

เอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนา Research and Development Newsletter

ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๖๕ ประจำเดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

งานวิจัยและพัฒนา

- ✧ ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการระหว่างบ้าน โรงเรียน และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาในโครงการก้าวอย่างอย่างเข้าใจ
- ✧ ผลกระทบจากกองทุนหมู่บ้านในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองต่อประชาชนในประเทศไทย

บทความที่น่าสนใจ

- ✧ เกาหลีใต้กับความสำเร็จของ e-Government
- ✧ สมานฉันทซ์จัดความขัดแย้ง

สารน่ารู้

- ✧ นาโนซีรัมสมุนไพรไทยวิจัยแก้ไข ผมหร่วง ศรีษะไม่ล้าน
- ✧ การใช้ยาอย่างปลอดภัย

“ข้อมูลมาตรฐาน วิชาการก้าวไกล รัฐสภาไทยก้าวหน้า”

กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

เอกสารข่าวการทำงานวิจัยและพัฒนา

Research and Development Newsletter

ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒๕

ประจำเดือน มกราคม ๒๕๕๑

ที่ปรึกษา

นายจเร พันธุ์เปรื่อง
รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
นางวิจิตรา วัชรภรณ์
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

บรรณาธิการบริหาร

นางสาวจิรพรรณ กาญจนอุดม
ผู้อำนวยการกลุ่มงานวิจัยและพัฒนา

กองบรรณาธิการ

นางสาวอุษา	โมษิตตระกูล
นางสิวาพร	สุขเอียด
นางสาวพจนา	ธีรมนตร์
นางสาวนารีลักษณ์	ศิริวรรณ
นายจันทมร	สีหาบุญลี
นางสาวปิยะวรรณ	ปานโต
นางสาววิมลลักษณ์	ศานติธรรม
นางสาวปริยวรรณ	สุวรรณสุนย์
นางสาวอัญชลี	จวงจันทร์

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสาร
ด้านการวิจัยและพัฒนา ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนความรู้
ให้แก่บุคคลในวงงานรัฐสภา อันเป็นประโยชน์ต่อ
การปฏิบัติงานด้านนิติบัญญัติ

บรรณาธิการ

นางสาวปริยวรรณ สุวรรณสุนย์

กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ถนนประดิพัทธ์ เขตพญาไท

กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๖๗ - ๘

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๖๒

ผู้จัดพิมพ์

นางสาวธณัฐดา

หาเรือนศรี

นางณัฐชานันท์

หนูทองอินทร์

ฝ่ายเผยแพร่

นางศศิภา

พลอยเสงี่ยมพงษ์

LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand

บทบรรณาธิการ

เวียนบรรจบครบศักราชตั้งปีใหม่
ขอทุกท่านพบพานแต่उँดี
ให้สุขภาพสมบูรณ์ทั้งกายใจ
งานรุ่งเรือง เงินรุ่งโรจน์โชติฉาน
ปีงานไปให้ท่านพ้นตั้งต้นเริ่ม
ปรองแดงลิตพิชิตใจไว้หมั่ง
คิดउँใจใคउँองउँไว้ได้
เกิดปัญหาได้ปัญญาเป็นที่มั่น

ขออวยชัยอวยพรอักษรศรี
มีใจใสสะอาดใจพิสุทธิ์น่าน
ให้บ่อดภัยแต่उँคเอาดประธาทประธา
อนุภอนานอภิมย์สมใจบ่
กัตเพิ่มที่ท้ายใมไม่มอหม
เปิดउँกับउँใหม่उँคใจพอัน
ขอเทพไทउँคักคฤทท์เป็นมิ่งพอญ
ให้उँร่างउँรคกับउँตั้งปีใหม่เอัย

สวัสดีปีใหม่ ๒๕๕๑ นะคะ ขอต้อนรับท่านผู้อ่านด้วยคำอวยพรปีใหม่สำหรับเอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนาฉบับต้อนรับศักราชใหม่ ได้นำเนื้อหาดี ๆ มาฝากท่านผู้อ่านเหมือนเดิม

ในคอลัมน์แรกงานวิจัยและพัฒนา ได้นำผลงานที่ได้รับ “รางวัลผลงานด้านการวิจัยและพัฒนาาระบบพฤติกรรมไทย ประจำปี ๒๕๕๐” ประเภทวิทยานิพนธ์รางวัลระดับชมเชย เรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการระหว่างบ้าน โรงเรียน และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาในโครงการก้าวอย่างอย่างเข้าใจ โดยนางสาวอนรรฆมนงค์ เรียบร้อยเจริญ และผลกระทบจากกองทุนหมู่บ้านในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองต่อประชาชนในประเทศไทย ส่วนบทความที่น่าสนใจ ที่ได้นำมาฝากท่านผู้อ่าน ได้แก่ เกาหลีได้กับความสำเร็จของ e-Government และสมานฉันท์จัดความขัดแย้ง สำหรับสาระน่ารู้ดี ๆ ยักรอท่านผู้อ่านเช่นเคย คือนาโนซีรัมสมุนไพรไทยวิจัยแก้ไขผมร่วงศีรษะไม่ล้าน และการใช้อย่างปลอดภัย นอกจากนี้ทางกองบรรณาธิการยังได้ปรับปรุงเนื้อหาเอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนา เพิ่มคอลัมน์ใหม่คือ รอบรู้นอกสภา ซึ่งเป็นคอลัมน์เพื่อเผยแพร่ความรู้ที่ได้ไปอบรมหรือสัมมนาในที่ต่าง ๆ มาแลกเปลี่ยนกับท่านผู้อ่านแทนที่คอลัมน์เปิดโลกกว้างด้วยศัพท์วิจัย ส่วนแฉดวงนักวิจัยประจำเดือนนี้ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ และมาปิดท้ายวิจัยด้วย คำพ่อสอน โดยเป็นการนำพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเรื่องการทำงาน เพื่อจะได้นำหลักของท่านมาปฏิบัติในการทำงานค่ะ

กองบรรณาธิการ

ที่มา : <http://www.artsmen.net/webboard/show.php?Category=genboard&No=๘๑๖>

(สืบค้น ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๐)

LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand

หน้า

งานวิจัยและพัฒนา

- ☞ ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการระหว่างบ้าน โรงเรียน และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาในโครงการก้าวอย่างเข้าใจ
อนรรมนงศ์ เรียบร้อยเจริญ ๑

- ☞ ผลกระทบจากกองทุนหมู่บ้านในทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองต่อประชาชนในประเทศไทย
วิมลรักษ์ ศานติธรรม ๒๒

บทความที่น่าสนใจ

- ☞ เกาหลีได้กับความสำเร็จของ e-Government
ปรียวรรณ สุวรรณสุนย์ ๒๘

- ☞ สมานฉันท์จัดความขัดแย้ง
จันทมร สีหาบุญลี ๓๘

สารความรู้

- ☞ นาโนซีรัมสมุนไพรไทยวิจัยแก้ไขผมร่วงศีรษะไม่ล้าน
ปิยะวรรณ ปานโต ๔๔

- ☞ การใช้ยาอย่างปลอดภัย
อัญชลี จวงจันทร์ ๔๖

รอบรู้นอกสภา

- ☞ การเตรียมความพร้อมในการรองรับภารกิจของสภาผู้แทนราษฎรชุดใหม่ตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐
ปรียวรรณ สุวรรณสุนย์ ๕๐

แวดวงนักวิจัย

- ☞ รองศาสตราจารย์ ดร.เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ
วิมลรักษ์ ศานติธรรม ๕๖

ปิดท้ายวิจัย

- ☞ คำพ่อสอน
บรรณาธิการ ๕๙

ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการระหว่าง บ้าน โรงเรียน และจิตลักษณะ
ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศ
ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษา ในโครงการก้าวอย่างอย่างเข้าใจ*

โดย อนรรฆนงค์ เรียบร้อยเจริญ**

ความนำ

การที่เยาวชนและวัยรุ่นมีค่านิยมทางเพศที่ไม่ถูกต้องอาจส่งผลให้เขามีพฤติกรรมทางเพศ
อย่างไม่เหมาะสม จนอาจเป็นเหตุให้ถูกคุกคามทางเพศได้ โดยเพศที่มักถูกคุกคามคือ เพศหญิง ซึ่งเป็น
เพศที่อ่อนแอกว่า และไม่ค่อยมีทางสู้ จึงเป็นฝ่ายถูกกระทำ จากการสำรวจพบว่า เพศหญิงที่ถูกคุกคามทาง
เพศมักเป็นเยาวชนที่ยังไม่รู้จักการป้องกันตัวเอง ยังไม่มีความเฉลียวและไม่มีความระแวดระวังภัยเกี่ยวกับ
ทางเพศ ซึ่งอาจปรากฏอยู่รอบตัว ดังนั้นในปัจจุบัน จึงมีโครงการที่ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาและการ
ป้องกันการคุกคามทางเพศในโรงเรียน ดังเช่นโครงการก้าวอย่างอย่างเข้าใจ โดยโครงการนี้มีจุดประสงค์ที่จะ
เพิ่มความรู้เกี่ยวกับความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงทางสรีระร่างกายของวัยรุ่น ตลอดจนการสอนเรื่องเพศ
ศึกษา และการให้ความรู้เกี่ยวกับภัยคุกคามและการหลีกเลี่ยงป้องกันตนจากการคุกคามทางเพศ ซึ่งกลุ่ม
เป้าหมายคือนักเรียนวัยรุ่นในระดับมัธยมศึกษาทั้งตอนต้นและตอนปลาย ทั้งนี้เพื่อจุดประสงค์หลักที่
สำคัญคือ การลดปัญหาสังคมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องทางเพศ เช่น ปัญหาโรคเอดส์ ปัญหาการตั้งครรภ์ก่อน
วัยอันสมควร และปัญหาอาชญากรรมทางเพศ เป็นต้น

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักในการประเมินผลโครงการก้าวอย่างอย่างเข้าใจ โดยจะ
ได้ทำการเปรียบเทียบนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาทั้งตอนต้นและตอนปลายที่อยู่ในโรงเรียนที่เข้าร่วม
โครงการนี้ กับนักเรียนที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกันแต่อยู่ในโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการนี้ รวมทั้งยังได้
ศึกษาปัจจัยเชิงเหตุด้านจิตลักษณะและสถานการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศ
อีกด้วย โดยจะทำการศึกษาเฉพาะเจาะจงที่นักเรียนหญิงเท่านั้น

* ภาคนิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

** บริษัท เอส.อี.ซี ออโต้ เซลส์ แอนด์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)

LIART

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบว่า นักเรียนหญิงที่เข้าร่วมโครงการก้าวอย่างอย่างเข้าใจ กับนักเรียนหญิงที่ไม่เข้าโครงการก้าวอย่างอย่างเข้าใจ จะมีจิตและพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด และพบในนักเรียนประเภทใดบ้าง
๒. เพื่อศึกษาว่านักเรียนหญิงมัธยมศึกษาที่มีจิตลักษณะแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด และพบในนักเรียนหญิงประเภทใดบ้าง
๓. เพื่อศึกษานักเรียนหญิงมัธยมศึกษาที่อยู่ในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด และพบในนักเรียนหญิงประเภทใดบ้าง
๔. เพื่อศึกษาว่าปัจจัยด้านจิตลักษณะ และสถานการณ์ของนักเรียนหญิงมัธยมศึกษา จะสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศ ได้มากน้อยเพียงใด และเพราะเหตุใด
๕. เพื่อป้องกันนักเรียนหญิงมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มเสี่ยง และปัจจัยเชิงเหตุที่สำคัญที่ทำให้นักเรียนหญิงมัศึกษามีพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศ

การประมวลเอกสาร

สำหรับในงานวิจัยนี้ ในการประมวลเอกสารโดยทำการประมวลแบ่งเป็น ๒ ส่วน ส่วนแรกเป็นการประมวลเอกสารเพื่อกำหนดนิยามปฏิบัติการของพฤติกรรมในกลุ่มพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศ และส่วนที่สอง เป็นการประมวลเอกสารที่เกี่ยวกับปัจจัยเชิงเหตุของพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศ จากทฤษฎี และผลวิจัยต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐานที่ใช้ในงานวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

พฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศ : ตัวแปร ความหมาย วิธีวัด

การคุกคาม หมายถึง การแสดงอำนาจด้วยกิริยาหรือวาจาให้หวาดกลัว (ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๒ : ๒๕๒) ดังนั้นการคุกคามทางเพศ จึงเป็นการแสดงกิริยา ที่แสดงถึงการบังคับ ขู่ข่ม ซึ่งอาจกระทำไปพร้อมกับการมีอาวุธ เช่น มีด ไม้ เป็นต้น หรือการข่มขู่ด้วยวาจา ของบุคคลซึ่งมีจุดประสงค์ในการล่วงเกินทางเพศ พฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศ หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงถึงการต้านทานหรือการคุ้มครองจากการถูกรบกวนบุคคลอื่นแสดงกิริยาหรือวาจาที่สื่อถึงเจตนาในการล่วงเกินทางเพศ ซึ่งกระทำได้ทั้งทางวาจา กิริยาท่าทาง สัญลักษณ์ และการแสดงออก การกำหนดตัวแปรตาม ตามบทบาทการกระทำ (O'Donohue และคณะ ๒๐๐๑) โดยแบ่งบทบาทเป็น ๒ แบบ คือ ๑) บทบาททางตรง ซึ่งบุคคลเป็นผู้ลงมือกระทำเอง และ ๒) บทบาททางอ้อม ซึ่งเป็นบทบาทในการสนับสนุนให้ผู้อื่นกระทำ เช่นนั้น สำหรับในงานวิจัยนี้ สนใจศึกษา พฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศ โดยจะได้ทำการศึกษาพฤติกรรมนี้ตามบทบาทการกระทำ จึงแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม ๓ ตัวแปรตาม คือ ๑) พฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศที่ตนเองกระทำ ซึ่งแบ่งเป็น ๒ ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสม ในงานวิจัยนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการแสดงออก ๓ ด้าน ได้แก่ กิริยาท่าทาง เช่น รู้จักระมัดระวังตัวในการลุก

การนั่ง การไม่ส่งสายตา และการเว้นระยะห่างจากเพศตรงข้าม เป็นต้น การแต่งกาย เช่น แต่งตัวเรียบร้อย ตามระเบียบ ไม่ใส่เสื้อคอกว้าง เสื้อที่บาง เป็นต้น และ วาจา เช่น พุดจาเสียงดังเพื่อเรียกร้องความสนใจ จากเพศตรงข้าม พุดจาหยาบโหน เป็นต้น และพฤติกรรมป้องกันตน ในงานวิจัยนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการกระทำของนักเรียนหญิงที่แสดงถึงการปกป้องตนเองจากการคุกคามทางเพศ เช่น การไม่ไปในที่ลับตาสองต่อสองกับเพื่อนชาย หลีกเลี่ยงเส้นทางกลับบ้านเป็นทางที่เปลี่ยว การไปเที่ยวที่บ้านเพื่อนชายโดยไม่มีใครอยู่ที่บ้านนั้น เป็นต้น และ ๒) พฤติกรรมการสนับสนุนผู้อื่นป้องกันตนจากการคุกคามทางเพศ ซึ่งมี ๑ ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมสนับสนุนให้เพื่อนป้องกันตน มีเนื้อหาเกี่ยวกับการช่วยเหลือหรือส่งเสริมให้เพื่อนปกป้องตนจากการคุกคามทางเพศ ซึ่งกระทำได้ ๓ ด้าน (ดูเดือน พันธุมนาวิน, ๒๕๔๗) ได้แก่ ๑) การสนับสนุนด้านอารมณ์ เช่น ชื่นชมเมื่อเพื่อนแต่งกายเรียบร้อย เป็นต้น ๒) การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร เช่น การตักเตือนเพื่อน บอกข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งที่ไม่ปลอดภัยบริเวณนอกโรงเรียน เป็นต้น และ ๓) การสนับสนุนด้านอื่นๆ เช่น การรอเป็นเพื่อน การไม่แกล้งเพื่อนที่ส่อไปในเรื่องทางเพศ ยินับเมื่อเพื่อนนั่งไม่เรียบร้อย เป็นต้น

สาเหตุของพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศ

สำหรับในงานวิจัยนี้ ได้กำหนดกลุ่มตัวแปรเชิงเหตุของพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนหญิง โดยมีพื้นฐานจากรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) ซึ่งเป็นรูปแบบประเภทหนึ่งของทฤษฎี ที่ศึกษาถึงสาเหตุของพฤติกรรมมนุษย์ โดยนักจิตวิทยากลุ่มหนึ่ง (Magnusson and Endler, ๑๙๗๗ : ๑๘ - ๒๑ ; ดวงเดือน พันธุมนาวิน, ๒๕๔๑ : ๑๐๕- ๑๐๘) ซึ่งการประมวลเอกสารจะได้ทำการประมวลโดยมีตัวแปรอิสระมาจากสาเหตุ ๓ สายหลัก คือ ๑) สาเหตุด้านสถานการณ์ ๒) สาเหตุด้านจิตลักษณะ ๓) สาเหตุด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์

ปัจจัยด้านสถานการณ์ กับ จิตลักษณะตามสถานการณ์และพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศ

ในส่วนนี้จะได้ประมวลเอกสารเกี่ยวกับสถานการณ์ที่สำคัญของนักเรียนวัยรุ่นหญิง ๕ ด้าน สถานการณ์ ได้แก่ ๑) การเข้าร่วมโครงการ ๒) การอบรมสั่งสอนจากผู้ปกครอง ๓) การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล ๔) การเปิดรับข่าวสารทางเพศ และ ๕) การรับรู้ความเสี่ยง ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับจิตลักษณะตามสถานการณ์ ๒ ด้าน ได้แก่ ๑) ทศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศ และ ๒) ความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศ และกลุ่มพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การเข้าร่วมโครงการกับจิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศ

ในงานวิจัยนี้ได้ศึกษา การเข้าร่วมโครงการก้าวอย่างอย่างเข้าใจ ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ ๓ และ ๕ ที่เข้าและไม่เข้าร่วมโครงการก้าวอย่างอย่างเข้าใจ ในอดีตมีงานวิจัยประเมินผลโครงการที่สนับสนุนว่า บุคคลที่เข้าร่วมโครงการ มักเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมที่น่าปรารถนามากกว่าผู้ที่ไม่เข้าร่วมโครงการ เช่น ในงานวิจัยของลินดา สุวรรณดี (๒๕๔๓ : ๖๒) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์ โดยใช้กลุ่ม

ตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ พบผลว่า ผู้ที่อยู่ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรุ่งอรุณ เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมลดปริมาณขยะมากกว่า ผู้ที่อยู่ในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการ ผลเช่นนี้พบโครงการพัฒนาอื่น ๆ ด้วย (พระมหาสัจญา สวัสดิ์โรสง, ๒๕๔๘)

ในงานวิจัยนี้ได้ศึกษาความรู้ในการป้องกันตนจากการคุกคามทางเพศ ซึ่งมีความหมายว่า ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของการคุกคามทางเพศ เช่น บุคคลประเภทใดที่สามารถคุกคามทางเพศได้ เป็นต้น และการดูแลป้องกันตนจากการคุกคามนั้น เช่น การมีความรู้เกี่ยวกับการแต่งกาย ว่าแต่งกายอย่างไร จึงอาจล่อแหลมต่อการคุกคามทางเพศได้ เป็นต้น โดยความรู้ เป็นจิตลักษณะที่สำคัญประการหนึ่ง ผลการวิจัยในอดีตแสดงให้เห็นว่า การเข้าร่วมโครงการฝึกอบรม มีความเกี่ยวข้องทางบวกกับการเพิ่มของจิตลักษณะที่สำคัญ เช่น ชายไทยมีเหตุผลเชิงจริยธรรมเพิ่มขึ้นจากการผ่านการบวชเรียน (ฉกาจ ช่วยโต และ ดวงเดือน พันธุนาวิน, ๒๕๓๓) รวมทั้ง ผู้ที่ผ่านการบวชชีพรหมณ์ เป็นผู้ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่า ผู้ที่ไม่ผ่านการบวช (จิรพันธ์ พิทักษ์, ๒๕๒๔ ; อโนชา จริงจัง, ๒๕๒๙) ดังนั้นจึงคาดได้ว่า นักเรียนหญิงที่เข้าร่วมโครงการก้าวอย่างอย่างเข้าใจ เป็นผู้ที่มีความรู้ และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศมากกว่า และมีพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศมากกว่า นักเรียนหญิงที่ไม่เข้าร่วมโครงการ

การอบรมสั่งสอนจากผู้ปกครองกับจิตลักษณะตามสถานการณ์และพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศ

ผลการวิจัยในอดีตเกี่ยวกับการอบรมสั่งสอนจากผู้ปกครองในสาขาจิตพฤติกรรมศาสตร์ มักเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการอบรมสั่งสอนทางพุทธศาสนาจากบิดามารดา โดยมักพบว่า ผู้ที่ได้รับการอบรมสั่งสอนทางพุทธศาสนาจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองมาก มักเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมที่น่าปรารถนามากด้วย โดยผลการวิจัยในนักเรียนมัธยมศึกษาพบผลในทำนองนี้ในทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมอนุรักษ์สัตว์ (สุกมล มุ่งพัฒนสุนทร, ๒๕๔๖) และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมเบญจธรรม (พิชัย มณีรักษ์, ๒๕๔๗) และในนักเรียนอาชีวะ เช่น ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติธรรมในชีวิตประจำวัน (พระมหาวีระชัย คำธ, ๒๕๔๘)

นอกจากนี้งานวิจัยในอดีตของการอบรมสั่งสอนจากผู้ปกครองเกี่ยวข้องกับความรู้ เช่น ในงานวิจัยของ ทวีวัฒน์ บุญชิต (๒๒๔๖ : ๑๕๓) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ประชาธิปไตยในครอบครัว (หรืออีกนัยหนึ่ง คือ ได้รับการอบรมสั่งสอนแบบประชาธิปไตยมาก) กับความสามารถทางการรู้การคิด (หรืออีกนัยหนึ่ง คือ การมีความรู้ มีสติปัญญา) นอกจากนี้ ในเชิงของการทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูก ยังพบว่ามีความเกี่ยวข้องกับความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติพฤติกรรมที่น่าปรารถนาตามทีเห็นแบบอย่างนั้น เช่น ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความสะอาด (กุหลาบ ไทรโพธิ์ภู, ๒๕๔๖ : ๒๕๒) ความรู้เกี่ยวกับการประหยัด (มนูญ ภูขลิบเงิน, ๒๕๔๗) เป็นต้น การอบรมสั่งสอนจากผู้ปกครองยังพบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมที่น่าปรารถนาของนักเรียนด้วย เช่น พฤติกรรมเบญจธรรม (พิชัย มณีรักษ์, ๒๕๔๗) พฤติกรรมอนุรักษ์สัตว์ และพฤติกรรมสนับสนุนให้ผู้อื่นรักษาสัตว์ (สุกมล, มุ่งพัฒนสุนทร, ๒๕๔๗) เป็นต้น ดังนั้นในงานวิจัยนี้ จึงคาดได้ถึง นักเรียนหญิงที่ได้รับการสั่งสอนจากผู้ปกครองมาก เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศมากกว่า มีความรู้เกี่ยวกับป้องกันการ

คุกคามทางเพศมากกว่า และพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศมากกว่า นักเรียนหญิงที่ได้รับการสั่งสอนจากผู้ปกครองน้อย

การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล หมายถึง การปฏิบัติของผู้ปกครองที่มีต่อนักเรียนในทำนอง รัก ยอมรับ ให้ความสนิทสนม เป็นกันเอง ให้ความอบอุ่น ให้อาหารและลงโทษตน อย่างสมเหตุสมผล และมีความสม่ำเสมอไม่ทำตามอารมณ์ ในอดีต มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล มีความเกี่ยวข้องกับ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของบุคคลหลายอย่าง เช่น มีทัศนคติที่ดีต่อการรับผิดชอบครอบครัวมาก (สุภารัฐ ยอดระบำ ๒๕๕๘) มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรักสัตว์มาก (สุกมล มุ่งพัฒนสุนทร, ๒๕๕๖) มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการรักษาความสะอาดมาก (กุหลาบ ไทรโพธิ์ภู, ๒๕๕๖) และมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่มาก (สุภาสินี นุ่มเนียน, ๒๕๕๖) เป็นต้น

งานวิจัยในอดีตยังปรากฏผลว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล มีความเกี่ยวข้องกับความรู้ เช่น ในงานวิจัยของ กุหลาบ ไทรโพธิ์ภู (๒๕๕๖ : ๒๕๖) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ พบผลว่า ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการรักษาความสะอาดมากกว่า ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย ผลในทำนองนี้ยังปรากฏในงานวิจัยของ สุทธิดา ทองคงคลี (๒๕๕๔) อีกด้วย นอกจากนี้ นักวิจัยหลายคนยังพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมปัจจุบันที่น่าปรารถนาต่าง ๆ เช่น พฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียน(สุภาสินี นุ่มเนียน, ๒๕๕๖) พฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะ (ลินดา สุวรรณดี, ๒๕๕๓) เป็นต้น

ดังนั้นจึงคาดได้ว่า นักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้ที่ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศมากกว่า มีความรู้เกี่ยวกับป้องกันการคุกคามทางเพศมากกว่า และมีพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศมากกว่า นักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย

การเปิดรับข่าวสารทางเพศ กับจิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศ

การเปิดรับข่าวสารทางเพศในงานวิจัยนี้ หมายถึง ความสนใจในสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง ผลการวิจัยในอดีตปรากฏว่า การเปิดรับข่าวสารมีความเกี่ยวข้องกับทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมที่น่าปรารถนา เช่น การศึกษาเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารด้านสุขภาพ กับทัศนคติที่ดีมากต่อพฤติกรรมสุขภาพ ในหลายงานวิจัย เช่น ทัศนคติที่ดีต่อการป้องกันโรคเอดส์ (ยุทธนา ภาระนันท์ และนิภาพร โชติสุดแสน์, ๒๕๕๖) ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมลดปริมาณขยะ (ลินดา สุวรรณดี, ๒๕๕๓) ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมดูแลสุขภาพ (อุบล เลี้ยววาริณ, ๒๕๓๔) และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมทางเลือกตั้งอย่างมีจริยธรรม (ศุภชัย สุพรรณทอง, ๒๕๕๔)

ส่วนงานวิจัยปรากฏผลว่า ผู้ที่เปิดรับข่าวสาร เป็นผู้ที่มีความรู้ต่าง ๆ มากด้วย เช่น ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความสะอาด (กุหลาบ ไทรโพธิ์ภู, ๒๕๕๖) เป็นต้น นอกจากนี้ยังปรากฏในงานวิจัยใน

อดีตยังพบอีกว่า การเปิดรับข่าวสาร มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่น่าปรารถนา เช่น พฤติกรรมสนับสนุนการรักษาสัตว์ (สุกมล มุ่งพัฒนสุนทร, ๒๕๔๖) พฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะ (ลินดา สุวรรณดี, ๒๕๔๓) พฤติกรรมให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื้อเอดส์ (ทิพย์สุดา จันทรแจ่มหล้า, ๒๕๔๔) พฤติกรรมการไปเลือกตั้งอย่างมีจริยธรรม (ศุภชัย สุพรรณทอง, ๒๕๔๔) และพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (นิภาพร โชติสุดเสนห์, ๒๕๔๕) เป็นต้น ดังนั้นจึงคาดได้ว่า นักเรียนหญิงที่เปิดรับข่าวสารทางเพศมาก เป็นผู้ที่ทัศนคติที่ดีและมีพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศมากกว่า นักเรียนหญิงที่เปิดรับข่าวสารทางเพศน้อย

การรับรู้ความเสี่ยง กับจิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศ

การรับรู้ความเสี่ยง หมายถึง การรับรู้ความเสี่ยงทั้งในและนอกโรงเรียน ในด้านต่างๆ ด้านบุคคล เช่น การพบเจอคนติดยาเสพติด การถูกผู้ชายเบียดเสียดบนรถประจำทาง ด้านสถานที่ เช่น สถานที่เสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศ การอาศัยอยู่ใกล้ชุมชนแออัด ด้านการกระทำ เช่น การกลับบ้านช้า การไปในสถานที่ที่ไม่ควรไป เป็นต้น ในอดีต มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความเสี่ยง พบว่า การรับรู้ความเสี่ยงมีความเกี่ยวข้องกับ ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของบุคคลหลายอย่างเช่น การศึกษาข้าราชการ พบผลว่า ผู้ที่มีสภาพการทำงานที่บั่นทอนสุขภาพน้อย เป็นผู้ที่ทัศนคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพมากกว่า ผู้ที่มีสภาพการทำงานที่บั่นทอนสุขภาพ (พรณราย พิทักษ์เจริญ, ๒๕๔๓) ในงานวิจัยในอดีตยังปรากฏอีกว่า ผู้ที่มีการรับรู้สภาพแวดล้อมที่เสี่ยง เป็นผู้ที่มีความรู้ในการดูแลตนมากด้วย ผลเช่นนี้ปรากฏในพนักงานในโรงงานปั่นด้ายทอผ้า (ธวัชชัย ศรีพรงาม, ๒๕๔๗)

การรับรู้ความเสี่ยง มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่น่าปรารถนา เช่น นักเรียนที่รายงานว่าตนรับรู้สถานการณ์ต่อการเสพยาบายน้อย เป็นผู้ที่พฤติกรรมการเสพยาบายน้อยกว่า นักเรียนที่รายงานว่าตนรับรู้สถานการณ์ต่อการเสพยาบายน้อย (เกษม จันทศร, ๒๕๕๑) ผลในทำนองนี้ยังปรากฏในพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น พฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัย (ธวัชชัย ศรีพรงาม, ๒๕๔๗) และพฤติกรรมคบเพื่อนอย่างเหมาะสม (แสงอรุณ ธรรมเจริญ และลินดา สุวรรณดี, ๒๕๔๗) เป็นต้น ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงคาดได้ว่า นักเรียนหญิงที่รับรู้ความเสี่ยงในการคุกคามทางเพศมาก เป็นผู้ที่ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศมากกว่า มีความรู้เกี่ยวกับป้องกันการคุกคามทางเพศมากกว่า และมีพฤติกรรมป้องกันตนจากการคุกคามทางเพศมากกว่า นักเรียนหญิงที่รับรู้ความเสี่ยงในการคุกคามทางเพศน้อย

จิตลักษณะเดิม กับพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศ

ในงานวิจัยนี้ได้กำหนดจิตลักษณะเดิมที่ควรศึกษาตามแนวทางของทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมที่เสนอโดยดวงเดือน พันธุมนาวิน (๒๕๔๓ : ๗) พฤติกรรมการเป็นคนดีและคนเก่งยังต้องอาศัยปัจจัยที่เป็นพื้นฐานทางจิตใจ ส่วนที่สามของต้นไม้อจริยธรรม คือ รากของต้นไม้ ซึ่งเป็นลักษณะกลุ่มที่สองมี ๓ ด้าน คือ ๑) สติปัญญา ๒) ประสพการณ์ทางสังคม และ ๓) สุขภาพจิตดี และงานวิจัยนี้ได้ทำการประมวลเอกสารเกี่ยวกับจิตลักษณะเดิม ๓ ด้าน ได้แก่ สุขภาพจิตดี ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และความเชื่ออำนาจในตน กับพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

สุขภาพจิตดี หมายถึง การไม่รู้สึกรัดกั้วลเกินเหตุ ไม่โกรธง่าย ไม่ตื่นเต้านง่าย มีสมาธิ มีความกล้าในสิ่งที่สมควร หรือมีความวิตกกั้วลน้อยในปริมาณที่เหมาะสมกับเหตุการณ์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, ๒๕๓๙) บุคคลที่มีสุขภาพจิตดี มักเป็นผู้ที่มีการรับรู้สิ่งรอบข้างได้อย่างถูกต้อง จึงเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสมน่าปรารถนาด้วย ผลการวิจัยที่ผ่านมาในอดีตก็มักปรากฏผลที่สอดคล้องกันว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตดี เป็นผู้มีพฤติกรรมต่างๆ ที่น่าปรารถนามากด้วย เช่น งานวิจัยของ จีรวัดนา มั่นยืน และ รุ่งทิพย์ สมานรักษ์ (๒๕๔๖ : ๕๐, ๑๗๗) ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการหลบหนีการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๒ และ ๕ พฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (พิชัย มณีรักษ์, ๒๕๔๗) พฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (มนูญ ภูขลิบเงิน, ๒๕๔๗) พบในกลุ่มนักเรียนหญิง ส่วนในต่างประเทศก็พบผลในทำนองเดียวกัน (Timmerman, ๒๐๐๔)

ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน หมายถึง ปริมาณความสามารถในการคาดการณ์ไกล เล็งเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดในอนาคต รวมทั้งความสามารถในการควบคุมบังคับตนเองให้รู้จักอดใจรอได้ เพื่อรอรับประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่กว่า หรือสำคัญกว่าที่จะมีมาในอนาคต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมักปรากฏว่าเป็นจิตลักษณะที่มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมต่าง ๆ ในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษา เช่น งานวิจัยของสุภาสิณี นุ่มเนียน (๒๕๔๖ : ๑๑๔ - ๑๑๖, ๑๖๗) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ พบผลว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง เป็นผู้มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในครอบครัวของนักเรียนมากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ ผลเช่นนี้พบในกลุ่มนักเรียนหญิง นอกจากนี้ยังมีนักวิจัยอีกหลายคนที่พบผลในทำนองเดียวกันนี้ในกลุ่มตัวอย่างอื่นอีกด้วย เช่น พฤติกรรมการดำรงชีวิตแบบพุทธ (พระสวรรค์ ยมสีดา, ๒๕๔๘)

ความเชื่ออำนาจในตน หมายถึง การที่บุคคลมีความเชื่อว่า ถ้าตนทำกรรมดีก็ย่อมจะได้รับผลในทางดีและน่าพอใจ และถ้าตนกระทำความชั่วก็ย่อมถูกลงโทษหรือได้รับผลที่ไม่น่าพอใจ หรือการรับรู้ว่าผลของการกระทำและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนนั้น เกิดจากการกระทำหรือความสามารถของตนเอง เป็นสิ่งที่ตนเองสามารถควบคุมได้ ตนสามารถทำนายได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นกับตนเองและผู้อื่น และสามารถควบคุมให้เกิดผลตามต้องการได้ และไม่เชื่อเรื่องโชคเคราะห์ความบังเอิญ (Rotter, ๑๙๖๖) งานวิจัยของ สุภาสิณี นุ่มเนียน (๒๕๔๖ : ๑๒๑, ๑๔๕) พบผลว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง เป็นผู้มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียนมากกว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ ผลเช่นนี้พบในกลุ่มนักเรียนหญิงส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ งานวิจัยของ กุหลาบ ไทรโพธิ์ภู (๒๕๔๖ : ๙๔, ๑๖๙) พบผลว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง เป็นผู้มีพฤติกรรมการรักษาความสะอาดส่วนรวมมากกว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ ผลเช่นนี้พบในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ดังนั้น การวิจัยในครั้งนี้จึงคาดได้ว่า นักเรียนหญิงที่มีสุขภาพจิตดีมาก มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก และหรือมีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศมากกว่า นักเรียนหญิงที่มีจิตลักษณะเหล่านี้

จิตลักษณะตามสถานการณ์กับพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศ

จิตลักษณะตามสถานการณ์ หมายถึง การศึกษาลักษณะทางจิตใจของบุคคลที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของสถานการณ์ปัจจุบัน มีความไวต่อการแปรเปลี่ยนตามสถานการณ์ที่บุคคลเผชิญอยู่ในปัจจุบันในการศึกษาครั้งนี้ได้ประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะตามสถานการณ์ ๒ ตัว คือ ๑) ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศ และ ๒) ความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศ ดังนี้

ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศ หมายถึง การนักเรียนตระหนักถึงผลดีหรือผลเสียของการกระทำของการป้องกันการคุกคามทางเพศ และมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบการป้องกันนี้ รวมทั้งมีความพร้อม หรือไม่พร้อม ที่จะแสดงพฤติกรรมนี้ (Ajzen, & Fishbein, M. ๑๙๘๐) ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติของบุคคลต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ทัศนคติที่ดีเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่น่าปรารถนาต่าง ๆ เช่น พฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (มณูญ ภูขลิบเงิน, ๒๕๕๗) พฤติกรรมการรักษาความสะอาด (กุหลาบ ไทรโพธิ์ภู, ๒๕๕๖) พฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียน (สุภาสิณี นุ่มเนียน, ๒๕๕๖) พฤติกรรม การนับถือพระพุทธศาสนา (พระมหาสัจญา สวัสดิ์ไธสง, ๒๕๕๘) พฤติกรรมดำรงชีวิตแบบพุทธ (พระสวรรณ ยมสีดา, ๒๕๕๘) เป็นต้น ดังนั้นจึงทำให้คาดว่า นักเรียนหญิงที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศมาก มีพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศมากกว่า นักเรียนหญิงที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศน้อย

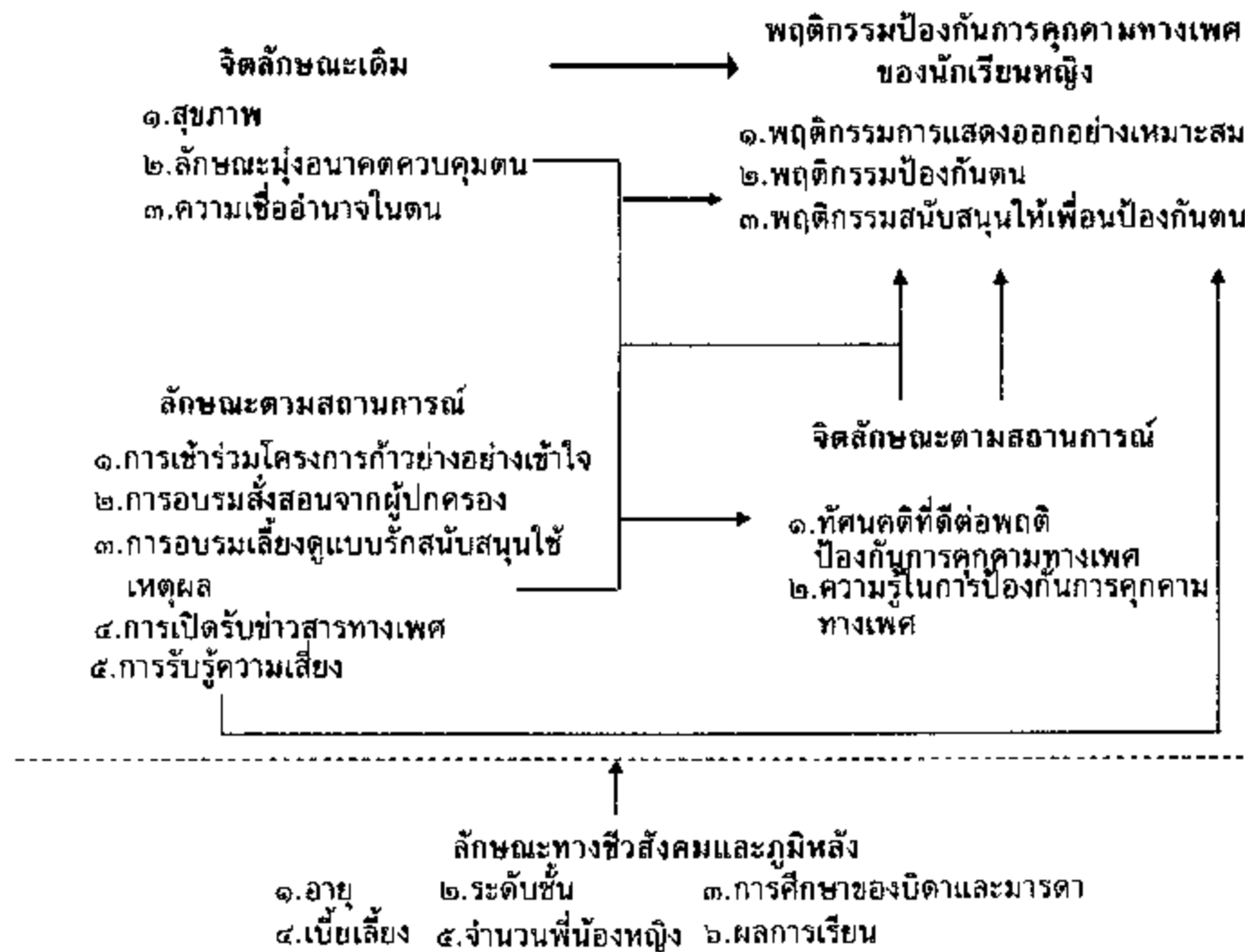
ความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศ หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของการคุกคามทางเพศ และการดูแลป้องกันตนจากการคุกคามนั้น ในอดีตผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ความรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมที่น่าปรารถนา ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มพฤติกรรมพลเมืองดี เช่น งานวิจัยของ นรา จันชนะกิจ (๒๕๕๘ : ๑๐๐) ที่ศึกษาพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถืออย่างมีประโยชน์ พฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัยที่เกี่ยวกับสุขภาพ (ธวัชชัย ศรีพรงาม, ๒๕๕๗ : ๙๖) รวมทั้งพฤติกรรมรักษาความสะอาด ส่วนกุหลาบ ไทรโพธิ์ภู (๒๕๕๖ : ๑๔๙) ผลในทำนองเดียวกันนี้ยังปรากฏในพฤติกรรมอื่น ๆ ที่น่าปรารถนาด้วย เช่น พฤติกรรมป้องกันตนจากโรคเอดส์ (ยุทธนา ภาระนันท์ และนิภาพร โชติสุดแสน์, ๒๕๕๖) พฤติกรรมประหยัดไฟฟ้า (ฐานันดร เปี้ยศิริ, ๒๕๕๕) และพฤติกรรมการประหยัดค่าใช้จ่าย (มณูญ ภูขลิบเงิน, ๒๕๕๗) เป็นต้น ดังนั้นจึงคาดได้ว่า นักเรียนหญิงที่มีความรู้ในการป้องกันตนจากการคุกคามทางเพศมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศมากกว่า นักเรียนหญิงที่มีความรู้ในการป้องกันตนจากการคุกคามทางเพศน้อย

สมมติฐานในการวิจัย

ความสัมพันธ์เชิงสมมติฐาน ของตัวแปรในการวิจัยนี้ปรากฏในภาพ ๑

LIIRT

ภาพ ๑ ความสัมพันธ์เชิงสมมติฐานของตัวแปรในการวิจัย

สมมติฐานที่ ๑ นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการก้าวอย่างเข้าใจ เป็นผู้ที่มีการแสดงออกอย่างเหมาะสมมากกว่า มีพฤติกรรมป้องกันตนมากกว่า หรือมีพฤติกรรมสนับสนุนให้เพื่อนป้องกันตนมากกว่า นักเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการก้าวอย่างเข้าใจ

สมมติฐานที่ ๒ นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการก้าวอย่างเข้าใจ ได้รับการอบรมสั่งสอนจากผู้ปกครองมาก และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มีการแสดงออกอย่างเหมาะสมมากกว่า มีความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศมากกว่า มีพฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสมมากกว่า มีพฤติกรรมป้องกันตนมากกว่า หรือมีพฤติกรรมสนับสนุนให้เพื่อนป้องกันตนมากกว่า นักเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการก้าวอย่างเข้าใจ ได้รับการอบรมสั่งสอนจากผู้ปกครองน้อย และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย

สมมติฐานที่ ๓ นักเรียนที่ได้รับการอบรมสั่งสอนจากผู้ปกครองมาก ได้รับการอบรมแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก และมีการรับรู้ความเสี่ยงมาก เป็นผู้ที่มีการแสดงออกอย่างเหมาะสมมากกว่า มีความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศมากกว่า มีพฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสมมากกว่า มีพฤติกรรมป้องกันตนมากกว่า หรือมีพฤติกรรมสนับสนุนให้เพื่อนป้องกันตนมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมสั่งสอนจากผู้ปกครองน้อย ได้รับการอบรมแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล และมีการรับรู้ความเสี่ยงน้อย

สมมติฐานที่ ๔ นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศมาก มีความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศมาก และมีสุขภาพจิตดีมาก เป็นผู้ที่มีการแสดงออกอย่าง

เหมาะสมมากกว่า มีพฤติกรรมป้องกันตนมากกว่า หรือมีพฤติกรรมสนับสนุนให้เพื่อนป้องกันตนมากกว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศน้อย มีความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศน้อย และมีสุขภาพจิตดีน้อย

สมมติฐานที่ ๕ ตัวทำนายชุดที่ ๑ จิตลักษณะเดิม (ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน และสุขภาพจิตดี) รวม ๓ ตัวแปร และจิตลักษณะตามสถานการณ์ (ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศ และความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศ) รวม ๒ ตัวแปร ร่วมกับตัวทำนายชุดที่ ๒ สถานการณ์ (การอบรมสั่งสอนจากผู้ปกครอง การอบรมแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก การรับรู้ความเสี่ยง และการเปิดรับข่าวสารทางเพศ) รวม ๔ ตัวแปร เป็น ๙ ตัวแปร รวมกันเป็นชุดทำนายตัวที่ ๓ สามารถทำนาย พฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสม พฤติกรรมป้องกันตน หรือพฤติกรรมสนับสนุนให้เพื่อนป้องกันตนได้มากกว่า ตัวทำนายชุดที่ ๑ หรือ ๒ เพียงลำพัง อย่างน้อย ๕% (Cohen, ๑๙๗๗)

สมมติฐานที่ ๖ ตัวทำนายชั้นที่ ๑ เป็นตัวทำนายทางจิตลักษณะตามสถานการณ์ (ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศ และความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศ) รวม ๒ ตัวแปร และตัวทำนายชั้นที่ ๒ เป็นการเพิ่มชุดทำนายทางจิตลักษณะเดิมอีก ๓ ตัวแปร (ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน และสุขภาพจิตดี) รวมเป็น ๕ ตัวแปร โดยสามารถทำนาย พฤติกรรม การแสดงออกอย่างเหมาะสม พฤติกรรมป้องกันตน หรือพฤติกรรมสนับสนุนให้เพื่อนป้องกันตน ได้เพิ่มจากชั้นที่ ๑ อย่างมีนัยสำคัญ

วิธีการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่ม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ นักเรียนหญิง ในกรุงเทพมหานครที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และ ๕ จำนวนทั้งสิ้น ๔๘๐ คน ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ขั้นตอน การสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นกำหนดโควตา (Stratified Quota Random Sampling) โดยคำนวณจากตัวแปรในการสุ่มตัวอย่าง ๔ ตัวแปร ได้แก่ ๑) โรงเรียน ๒ ประเภท คือ เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมโครงการก้าวอย่างเข้าใจ ๒) จำนวนโรงเรียนในแต่ละประเภท ประเภทละ ๒ แห่ง ๓) จำนวนห้องเรียนแต่ละโรงเรียน จำนวน ๔ ห้องเรียน และ ๔) จำนวนนักเรียนหญิงในแต่ละห้องเรียนคาดประมาณโดยเฉลี่ยห้องเรียนละ ๓๐ คน (๒ x ๒ x ๔ x ๓๐) และเก็บข้อมูลได้จริง ๔๘๐ คน นักเรียนเหล่านี้มีอายุเฉลี่ย ๑๕ ปี ๕ เดือน มีผลการเรียนเฉลี่ย ๓.๐๖ บิดามีการศึกษาโดยเฉลี่ย ๑๑.๖ ปี มารดามีการศึกษาเฉลี่ย ๑๐.๑๓ ปี และส่วนใหญ่ไม่มีพี่น้องผู้หญิง

เครื่องมือวัดตัวแปร

เครื่องมือวัดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบวัดชนิดมาตราประเมินรวมค่า โดยมีแบบวัดที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น จำนวน ๖ แบบวัด

ทำการหาคุณภาพรายข้อ แล้วทำการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดแต่ละชุดด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยทุกฉบับมีค่าความเชื่อมั่นค่อนข้างสูงทุกฉบับตั้งแต่ .๗๑ ถึง .๙๐ (ตาราง ๑)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติในครั้งนี้ ได้แก่ ๑) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (Three-ways Analysis of Variance) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่พบผลที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยปฏิเสธสมมติฐานที่พบว่ามีนัยสำคัญจะถูกเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ Scheffe' ต่อไป ซึ่งใช้กับสมมติฐานที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔

ตาราง ๑ ตัวแปร และคุณภาพของแบบวัดทั้งหมดในการวิจัยครั้งนี้

แบบวัด	จำนวน ข้อ	พิสัย คะแนน	พิสัยค่า t	พิสัยค่า r	ค่าความ เชื่อมั่น	\bar{X}	S.D.
๑.พฤติกรรมแสดงออกอย่างเหมาะสม*	๑๒	๑๒ ถึง ๗๒	๔.๒๘ ถึง ๑๒.๐๙	.๒๒ ถึง .๗๗	.๘๖	๔๗.๗๒	๔.๕๙
๒.พฤติกรรมป้องกันตน*	๑๒	๑๒ ถึง ๗๒	๕.๓๑ ถึง ๘.๘๘	.๓๗ ถึง .๖๘	.๘๒	๔๗.๖๖	๔.๗๘
๓.พฤติกรรมสนับสนุนให้เพื่อนป้องกันตน*	๑๒	๑๒ ถึง ๗๒	๕.๐๐ ถึง ๑๐.๖๗	.๓๙ ถึง .๗๒	.๘๘	๓๕.๗๙	๖.๐๕
๔.การอบรมสั่งสอนจากผู้ปกครอง	๑๘	๑๕ ถึง ๙๐	๓.๖๘ ถึง ๙.๘๒	.๒๑ ถึง .๗๓	.๘๗	๓๖.๑๙	๖.๓๗
๕.การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และใช้เหตุผล	๑๐	๑๐ ถึง ๖๐	๖.๔๘ ถึง ๑๑.๙๑	.๔๗ ถึง .๗๙	.๙๐	๓๑.๑๘	๕.๑๕
๖.การเปิดรับข่าวสารทางเพศ	๑๒	๑๒ ถึง ๗๒	๔.๑๐ ถึง ๘.๐๕	.๓๓ ถึง .๖๖	.๘๐	๔๖.๐๙	๖.๐๙
๗.การรับรู้ความเสี่ยง*	๑๒	๑๒ ถึง ๗๒	๓.๘๕ ถึง ๗.๒๗	.๓๓ ถึง .๕๗	.๗๙	๔๙.๕๘	๕.๗๐
๘.สุขภาพจิตดี	๑๒	๑๒ ถึง ๗๒	๕.๘๖ ถึง ๗.๙๕	.๓๘ ถึง .๖๖	.๘๕	๔๒.๙๑	๑๐.๒๒
๙.ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	๑๐	๑๐ ถึง ๖๐	๓.๘๕ ถึง ๘.๕๑	.๒๕ ถึง .๕๕	.๗๑	๓๓.๐๑	๔.๕๖
๑๐.ความเชื่ออำนาจในตน	๑๒	๑๒ ถึง ๗๒	๓.๓๒ ถึง ๘.๒๔	.๒๗ ถึง .๕๗	.๘๐	๔๗.๖๒	๘.๔๑
๑๑.ทัศนคติที่ดีต่อการป้องกันการคุกคามทางเพศ*	๑๒	๑๒ ถึง ๗๒	๖.๓๒ ถึง ๑๑.๔๒	.๔๒ ถึง .๗๑	.๘๘	๔๙.๒๖	๖.๐๐
๑๒.ความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศ*	๑๒	๑๒ ถึง ๗๒	๒.๔๘ ถึง ๖.๐	.๒๐ ถึง .๕๓	.๗๓	๑๙.๙๑	๕.๘๕

หมายเหตุ : * แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

LIART

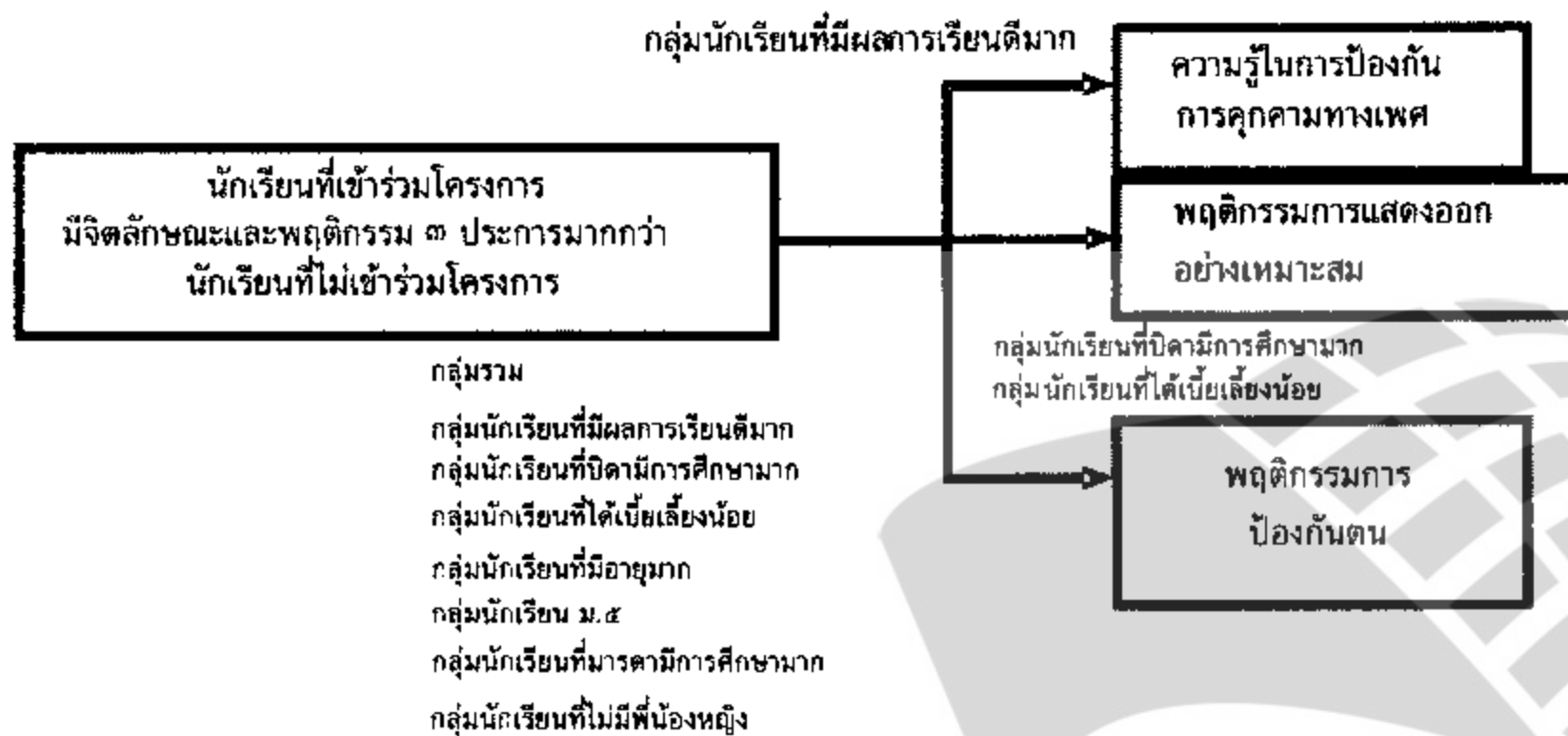
๒) การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis: MRA) แบบ Enter และ Stepwise โดยใช้ตัวทำนายหลายตัว ในการทำนายตัวถูกทำนายที่ละ ๑ ตัว ใช้เกณฑ์เปอร์เซ็นต์ทำนายที่แตกต่างกันที่ ๕% ซึ่งใช้ในการทดสอบสมมติฐานที่ ๕ และ ๓) การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis : MRA) แบบ Hierarchical โดยใช้ตัวทำนายแบ่งเป็นหลายชั้น เพื่อทดสอบความสามารถในการทำนายได้เพิ่มขึ้นของชุดตัวทำนาย ในการทำนายตัวถูกทำนายที่ละ ๑ ตัว โดยกำหนดว่า จะต้องทำนายได้เพิ่มเติมอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งใช้ในการทดสอบสมมติฐานที่ ๖ การวิเคราะห์ข้อมูลกระทำทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ๑๖ กลุ่ม

ผลการวิจัยที่สำคัญและการอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ๖ ข้อ ในการวิจัยนี้ ผลวิจัยสนับสนุนสมมติฐานอย่างเด่นชัดจำนวน ๓ ข้อ คือ สมมติฐานที่ ๑, ๒ และ ๕ และสมมติฐานได้รับการสนับสนุนบางส่วน ๒ ข้อ คือสมมติฐานที่ ๓ และ ๔ การวิจัยนี้พบผลในประเด็นที่สำคัญดังนี้

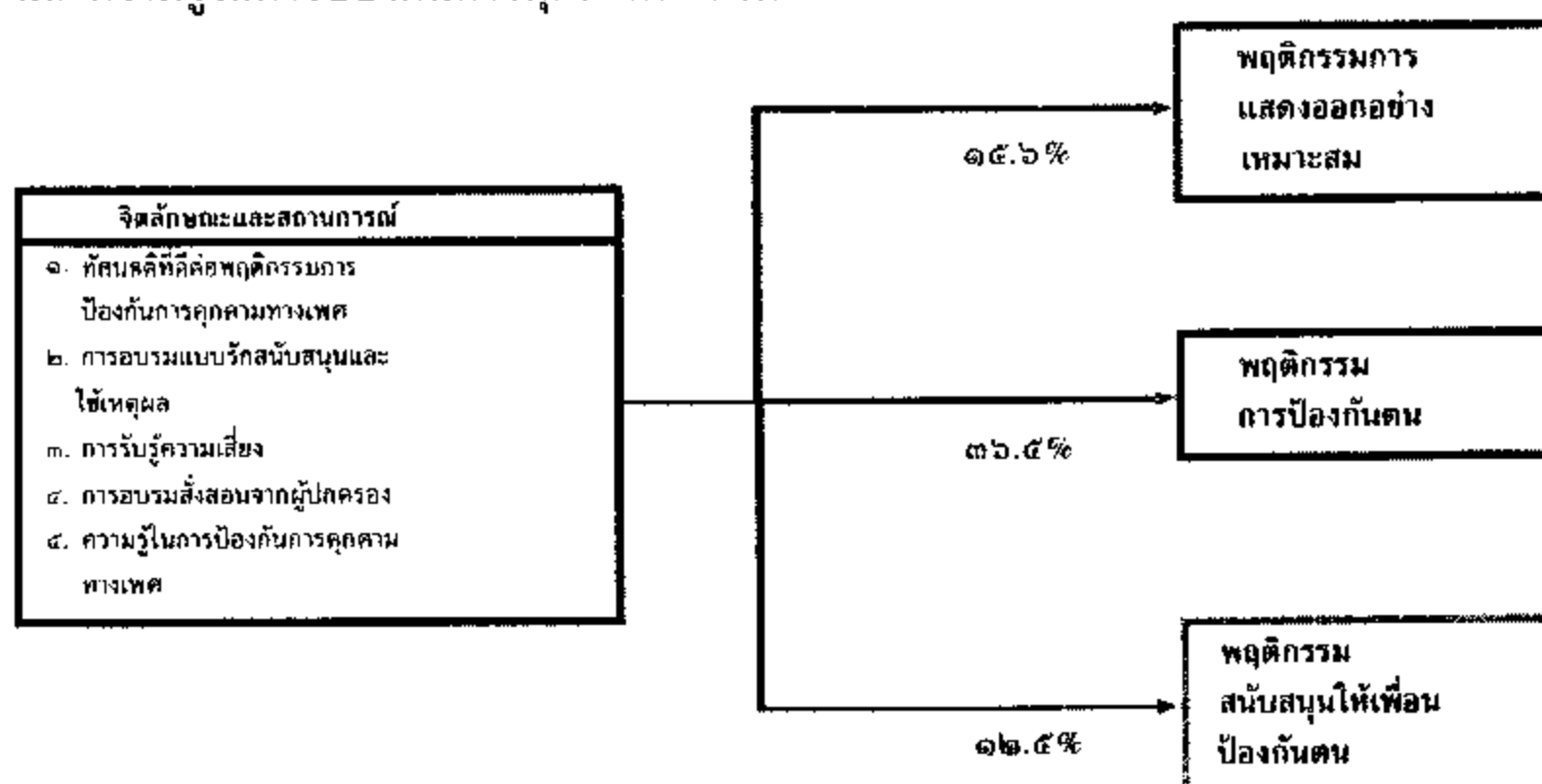
ประการแรก ผลการประเมินโครงการก้าวอย่างเข้าใจ (ภาพ ๒) ปรากฏว่า ๑) นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ เป็นผู้ที่มีความรู้ในการแสดงออกอย่างเหมาะสมมากกว่า นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการ ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษามาก ($F = ๔.๑๓, p < .๐๕$) และกลุ่มนักเรียนที่มีเบี่ยงเล็กน้อย ($F = ๑๑.๐๒, p < .๐๑$) และ ๒) นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ มีความรู้ในการป้องกันตนมากกว่า นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการ ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม ($F = ๗.๑๘, p < .๐๑$) และในอีก ๖ กลุ่มย่อย กลุ่มนักเรียนที่มีอายุมาก กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษามาก กลุ่มนักเรียนที่เบี่ยงเล็กน้อย กลุ่มนักเรียนที่ไม่มีพี่น้องหญิง และกลุ่มนักเรียนที่ผลการเรียนดีมาก

ประการที่สอง ผลการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณในกลุ่มรวม (ภาพ ๓) ปรากฏว่า ๑) ตัวทำนายในชุดจิตลักษณะเดิมและจิตลักษณะตามสถานการณ์ รวม ๕ ตัวทำนาย สามารถทำนายพฤติกรรม

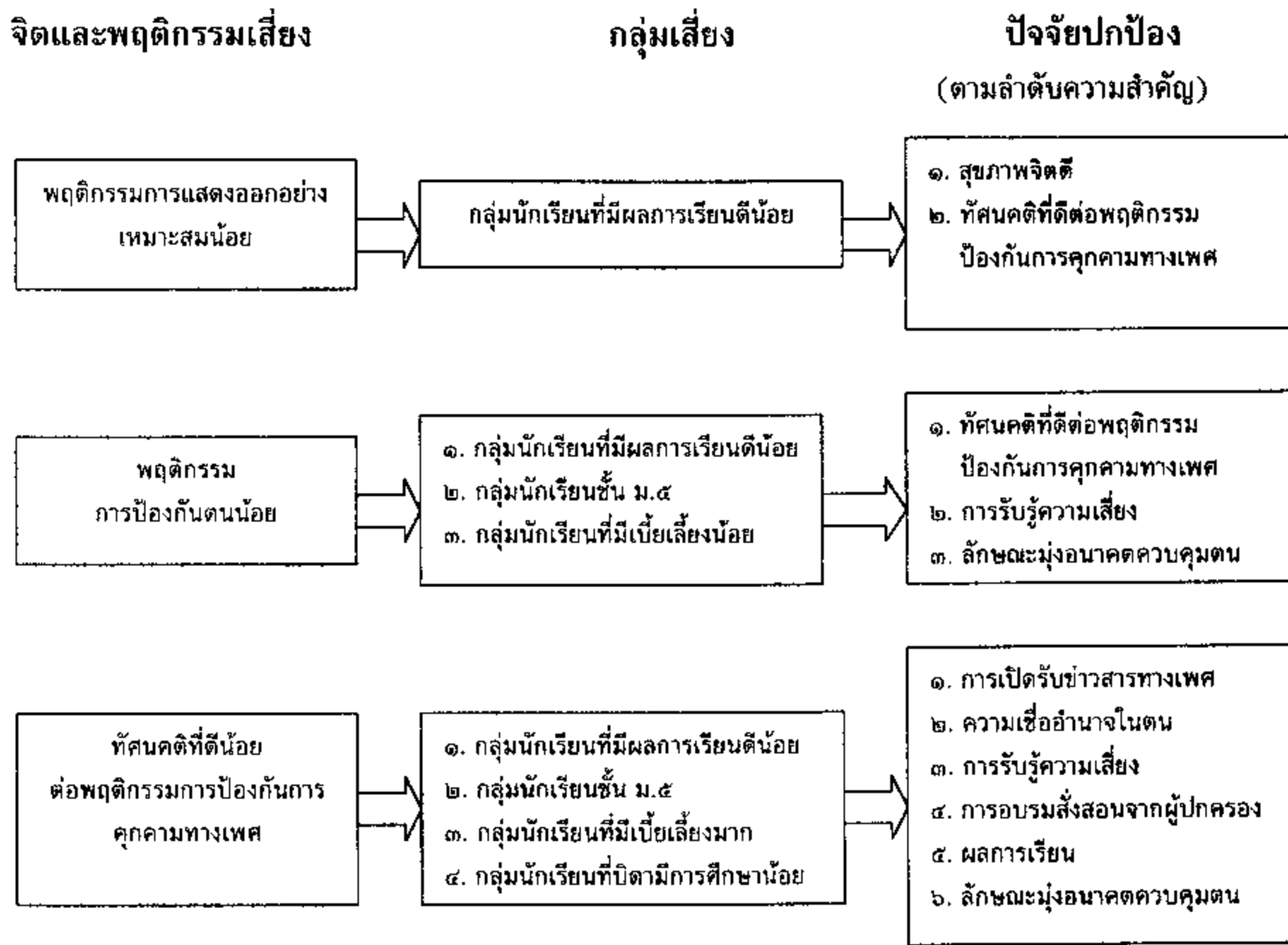
ภาพ ๒ ผลดีของการเข้าร่วมโครงการก้าวอย่างเข้าใจในจิตลักษณะและพฤติกรรมของนักเรียนหญิง

แสดงออกอย่างเหมาะสม ๑๔.๗% พฤติกรรมป้องกันตน ๓๓.๐% และพฤติกรรมสนับสนุนให้เพื่อนป้องกันตน ๖.๕% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ทักษะคดีที่ติดต่อพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสุขภาพจิตดี และความรู้เกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ ๒) ตัวทำนายชุดสถานการณ์ ๔ ตัวทำนาย สามารถทำนายพฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสม ๗.๑% พฤติกรรมป้องกันตน ๑๘.๗% และพฤติกรรมสนับสนุนให้เพื่อนป้องกันตน ๑๐.๖% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การรับรู้ความเสี่ยง การเปิดรับข่าวสารทางเพศ การอบรมแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล และการอบรมสั่งสอนจากผู้ปกครอง และ ๓) ชุดตัวทำนายจิตลักษณะและสถานการณ์ รวม ๙ ตัวแปร สามารถทำนายพฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสม ๑๕.๖% พฤติกรรมป้องกันตน ๓๖.๕% และพฤติกรรมสนับสนุนให้เพื่อนป้องกันตน ๑๒.๕% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ทักษะคดีที่ติดต่อพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศ การอบรมแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การรับรู้ความเสี่ยง การอบรมสั่งสอนจากผู้ปกครอง และความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศ

ภาพ ๓ การทำนาย พฤติกรรมแสดงออกอย่างเหมาะสม พฤติกรรมป้องกันตน และพฤติกรรมสนับสนุนให้เพื่อนป้องกันตน โดยใช้ชุดตัวทำนายจิตลักษณะร่วมกับชุดตัวทำนายสถานการณ์ ในกลุ่มรวม

ประการที่สาม จากการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณแบบรวม และแบบขั้น (Enter and Stepwised Multiple Regresstion Analysis) ปรากฏว่า ทักษะคดีที่ติดต่อพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศ เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับแรกของพฤติกรรม ๒ ตัวแปร (ภาพที่ ๔) คือ ๑) พฤติกรรมแสดงออกอย่างเหมาะสม โดยสามารถทำนายในกลุ่มรวมได้ ๑๑.๕% และในกลุ่มนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการได้ ๑๖.๐% และ ๒) พฤติกรรมป้องกันตน โดยสามารถทำนายในกลุ่มรวมได้ ๒๙.๗% และกลุ่มนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ๓๖.๘% ส่วนตัวทำนายชุดจิตลักษณะร่วมกับสถานการณ์ รวม ๙ ตัวแปร สามารถทำนายทักษะคดีที่ติดต่อพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศ ในกลุ่มรวม ได้ ๓๑.๐% และในกลุ่มนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการได้ ๓๗.๖% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญตามลำดับ คือ การเปิดรับข่าวสาร การอบรมสั่งสอนจากผู้ปกครอง ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การรับรู้ความเสี่ยง ความเชื่ออำนาจในตน และผลการเรียน

ภาพ ๕ กลุ่มเสี่ยงและปัจจัยปกป้องของพฤติกรรมแสดงออกอย่างเหมาะสม พฤติกรรมป้องกันตน และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศ

ข้อเสนอแนะการปฏิบัติ

๑. โครงการก้าวอย่างเข้าใจ ได้รับการประเมินอย่างน่าเชื่อถือว่า มีผลดีต่อนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ ทั้งทางด้านการมีความรู้ที่เกี่ยวข้องและพฤติกรรมแสดงออก และการป้องกันตนอย่างเหมาะสม โดยปรากฏผลดีของโครงการฯ อย่างชัดเจนในนักเรียนหญิงมาก และนักเรียนหญิงที่ได้เบี่ยงเบนน้อย จึงควรใช้โครงการฯ นี้ กับวัยรุ่นหญิงสองประเภท ดังกล่าว

๒. ส่วนนักเรียนหญิงประเภทที่เสี่ยงหลายด้านที่ควรพัฒนาโดยเร่งด่วน คือ นักเรียนหญิงที่มีผลการเรียนดีน้อยและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โดยควรฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันการถูกคุกคามทางเพศ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการรับรู้ความเสี่ยง เป็นสำคัญ โดยควรให้เป็นการฝึกที่สำคัญเพิ่มในโครงการก้าวอย่างเข้าใจในนักเรียนหญิงสองประเภทที่เสี่ยงมากนี้ จึงอาจจะได้ผลดีตามคาดได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

จากผลการศึกษาที่พบ และจากวิธีการที่น่าจะมีการพัฒนาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงใคร่ขอเสนอแนะการวิจัยที่ควรทำต่อไป ๒ ประการ ดังต่อไปนี้

ประการแรก จากการวิจัยพบว่า การอบรมสั่งสอนจากผู้ปกครองเป็นตัวแปรสำคัญต่อการมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศ ซึ่งส่งผลสำคัญต่อพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศ ดังนั้นควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการอบรมสั่งสอนจากผู้ปกครอง

ประการที่สอง ควรมีการทำวิจัยเชิงทดลองที่เกี่ยวกับสาเหตุการมีพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศที่พบในงานวิจัยนี้ ทั้งทางด้านจิต และด้านสถานการณ์ นำผลที่ได้มาเป็นหลักฐานเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการมีพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศ รวมทั้งพฤติกรรมการรักษาพลสงวนตัว แก่นักเรียนต่อไป

บรรณานุกรม

- กุหลาบ ไทรโพธิ์ภู. (๒๕๕๖). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรักษาความสะอาดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. ภาคนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม. คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เกษม จันทศร. (๒๕๕๔). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการเสพยาบ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จิรวัดนา มั่นยืน และรุ่งทิพย์ สมานรักษ์. (๒๕๕๖). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการหลบหนีการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษา. การวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
- จิรพันธ์ พิทักษ์. (๒๕๒๔). จริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมต้นโรงเรียนบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนพุทธศาสนาวินัยปริยญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ประสานมิตร.
- ฐานันดร เปียศิริ. (๒๕๕๕). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนสีเขียว. ภาคนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม. คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ดวงกมล พรหมลักขโณ. (๒๕๕๙). ตัวชี้วัดทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมฉลาดดูแลสุขภาพตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. ภาคนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม. คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (๒๕๓๑). การวัดและการวิจัยทัศนคติที่เหมาะสมตามหลักวิชาการใน วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์, ๕(๑), ๖๒-๘๑
- _____. (๒๕๓๘). ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม : การวิจัยและการพัฒนาบุคคล. (พิมพ์ครั้งที่ ๑). โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- _____. (๒๕๓๙). ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม: การวิจัยและการพัฒนาบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ ๒ กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (๒๕๔๔). หลักและวิธีวิจัยทางสังคมพฤติกรรมศาสตร์. คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (๒๕๓๖). ลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในภาวะเสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกัน. รายงานการวิจัย. ทุนอุดหนุนการวิจัย. สำนักงานส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

ดจเดือน พันธุนาวิน. (๒๕๔๗). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมของหัวหน้าสถานีนามัยตำบล. รายงานการวิจัย. ทุนอุดหนุนการเขียนรายงานการวิจัย. คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ทวีวัฒน์ บุญชิต. (๒๕๔๖). ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ประชาธิปไตยกับจิตลักษณะ และพฤติกรรมการประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษา. ทุนอุดหนุนการวิจัยประเภทการวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

ทิพย์สุดา จันทร์แจ่มกล้า. (๒๕๔๔). ปัจจัยด้านจิตสังคมของผู้ดูแลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื้อเอชไอวี. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ธวัชชัย ศรีพรงาม. (๒๕๔๗). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัยของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอและปั่นด้าย. ภาคนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม. คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

นิภาพร โชติสุดเสนห์. (๒๕๔๕). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม. คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ประชิด สุขอนันต์. (๒๕๔๕). ปัจจัยส่วนบุคคลและสถานการณ์ที่มีความสัมพันธ์กับความสุขและการคิดฆ่าตัวตายในนักเรียนมัธยมศึกษา. ภาคนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาสาขาพัฒนาสังคม. คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

พระมหาใจ สอนไผ่. (๒๕๔๗). ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการของบ้าน วัด โรงเรียน และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางพุทธศาสนาของสามเณรผู้เรียนบาลี. ภาคนิพนธ์. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม. คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

พระมหาวิระชัย คำธ. (๒๕๔๘). อิทธิพลของการฝึกสมาธิและการได้รับสารชั่งงูที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะปฏิบัติธรรมในชีวิตประจำวันของนักเรียนอาชีวศึกษา. ภาคนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม. คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

พระมหาสัญญา สวัสดิ์ไธสงค์. (๒๕๔๘). ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการของบ้าน วัด โรงเรียน และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการนับถือพระพุทธศาสนาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่เข้าร่วมโครงการค่ายพุทธบุตร. ภาคนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม. คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- พระสวรรค์ ยมลีดา. (๒๕๔๘). ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการบ้าน วัด โรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับ
พฤติกรรมการดำรงชีวิตแบบพุทธของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโครงการโรงเรียน
วิถีพุทธ. ภาคนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม. คณะพัฒนาสังคม สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พิชัย มณีรักษ์. (๒๕๔๗). การได้รับการฝึกอบรมทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเบญจธรรม
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. ภาคนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม. คณะ
พัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- มณูญ ภูชลิบเงิน. (๒๕๔๗). ปัจจัยทางจิตสังคมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการประหยัดของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. ภาคนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม. คณะ
พัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ยุทธนา ภาระนันท์ และนิภาพร โชติสุดแสนท์. (๒๕๔๖). ปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมป้องกัน
การติดเชื้อโรคเอดส์ของทหารเกณฑ์. การวิจัยโครงการแม่บท การวิจัยและพัฒนาระบบพฤติ
กรรมไทย จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
- ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๔๒). พจนานุกรม ศัพท์คำว่า “คุณงาม” หน้า ๒๕๒.
- รุจิเรศ พิษิตานนท์. (๒๕๔๖). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมฉลาดเลือกกินของนักเรียน
วัยรุ่นตอนปลาย. ภาคนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม. คณะพัฒนาสังคม สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เรณูมาศ มาอุ่น และคณะ. (๒๕๔๖). ประสิทธิผลของการฝึกอบรมทางจิตพฤติกรรมศาสตร์ เพื่อเสริม
สร้างพฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์ในนิสิตนักศึกษาชาย ในมหาวิทยาลัย. รายงานการวิจัย
การวิจัยโครงการแม่บท : การวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัย
แห่งชาติ.
- ฤกษ์ชัย คุณูปการ. (๒๕๔๗). ลักษณะทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องในเชิงสาเหตุต่อพฤติกรรม
ประชาธิปไตย ของนักศึกษาราชภัฏ. รายงานการวิจัย การวิจัยโครงการแม่บท: การวิจัยและ
พัฒนาระบบพฤติกรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ลินดา สุวรรณดี. (๒๕๔๓). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมลดปริมาณขยะของ
นักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรุ่งอรุณ. วิทยานิพนธ์ สาขาพัฒนาสังคม. คณะพัฒนาสังคม
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วรรณะ บรรจง. (๒๕๓๗). ลักษณะทางศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของเยาวชนไทยจากชุมชน
แผ่นดินธรรมแผ่นดินทองในภาคใต้. ปรินูญานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- ศุภชัย สุพรรณทอง. (๒๕๔๔). ปัจจัยทางจิตและสถานการณ์ที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้งอย่างมีจริยธรรมของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ. ปรินทิพย์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สกล เทียงแท้ และ สมิตตรา เจิมพันธ์. (๒๕๔๖). ผลการฝึกอบรมจิตและทักษะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการขับชื้ออย่างปลอดภัยของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น. รายงานการวิจัย ทุนอุดหนุนโครงการวิจัยแม่บท : การวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- สิริมล ธีระประทีป. (๒๕๔๙). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรักนวลสงวนตัวของนักศึกษาหญิงสายอาชีวศึกษา. ภาคนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม. คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุกมล มุ่งพัฒนสุนทร. (๒๕๔๖). ปัจจัยทางจิตสังคมและลักษณะทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรักษาสัตว์ของนักเรียนวัยรุ่นชายในชนบท. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม. คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุทธิดา ทองศฤงคสี. (๒๕๔๘). ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการระหว่าง บ้าน โรงเรียน และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะดูแลญาติผู้สูงอายุของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๒. ภาคนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม. คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุภะรัฐ ยอดระบำ. (๒๕๔๘). ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการระหว่าง บ้าน สถานศึกษา และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะรับผิดชอบครอบครัวของนักศึกษาชายระดับปริญญาตรี. ภาคนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม. คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุภาสินี นุ่มเนียม. (๒๕๔๖). ปัจจัยทางสภาพแวดล้อม และจิตลักษณะ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. ภาคนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม. คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สมิตตรา เจิมพันธ์. (๒๕๔๕). จิตลักษณะและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม. คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- แสงอรุณ ธรรมเจริญ และ ลินดา สุวรรณดี. (๒๕๔๗). ตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมจริยธรรมของวัยรุ่นในเขตที่มีแหล่งภัยในระดับต่างกัน. รายงานการวิจัย. ทุนอุดหนุนการวิจัย. โครงการวิจัยแม่บท : การวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

- อโนชา จังจริง (๒๕๒๙). ผลของการบวชชีพรหมณ์ต่อระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา ในจังหวัดภาคกลาง. ปรินุณยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ประสานมิตร.
- Ajzen, I., & Fishbein, M. (๑๙๘๐). **Understanding attitude and Predicting Social Behavior**. New Jersey: Prentice-Hall, Inc., ๕ - ๑๑
- Cohen, J. (๑๙๗๗). **Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences**. (Revised Edition) New York : Academic Press.
- Magnusson, D., & Endler, N. S., (๑๙๗๗). **Interactional psychology and personality**. New York, NY: John Wiley & Sons. Mazzeo, S.E., Bergman M.E., Buchanan, N.T., Drasgow, F., & Fitzgerald, L.F. (๒๐๐๑). Situation-Specific Assessment of Sexual Harassment. **Journal of Vocational Behavior**, ๕๙, ๑๒๐ - ๑๓๑.
- O'Donohue, W., Downs, K., & Yeater, E.A. (๑๙๙๘). Sexual Harassment : A Review of The Literature. **Aggression and Violent Behavior**, ๓ (๒), ๑๑๑ - ๑๒๘.
- Rotter, J. B. (๑๙๖๖). Generalized expectancies for internal versus external control of reinforcement. **Psychological Monographs**, ๘๐(๑), whole issue.
- Timmerman, G. (๒๐๐๔). Adolescents' Psychological Health and Experiences With Unwanted Sexual Behavior at School. **Adolescence**, ๓๙ (๑๕๖), ๘๑๗ - ๘๒.

ผลกระทบจากกองทุนหมู่บ้านในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ต่อประชาชนในประเทศไทย

วิจัยโดย เรือชวักย์ เกษสุวรรณ

นโยบายกองทุนหมู่บ้านเป็นนโยบายสมัยรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อต้องการให้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน สำหรับลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ทั้งยังต้องการส่งเสริมหมู่บ้านให้สามารถจัดการเงินทุนและพึ่งพาตนเอง รัฐบาลได้จัดสรรเงินให้กับกองทุนหมู่บ้านตั้งแต่วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๔ ปัจจุบันจัดสรรเงินไปแล้วทั้งหมดเจ็ดหมื่นล้านบาทเศษ แต่เมื่อดำเนินตามนโยบายไป กลับพบว่านโยบายไม่ได้มีผลดีดังที่รัฐบาลหวัง รวมทั้งมีงานวิจัยจำนวนมากเสนอว่ามีปัญหา เช่น หนี้ครัวเรือน ความแตกแยกทางสังคม เป็นต้น

สภาพปัญหาซึ่งเป็นที่มาของงานวิจัยครั้งนี้ คือ การบริหารกองทุนหมู่บ้านที่รัฐบาลกำหนดนั้น ใช้รูปแบบเดียวทั่วประเทศ และรัฐบาลนำเสนอข้อมูลกองทุนด้านดีด้านเดียว รวมทั้งไม่ได้มีการศึกษาผลกระทบที่ครอบคลุม โดยเฉพาะการเชื่อมโยงการศึกษานโยบายกองทุนหมู่บ้านในระดับรัฐและระดับกองทุนหมู่บ้านเข้าด้วยกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. ศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับประชาชนอันเป็นผลโดยตรงมาจากนโยบายกองทุนหมู่บ้านของรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร โดยแยกเป็น ๓ ประเด็นหลัก คือ ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

๒. ศึกษารูปแบบของผลกระทบที่อธิบายความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างและพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในกองทุนหมู่บ้าน

๓. ศึกษาปัจจัยหรือเงื่อนไขที่จะส่งผลหรือเกื้อหนุนให้นโยบายกองทุนหมู่บ้านประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว

ขอบเขตของการวิจัย

๑. การวิจัยครั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง อันเนื่องมาจากนโยบายกองทุนหมู่บ้านของรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร โดยกลุ่มเป้าหมายที่ผู้วิจัยเลือกศึกษา คือ ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อประชาชนทั่วทั้งประเทศ โดยแบ่งแยกเป็นภาคต่าง ๆ ๕ ภาค ได้แก่ ๑) กรุงเทพมหานคร ๒) ภาคกลาง ๓) ภาคเหนือ ๔) ภาคใต้ และ ๕) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนั้นกลุ่มประชากรวิจัย (Population) จะหมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ตามภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ

LIART

๒. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ มาจากการลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูล ผลกระทบที่เกิดขึ้นในช่วงระหว่างเดือนตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๕๙

๓. กรอบการศึกษาผลกระทบจะจำกัดอยู่ภายใต้กรอบ ๓ กลุ่มประเด็นหลัก ๆ คือ ๑) ด้านเศรษฐกิจ ๒) ด้านสังคมและ ๓) ด้านการเมือง

วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีวิจัยเป็นการวิจัยเชิงบูรณาการ (Integrative research) ประกอบด้วยการสำรวจสุ่มตัวอย่าง (Sampling survey research) การจัดประชุมกลุ่มสนทนา (Focus group) การสัมภาษณ์แบบหยั่งลึก (Indepth interview) และการศึกษาเอกสาร (Documentary research) ด้านการสำรวจนั้นได้เก็บข้อมูลจากกองทุนหมู่บ้าน ๒๙๕ แห่ง และเก็บข้อมูลจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ๔,๕๕๐ คน ทั่วประเทศ รวม ๕ ภาค ๑๗ จังหวัด ได้แก่ ๑. กรุงเทพมหานคร (เขตสายไหม เขตหนองจอก เขตตลิ่งชัน เขตบางเขน) ๒. ภาคกลาง (จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดนครปฐม) ๓. ภาคเหนือ (จังหวัดพิจิตร จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดเชียงใหม่) ๔. ภาคใต้ (จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสตูล จังหวัดสงขลา จังหวัดชุมพร) และ ๕. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดยโสธร จังหวัดนครพนม จังหวัดสกลนคร) โดยการสำรวจจะใช้เวลา ๓ เดือน ช่วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๕๙ ส่วนการจัดกลุ่มสนทนาได้จัด ๒ ครั้ง มีสมาชิกกองทุนหมู่บ้านเข้าร่วม ๕๘ คน การสำรวจวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติ ส่วนการจัดกลุ่มสนทนาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ด้านการสัมภาษณ์แบบหยั่งลึก เป็นการสัมภาษณ์คณะกรรมการหมู่บ้าน ๒๙๕ แห่ง เพื่อศึกษาบริบทชุมชนของกองทุนหมู่บ้าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนการศึกษาเอกสารเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของรัฐในแง่โครงสร้างอำนาจเป็นการวิเคราะห์โดยใช้เหตุผลเชิงตรรกะตามกรอบทฤษฎีรัฐ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทราบรูปแบบของการได้รับผลกระทบอันเนื่องมาจากการดำเนินนโยบายกองทุนหมู่บ้านของรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

๒. ทราบปัจจัยหรือเงื่อนไขทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองในระดับหมู่บ้านที่จะส่งผลกระทบต่อรูปแบบและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนในหมู่บ้านท้องถิ่นในระดับที่แตกต่างกันหรืออาจจะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จหรือล้มเหลว

๓. นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไข รวมทั้งการเตรียมความพร้อมสำหรับการดำเนินนโยบายในลักษณะเดียวกันนี้ในอนาคต

LIART

ผลการวิจัย

๑. ผลกระทบของกองทุนหมู่บ้านด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองต่อประชาชนในประเทศไทย

การดำเนินนโยบายกองทุนหมู่บ้านขึ้นอยู่กับสมรรถนะในการบริหารและบริบทของชุมชน ก่อให้เกิดผลกระทบ ๓ ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

ผลดีด้านเศรษฐกิจ คือ ทำให้เกิดการกระจายรายได้ ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และการแก้ปัญหาความยากจนด้านรายได้และหนี้สิน แต่อาจมีผลลบในแง่การใช้จ่ายบริโภคและภาระหนี้สิน เมื่อซ้่งผลดีกับผลลบแล้ว ปัจจุบันยังมีผลดีมากกว่าผลลบ การดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านอยู่ระดับพอไปได้ แต่ต้องพึงพาอาศัยรัฐต่อไป

ผลดีด้านสังคม คือ ทำให้สังคมเข้มแข็ง หากนำเงินไปใช้จ่ายในสิ่งที่เป็นประโยชน์ แต่ขณะเดียวกันก็อาจทำให้สังคมอ่อนแอ หากนำเงินไปใช้จ่ายสิ่งที่ไม่ก่อประโยชน์

ส่วนผลกระทบด้านการเมืองนั้น มีผลโดยตรงต่อด้านสังคมด้วย ด้านผลดีนั้นกองทุนหมู่บ้านช่วยสร้างประชาธิปไตยในหมู่บ้านทางด้านการรับผิดชอบต่อตัวเองและความร่วมมือกัน แต่ด้านลบนั้นกองทุนหมู่บ้านได้สร้างโครงสร้างอำนาจใหม่ในหมู่บ้าน และมีส่วนสร้างความสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนในหมู่บ้าน

๒. รูปแบบของผลกระทบของกองทุนหมู่บ้านด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองต่อประชาชนในประเทศไทย

รูปแบบของผลกระทบของกองทุนหมู่บ้านจึงอยู่ที่ด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก หากการกู้เงินกองทุนหมู่บ้านไปใช้ประโยชน์ ก็จะมีผลดีด้านสังคม ซึ่งจะทำให้สังคมเข้มแข็ง แต่ถ้าก้ไปบริโภคและมีภาระหนี้มากก็จะทำให้สังคมอ่อนแอ แต่ความเข้มแข็งของสังคมก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยการเมืองด้วย โดยเฉพาะโครงสร้างอำนาจที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน หากมีการใช้อำนาจมาก ก็จะเกิดความขัดแย้งและไม่เป็นประชาธิปไตย กลายเป็นระบบอุปถัมภ์แบบใหม่ และในระดับมหภาคกองทุนหมู่บ้านเป็นโครงสร้างอำนาจที่ถูกรัฐครอบงำ ซึ่งรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ใช้เป็นเครื่องมือหาเสียง กระตุ้นเศรษฐกิจ และครอบงำประชาชนมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๔ - ๒๕๔๖ อันเป็นจุดอ่อนที่ทำให้สังคมส่วนรวมอ่อนแอ ซึ่งต้องปรับโครงสร้างกองทุนหมู่บ้านใหม่โดยรื้อถอนการครอบงำนี้ออกไป

๓. ระดับสมรรถนะในการบริหารกองทุนหมู่บ้านในปัจจุบัน

สมรรถนะในการบริหารของกองทุนหมู่บ้านทั้งหมดในปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง สมรรถนะที่ยังต่ำอยู่ ได้แก่ การได้รับความช่วยเหลือในการพัฒนา และการมีประสบการณ์ในการพัฒนา

LI RT

๔. ปัจจัยทางด้านสมรรถนะในการบริหารกองทุนหมู่บ้านที่มีผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองต่อประชาชนในประเทศไทย

ปัจจัยด้านสมรรถนะในการบริหารที่มีผลต่อผลกระทบด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ได้แก่ ๑) ความสามารถของกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ๒) ความเป็นอิสระในการพัฒนา ๓) การมีทรัพยากรในการพัฒนา และ ๔) การมีโครงสร้างและสถาบันในการพัฒนา

๕. ด้านบริบทชุมชนที่มีผลต่อผลลัพธ์ของการนำนโยบายกองทุนหมู่บ้านไปปฏิบัติ

ด้านบริบทชุมชน พบว่า ภาคต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยของผลลัพธ์ของการนำนโยบายไปปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ ได้แก่ ๑) ภาคเหนือ ๒) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓) ภาคกลาง ๔) กรุงเทพมหานคร และ ๕) ภาคใต้ แต่เมื่อดูแต่ละด้าน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะเป็นอันดับหนึ่งด้านเศรษฐกิจ ขณะที่ภาคเหนือเป็นอันดับหนึ่งด้านสังคม และการเมือง โดยที่ภาคกลางได้อันดับกลาง ๆ ส่วนกรุงเทพมหานครและภาคใต้อยู่อันดับต่ำสุด

เมื่อนำกองทุนหมู่บ้านที่ได้ค่าเฉลี่ยสูงสุดของแต่ละภาคมาวิเคราะห์ พบว่า ลักษณะความสำเร็จที่มีร่วมกัน คือ มีหนี้เสียน้อยหรือไม่มีเลย ด้านบริบทชุมชน ปัจจัยความสำเร็จ ได้แก่ ๑) ปัจจัยผู้นำ ๒) ปัจจัยด้านความร่วมมือของประชาชน ๓) ปัจจัยด้านการไม่มีความขัดแย้งทางการเมือง ๔) ปัจจัยด้านการมีกลุ่มการพัฒนา และ ๕) ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมภายในหมู่บ้าน เช่น ประชาชนมีฐานะรายได้ดี มีความสามารถในการออม การใช้เงินคืน สามารถรวมกลุ่มและร่วมมือกัน และการยึดประเพณีเป็นเครื่องเหนี่ยวนำ

๖. ผลจากการจัดประชุมกลุ่มสนใจ

ผลการจัดประชุมกลุ่มสนใจได้ข้อมูลใกล้เคียงกับการสำรวจ ได้แก่ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่ได้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน ส่วนจำนวนเงินที่ได้กู้คนละ ๑๐,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท กู้กันแล้วคนละ ๓ รอบ (ข้อมูลจากการสำรวจ ๒.๖ รอบ) มีหนี้หมุนเวียน ๖๐ - ๘๐% (ข้อมูลจากการสำรวจ ๖๒.๒%) การเขียนคำขอกู้ไม่ตรงกับการใช้จ่ายจริง ๓๐ - ๗๐% (ข้อมูลจากการสำรวจ ๒๗.๑%) แต่ที่ต่างไป คือ ข้อมูลจากการประชุมกลุ่มสนใจ พบว่า เมื่อได้เงินกู้แล้วจะเอาไปใช้หนี้เป็นอันดับแรก ขณะที่ข้อมูลจากการสำรวจ พบว่า เอาไปใช้จ่ายในครอบครัวเป็นอันดับแรก

๗. เปรียบเทียบกองทุนหมู่บ้านของไทยกับธนาคารกรามีน (Grameen Bank) ของบังคลาเทศ

เมื่อนำกองทุนหมู่บ้านของไทยไปเปรียบเทียบกับธนาคารกรามีนของบังคลาเทศที่เป็นต้นแบบของธนาคารคนจนทั่วโลกแล้ว พบว่า มีความแตกต่างกันหลายประเด็น เช่น ธนาคารกรามีนเริ่มจากล่างขึ้นบนและทำจากเล็กมาหาใหญ่ บริหารแบบเอกชน มีปรัชญาและอุดมการณ์ต่างกัน มีวิธีการบริหารต่างกัน เช่น ให้กลุ่มย่อยรวมกัน ๕ คนกู้และให้ควบคุมกันเอง รวมทั้งเงินที่ให้ก็ไม่มาก และมีบริการที่แตกแขนงออกไปอย่างหลากหลาย มีการวิจัยปฏิบัติการเป็นของตัวเอง และนำผลวิจัยมาใช้ประโยชน์โดยตรง กิจการขยายตัวออกไปสู่บริษัทต่าง ๆ อีกจำนวนมาก จนได้รับการยกย่องให้เป็นแม่แบบของกองทุน

คนจนทั่วโลก และเจ้าของคือ มุฮัมหมัด ยูนิส ได้รับรางวัลโนเบล สาขาสันติภาพ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ขณะที่กองทุนหมู่บ้านไทยรวมศูนย์โดยรัฐ และมีเป้าหมายทางการเมืองแอบแฝง ถูกวิจารณ์ว่านำคนไทยไปติดกับดักหนี้ ทำลายวิถีชีวิตชุมชนและเป็นเครื่องมือของรัฐ

ข้อเสนอแนะ

๑. รื้อถอนการครอบงำของรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่มีต่อกองทุนหมู่บ้าน เช่น กรณีการครอบงำความคิดว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นต้นคิด ก็รื้อถอนโดยการเผยแพร่ข้อมูลธนาคารกรามีนของบังคลาเทศที่เป็นธนาคารคนจน ซึ่งเป็นต้นแบบของกองทุนหมู่บ้านและธนาคารคนจนทั่วโลกกว่า ๔๓ ประเทศ ซึ่งอาจสรุปได้ว่า ประเทศต่าง ๆ ในโลกล้วนเห็นใจคนจนและคิดจะแก้ปัญหาคือโดยวิธีหนึ่ง คือการให้สินเชื่อรายย่อย (Microcredit) ความคิดนี้ในปัจจุบันเป็นสากล แทบจะไม่มีประเทศใดปล่อยให้คนจนเผชิญกับชะตากรรมหรือโทษว่าเป็นบาปเคราะห์ที่คนจนก่อขึ้นเอง

ส่วนกรณีการครอบงำความคิดว่า เงินกองทุนหมู่บ้านเป็นเงินของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ก็ต้องชี้แจงถึงข้อเท็จจริงได้แก่ แหล่งที่มาของเงินธนาคารออมสินและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ และการจัดงบประมาณสนับสนุนของรัฐบาล รวมทั้งชี้ให้ประชาชนเห็นด้วยว่าเป็นเงินที่มีต้นทุน ไม่ใช่เป็นเงินที่ได้มาโดยเปล่า เพื่อลดทอนการมีเป้าหมายทางการเมืองแอบแฝง

๒. รัฐบาลควรยืนยันนโยบายการช่วยเหลือคนจนโดยการให้สินเชื่อรายย่อยต่อไป ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนเข้าใจว่า แม้เมื่อ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ไม่ได้เป็นรัฐบาลแล้ว รัฐบาลชุดนี้หรือชุดใหม่ก็ยังคงให้การสนับสนุนนโยบายกองทุนหมู่บ้าน ทั้งนี้เพื่อแก้ความเข้าใจผิดที่ว่า เมื่อ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ไม่ได้เป็นรัฐบาลก็ไม่ต้องใช้เงินคืน แต่รัฐบาลควรมีแนวทางที่ชัดเจนโดยการปรับเปลี่ยนโครงสร้าง และวิธีการบริหารเพื่อให้เงินกระจายถึงมือคนจนมากขึ้น และให้บริการอย่างหลากหลายขึ้น เพื่อให้เป็นธนาคารเพื่อคนจนอย่างแท้จริง

๓. ปรับโครงสร้างการบริหารกองทุนหมู่บ้านใหม่ โดยซอยระบบการบริหารกองทุนหมู่บ้านออกเป็นเขต (Zone) พื้นที่ (Area) และสาขา (Branch) เนื่องจากปัจจุบันกองทุนหมู่บ้านมีมากถึง ๗ หมื่นกว่าแห่ง ซึ่งมีมากเกินไป ยากต่อการประสานงาน ติดตามและควบคุม และขาดความเป็นมืออาชีพทางการจัดการ ดังนั้นจึงควรยุบยู่กองทุนหมู่บ้านใหม่ตามแบบอย่างของการขยายตัวของธนาคารกรามีนในตอนแรก ๆ โดยอาจแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ที่มีเป้าหมายที่แน่นอน

๔. ปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ใหม่ ได้แก่ เน้นความอยู่รอด ความเป็นอิสระ และการพึ่งตัวเอง ควบคู่ไปกับการให้สินเชื่อรายย่อยและการช่วยเหลือคนจน ซึ่งต้องหันมาสนใจการระดมเงินออม และการคิดคำนวณต้นทุนของการบริหารเงินกู้ ขณะเดียวกัน ก็ไม่ลดการช่วยเหลือทางการเงินแก่ประชาชน มุ่งเน้นไปที่ตัวคนจนโดยตรงและเพิ่มประเภทการบริการมากขึ้น

๕. ปรับเปลี่ยนองค์การใหม่เป็นมูลนิธิอาสาสมัครที่ทำงานแบบเอกชนเพื่อส่วนรวมโดยไม่มุ่งหวังกำไร และปรับรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนใหม่

๖. ปรับบริการของกองทุนหมู่บ้าน ตั้งเป้าหมายในการขยายการบริการของกองทุนหมู่บ้านให้หลากหลายขึ้น

๗. ปรับการบริหารภายใน เช่น การวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยให้สาขาใหญ่แต่ละพื้นที่ทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาของตัวเองและนำไปใช้เอง ซึ่งจะเพิ่มศักยภาพในการตรวจสอบ ควบคุม ประเมินผล และการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง

๘. ศึกษาวิจัยและดูงานเพิ่มเติม เช่น ดูงานธนาคารกรามีน และธนาคารคนจนอื่น ๆ อีกกว่า ๔๓ ประเทศ รวมทั้งนำมาสรุปบทเรียนว่าจะพัฒนากองทุนหมู่บ้านไทยไปสู่การเป็นธนาคารเพื่อคนจนเต็มรูปแบบได้อย่างไร

๙. กองทุนหมู่บ้านหันมาให้ความสำคัญกับการออมและการพัฒนาอาชีพมากขึ้น ตัวอย่างเช่น ธนาคารกรามีนมีเจ้าหน้าที่ลงไปเยี่ยมชาวบ้านทุกสัปดาห์ เพื่อระดมเงินออมและให้คำแนะนำในการพัฒนาอาชีพ โดยการพัฒนาศูนย์กลางของตัวเองขึ้นมา และลดการพึ่งพิงรัฐ

๑๐. การปรับโครงสร้างและการบริหารกองทุนหมู่บ้านในระยะต้น ควรคำนึงถึงความยั่งยืนของกองทุนหมู่บ้านทั้ง ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจต้องพึ่งพารัฐเป็นหลัก ด้านสังคมต้องปรับทัศนคติในการพึ่งตนเองและการเสริมสร้างอำนาจให้ประชาชน ด้านการเมืองต้องรื้อถอนโครงสร้างการครอบงำของรัฐและระบบอุปถัมภ์แบบใหม่ในหมู่บ้าน พร้อมกับมีมาตรการรับคำร้องทุกข์และพิจารณาลงโทษการใช้อำนาจไม่เป็นธรรมของกรรมการหมู่บ้าน

๑๑. ด้านการบริหาร เป็นปัญหาเฉพาะหน้าต้องรีบเร่งแก้ไขโดยด่วน คือ สนใจกับปัจจัยด้านสมรรถนะทางการบริหารที่ยังขาดอยู่ ได้แก่ การมีทรัพยากรในการพัฒนา และการขาดประสบการณ์ในการพัฒนา เช่น อาจหาทางใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างกองทุนหมู่บ้าน หรือแหล่งทรัพยากรอื่น และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกัน นอกจากนี้ ต้องปรับปรุงปัจจัยอื่นที่ติดอยู่แล้วให้ทันสมัยและตรงกับความต้องการยิ่งขึ้น ได้แก่ ความสามารถของกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เช่น อาจเสริมความสามารถด้านบัญชี การประชุม การบันทึกข้อมูล การติดตามหนี้ รวมทั้งการวางแผนพัฒนา และสร้างความเป็นอิสระในการพัฒนาให้มากขึ้น

เรียบเรียงโดย... วิมลรักษ์ ศานติธรรม

เอกสารอ้างอิง

เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ. ผลกระทบจากกองทุนหมู่บ้านในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองต่อประชาชนในประเทศไทย. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. ๒๕๕๐.

บทความที่น่าสนใจ

เกาหลีใต้กับความสำเร็จของ e-Government

e-Government หรือที่เรียกว่า รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ คือ วิธีการบริหารจัดการภาครัฐสมัยใหม่ โดยการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเครือข่ายสื่อสารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของภาครัฐ ปรับปรุงการ บริการให้แก่ประชาชน ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีในฐานะที่เป็นสิ่งจำเป็นของการสร้างสังคมแห่งการ เรียนรู้ (Knowledge-based Society) และเป็นหนึ่งในสามยุทธศาสตร์สำคัญที่ต้องนำมาพิจารณาเป็น อันดับเร่งด่วนก่อนและถือเป็นประเด็นหลักของแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของ ประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙

จากรายงานผลการสำรวจ e-Government ของโลก (The UN Global E-Government Readiness Report ๒๐๐๔) พบว่าประเทศเกาหลีใต้ได้รับการจัดให้อยู่ในลำดับที่ ๕ จากการจัดอันดับดัชนี ความพร้อมในการเป็น e-Government (รองจากสหรัฐอเมริกา เดนมาร์ก สหราชอาณาจักร และสวีเดน ตามลำดับ) และอยู่ในอันดับที่ ๘ จากการจัดอันดับดัชนีของการทำงาน e-Government (รองจากสหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา แคนาดา สิงคโปร์ เนเธอร์แลนด์ เม็กซิโก และนิวซีแลนด์ตามลำดับ)

การบริหารโครงการ IT ที่ประสบความสำเร็จนี้เป็นผลเนื่องมาจากการสนับสนุนของรัฐบาล การแบ่งงานรับผิดชอบที่ชัดเจนสำหรับแผนการของ e-Government และเป็นประเทศหนึ่งของโลกที่มี โครงสร้างพื้นฐานของการคมนาคมที่ดีเยี่ยม ในระหว่างปี ๑๙๙๘ และปี ๒๐๐๑ รัฐบาลได้ทุ่มงบประมาณ ให้กับเทคโนโลยีข้อมูลสารสนเทศถึงเท่าตัวคือจาก ๕๔๔ ล้านดอลลาร์ ไปเป็น ๑,๑๐๐ ล้านดอลลาร์ โดยเงิน จำนวนดังกล่าวคิดเป็น ๑.๔ เปอร์เซ็นต์ของงบประมาณทั้งหมด

รูปแบบใหม่ของการบริหารงานรัฐ

e-Government มุ่งที่จะให้บริการในระบบออนไลน์ และเพื่อให้รัฐบาลเป็นรัฐบาลที่มีประชาชน เป็นศูนย์กลาง รัฐบาลได้จัดงานบริการให้แก่ประชาชนด้วยความสะดวกและง่าย รัฐบาลให้บริการที่มี ประสิทธิภาพโดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีใหม่ๆ ทำให้กระบวนการทำงานของพนักงานของ รัฐต้องเปลี่ยนไป ในสังคมแห่งการเรียนรู้ของศตวรรษที่ ๒๑ นี้ e-Government เป็นการปรับปรุงความ สามารถในการแข่งขันในระดับชาติ ซึ่งต่อไป e-Government คงไม่ใช่เพียงแต่ตัวเลือกเท่านั้น หากแต่เป็น สิ่งที่รัฐบาลจะต้องทำ พิมพ์เขียวของ e-Government

รัฐบาลเกาหลีใต้ได้มุ่งเน้นไปที่สามเป้าหมายหลักเพื่อสร้าง e-Government คือ

๑. ขยายขอบเขตการบริการของรัฐ

ในการเพิ่มขอบเขตการบริการของรัฐเพื่อความพึงพอใจสูงสุดในแง่ของคุณภาพการบริการ รัฐบาลต้องจัดให้บริการนั้น ๆ แก่ประชาชน ไม่ว่าคนใด ที่ใด ด้วยการ “คลิก” เพียงครั้งเดียว และเพื่อที่จะให้เป้าหมายเชิงกลยุทธ์นี้สำเร็จ รัฐได้จัดบริการแบบประชาชนเป็นศูนย์กลาง โดยการสร้างเว็บไซต์แบบ “Single Window e-Government” ซึ่งทำให้ประชาชนสามารถยื่นคำร้องขอรับบริการและเข้าถึงข้อมูลการบริการผ่านระบบที่ง่ายต่อการใช้งาน และประชาชนยังมีทางเลือกกับการรับเอกสารที่ฝ่ายราชการออกให้ในรูปแบบของเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ และภายในเว็บไซต์เดียวกันนั้นเอง รัฐหรือหน่วยงานอื่นก็จะเข้าใช้ข้อมูลร่วมโดยผ่านระบบเครือข่ายระหว่างกัน ซึ่งจะทำให้ลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นลงได้ เช่น ระเบียบในการยื่นเอกสาร ซึ่งอาจจะต้องยื่นเอกสารชนิดเดียวกันหลายครั้งกับหน่วยงานรัฐหนึ่ง ๆ

๒. สร้างระบบการบริหารราชการฐานการตลาดที่ส่งเสริมภาคธุรกิจ

เพื่อให้เกิดการบริหารที่ส่งเสริมภาคธุรกิจ ต้องมีการขยายการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ในขณะเดียวกัน ความปลอดภัยของระบบอินเทอร์เน็ตก็ ต้องได้รับการปรับปรุง เพื่อการนี้ ต้องมีการรวบรวมระบบการจัดซื้อจัดจ้างของรัฐและระบบการบริการต่าง ๆ ทางอินเทอร์เน็ตเข้าไว้ในหน้าเว็บเพจเดียวกันด้วย ซึ่งวิธีการนี้จะทำให้การดำเนินงานของรัฐมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ให้แก่คู่สัญญาหรือภาคธุรกิจ

๓. มีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเสรีมากขึ้น

การใช้อำนาจหน้าที่ของรัฐต้องเป็นไปเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของภาคราชการ การบริการแบบทันที (Real-time) และการติดต่อสื่อสารกันระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนผ่านระบบอินเทอร์เน็ตจะทำให้ภาคราชการเป็นหน่วยงานที่มีความโปร่งใส และเสรีมากขึ้น เพื่อการนี้ จะต้องรวมโครงข่ายระหว่างหน่วยงานด้านการเงินของรัฐ การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ งานฝ่ายบุคคลากร และกระบวนการทำงานหลักภายในเข้าด้วยกัน ต้องมีการสนับสนุนให้มีการทำงานแบบสำนักงานไร้กระดาษ (Paperless office) โดยการประยุกต์ใช้การรับรองอิเล็กทรอนิกส์ (e-Approval) และเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (e-Document) และการขยายฐานการใช้งานอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ให้มากขึ้น

ก่อนที่จะมาเป็น e-Government

การเก็บและบันทึกข้อมูลของราชการให้เป็นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์

เมื่อประมาณกลางปี ๑๙๘๐ รัฐบาลเกาหลีใต้ได้เริ่มวางโครงสร้างของ e-Government โดยโครงการระบบข้อมูลพื้นฐานของชาติ (National Basic Information System project) โดยแผนงานช่วงที่ ๑ และที่ ๒ ของโครงการ (ปี ๑๙๘๗ - ๑๙๙๖) มีการรวบรวมฐานข้อมูลที่จัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเงิน การจดทะเบียนพาหนะ และข้อมูลที่สำคัญในการบริหารประเทศ เมื่อระบบโครงข่ายของรัฐสมบูรณ์ ประชาชนสามารถร้องขอเอกสารราชการ เช่น ทะเบียนบ้าน โฉนดที่ดิน เอกสารแสดงการจดทะเบียนยาน

พาหนะ รวมทั้งเอกสารที่มีการรับรองจากหน่วยงานส่วนภูมิภาค ด้วยเหตุนี้เองทำให้เอกสารที่ต้องยื่นในการขอรับบริการลดจำนวนลงมากและระยะเวลาในการให้บริการของฝ่ายราชการก็น้อยลงเช่นกัน เมื่อกลางปี ๑๙๙๐ ได้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ คือ ระบบโครงข่ายสื่อสารความเร็วสูงทั่วประเทศ โดยได้มีการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม ด้วยเหตุนี้เองทำให้ประเทศเกาหลีเป็นประเทศที่มีอัตราใช้ช่องสัญญาณความเร็วสูง (Broadband) มากที่สุดในบรรดาชาติสมาชิกขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization Economic Cooperation and Development) และเป็นประเทศหนึ่งของโลกที่ได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่มีโครงสร้างพื้นฐานด้านการโทรคมนาคมที่ก้าวหน้ามาก

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการบริหารราชการแผ่นดิน

กลางปี ๑๙๙๐ ได้มีการประกาศกรอบแผนงานว่าด้วยการส่งเสริมการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ๑๙๙๕ (Framework Act on Informatization Promotion (๑๙๙๕)) ด้วยเหตุนี้ทำให้มีการผลักดันและขยายการใช้เทคโนโลยีข้อมูลสารสนเทศในทั่วทุกส่วนของการบริหารราชการ ได้มีการเพิ่มการให้บริการในส่วนของการจดทะเบียนอสังหาริมทรัพย์ การยื่นขอสิทธิบัตร งานกำลังสำรอง และงานส่วนอื่น ๆ ของราชการผ่านระบบออนไลน์มากขึ้น โดย

- ใช้แผนงานที่ครอบคลุมและเป็นระบบ คือ Master Plan for Informatization Promotion (๑๙๙๖) และ Cyber Korea ๒๑ (๑๙๙๙)
- สร้างระบบเครือข่ายข้อมูลความเร็วสูง และเพิ่มประสิทธิภาพของเครือข่ายสำหรับผู้ใช้ช่องสัญญาณความเร็วสูง (Broadband) เชื่อมโยง ๑๔๔ อำเภอทั่วประเทศ เพิ่มประสิทธิภาพของเครือข่าย ADSL (Asymmetric Digital Subscriber Line, หรือเทคโนโลยีในการส่งข้อมูลในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตผ่านสายโทรศัพท์ด้วยความเร็วสูง) และคุณภาพของ CATV (คุณภาพของการแพร่สัญญาณภาพทางโทรทัศน์)
- สร้างเว็บไซต์ให้แก่หน่วยงานราชการ โดยให้ข้อมูลบริการ นโยบายการส่งเสริมการบริการที่มีแก่ประชาชน และการบริการของรัฐบาลผ่านระบบออนไลน์
- ริเริ่มและประยุกต์ใช้ระบบการรับรองเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (e-Approval System) ภายในหน่วยงานของทุกส่วนราชการ
- สร้างระบบโครงข่ายข้อมูลของหน่วยงานส่วนภูมิภาค ระบบโครงข่ายข้อมูลการบริหารภาษี ระบบโครงข่ายศุลกากรและสรรพสามิต ระบบโครงข่ายการจัดซื้อจัดจ้างของรัฐ ระบบฐานข้อมูลความรู้ (เก็บจากองค์ความรู้ ๖ ศาสตร์ใหญ่)
- ประกาศใช้กฎหมายที่ผลักดันการขยายการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ กรอบแผนงานว่าด้วยการส่งเสริมการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ๑๙๙๕ (Framework Act on Informatization Promotion (๑๙๙๕)) พระราชบัญญัติพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce Act) พระราชบัญญัติลายมืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Signature Act) พระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการอิเล็กทรอนิกส์ว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการ

เพื่อสร้างระบบราชการอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Promotion Act on Administration Processes for Establishment of an e-Government) และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

การใช้ข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานรัฐและการให้บริการที่หลากหลายของ e-Government

เมื่อต้นปี ๒๐๐๑ รัฐบาลได้จัดตั้งคณะกรรมการชุดหนึ่งเรียกว่า The Special Committee for E-Government (SCEG) เพื่อเป็นหน่วยงานส่งเสริมความร่วมมือภายในระหว่างหน่วยงานรัฐด้วยกัน e-Government เป็นแนวคิดของการบริการ มุ่งที่จะแก้ปัญหาของภาคราชการเพื่อให้บริการที่สะดวกและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้นแก่ประชาชน เอื้ออำนวยต่อบรรยากาศการค้า เพิ่มความสามารถในการผลิต มีความโปร่งใส และเป็นประชาธิปไตย SCEG มีหน้าที่ที่พิเศษคือการเป็นผู้นำและผู้ชำนาญการในการสร้างระบบ e-Government คือ การร่วมมือในการเชื่อมโยงข้อมูลในระหว่างหน่วยงานรัฐและการสร้างระบบโครงสร้างพื้นฐานสำหรับ e-Government ภายในระยะเวลาที่เหมาะสม

อำนาจและหน้าที่ของ SCEG

SCEG จะต้องดำเนินโครงการหลักของ e-Government ๑๑ โครงการให้ตรงกับความต้องการของประชาชนและภาคธุรกิจให้เสร็จสมบูรณ์ในปี ๒๐๐๒ โดยจะต้องสร้างแผนงานที่ครอบคลุมเพื่อการสร้างระบบ e-Government ที่มีประสิทธิภาพ โดยคณะกรรมการชุดนี้มีกลยุทธ์ในการดำเนินให้สำเร็จได้ ดังนี้คือ

๑. ประชุมและติดตามงานทุกอาทิตย์
๒. ออกแบบวิธีการที่เป็นมาตรฐานในการติดต่อระหว่างโครงการต่างๆของ e-Government ที่มีความแตกต่างกันและปรับใช้งานทั่วทุกหน่วยงานของรัฐ
๓. เสนอกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องอันเป็นการสนับสนุน e-Government โครงการต่างๆ ก่อนที่การบริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ตจะเริ่มดำเนินการ

ลักษณะโครงสร้างของ SCEG

SCEG จัดตั้งขึ้นในหน่วยงานบริหารระดับสูงของสำนักประธานาธิบดี (Office of the President) คือ Presidential Commission on Government Innovation ดังนั้น SCEG จึงเป็นองค์กรที่ขึ้นตรงและรับผิดชอบต่อประธานาธิบดี ประกอบไปด้วยตัวคณะกรรมการที่มาจากพลเรือนและหัวหน้าส่วนราชการ โดยโครงการหลักของ e-Government ๑๑ โครงการนั้นได้แก่

๑. ราชการเพื่อประชาชน (Government for Citizen (G4C) system): (www.egov.go.kr)

โครงการนี้รัฐบาลเกาหลีใต้ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองความต้องการการบริการรัฐที่มีประสิทธิภาพและความเปลี่ยนแปลงในการบริหารระดับชาติ หน่วยงานจำนวนมากเป็นหน่วยงานที่ให้บริการแก่ประชาชน และประชาชนก็ควรจะรู้สึกดีกับการติดต่อราชการกับหน่วยงานเหล่านี้ด้วย อย่างไรก็ตามการที่จะรู้ว่าจะต้องติดต่อกับหน่วยงานรัฐใดบ้างเป็นเรื่องที่ยาก โดยเฉพาะเรื่องที่จะต้องเกี่ยวกับ

หน่วยงานจำนวนมาก นอกจากนี้หน่วยงานของรัฐในแต่ละหน่วยก็ยังมีระบบงานที่แตกต่างกัน ไม่มีการเชื่อมโยงข้อมูลเท่าที่ควร ซึ่งทั้งหมดนั้นก็คือ “ความไม่สะดวกของประชาชน” การทำงานของ G๔C ผ่านกลยุทธ์ ๔ ประการ คือ กลยุทธ์เชิงเทคนิค (เป็นการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น การตรวจสอบโดยองค์กรสาธารณะ หรือ PKI (Public Key Infrastructure) หรือเทคโนโลยีการเข้ารหัสของข้อมูล (เพื่อปกป้องข้อมูลในระบบเชื่อมโยงข้อมูล เป็นต้น) กลยุทธ์เชิงการบริหาร (มีการจัดกลุ่มงาน (Task Force Team) ซึ่งได้มีการแยกงานความรับผิดชอบให้ชัดเจน) กลยุทธ์เชิงการประชาสัมพันธ์ และกลยุทธ์เชิงความมั่นคงปลอดภัยในการทำธุรกรรมทางอินเทอร์เน็ต

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทะเบียนราษฎร อสังหาริมทรัพย์ ทะเบียนพาหนะ ธุรกิจ ภาษีบุคคลธรรมดา เป็นเรื่องที่สำคัญมากในชีวิตประจำวันของประชาชนทั่วไป G๔C ได้รวมข้อมูลดังกล่าวเข้าเป็นระบบฐานข้อมูลเดียวกัน และรวมการบริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ตอื่น ๆ ของหน่วยงานอื่นไว้ในหน้าเว็บไซต์เพียงหน้าต่างเดียว (Single Window e-Government) เป็นผลให้การรับบริการจาก G๔C ที่มีเอกสารต้องยื่น และขั้นตอนการปฏิบัติราชการลดลงเป็นจำนวนมาก การมีส่วนร่วมของประชาชนเพิ่มสูงขึ้น ประชาชนสามารถยื่นคำร้องขอรับบริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ต หรืออาจค้นหาได้จากคู่มือผ่านระบบออนไลน์ ค่าธรรมเนียมในการบริการรายการหนึ่ง ๆ จะถูกคำนวณและดำเนินการผ่านระบบการเชื่อมโยงข้อมูลและจะต้องตรวจสอบการส่งเอกสาร ความคืบหน้าของการดำเนินการตามคำร้องสามารถตรวจสอบได้ผ่านระบบออนไลน์ และเอกสารราชการที่ออกให้สามารถส่งให้ประชาชนได้ผ่าน e-mail

ตัวอย่างเช่น สมมติว่าประชาชนต้องการที่จะขอสำเนาทะเบียนบ้าน ประชาชนต้องไปที่ว่าการอำเภอและแสดงบัตรประจำตัวประชาชนยื่นคำร้องขอคัดถ่ายและรับเอกสารได้ภายหลังจากชำระค่าธรรมเนียมแล้ว หรือหากไม่มีเวลาไปรับด้วยตนเองก็มอบหมายให้ผู้อื่นไปรับแทนพร้อมด้วยใบมอบอำนาจ แต่ปัจจุบันนี้ ด้วยบริการ G๔C ประชาชนสามารถเข้าไปที่หน้าเว็บไซต์ กรอกและยืนยันด้วยระบบตรวจสอบที่มีอยู่ในระบบอินเทอร์เน็ต กรอกคำร้องที่ต้องการและชำระเงินผ่านระบบอินเทอร์เน็ตและรับเอกสารได้จาก e-mail หรือจากเดิมหากประชาชนต้องการรับบริการหลายชนิด ต้องเตรียมเอกสารแต่ละรายการพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องทุกฉบับ และเมื่อติดต่อกับหน่วยงานใดแล้วหน่วยงานนั้นก็เก็บเอกสารสำหรับรายการนั้นๆไว้ แต่ปัจจุบันด้วย G๔C เอกสารประมาณ ๒๐ ชนิดไม่ต้องยื่นในการขอรับบริการ เช่น ทะเบียนที่อยู่อาศัย ทะเบียนครอบครัว ใบกำกับภาษี โฉนด สมุดคู่มือทะเบียนรถ หนังสือรับรองการประกอบธุรกิจ เป็นต้น

๒. ระบบเชื่อมโยงข้อมูลประกันสังคม (Social Insurance Information Sharing System (SIIS)) (www.๔insure.or.kr)

SIIS เป็นระบบที่เชื่อมโยง ๔ ระบบเข้าด้วยกัน คือ ประกันสุขภาพ บำเหน็จบำนาญ ประกันว่างงาน และประกันชดเชยความเสียหายจากอุบัติเหตุอุตสาหกรรม ผู้ถือกรมทัณฑ์ไม่ว่าจะเป็นกรมทัณฑ์ชนิดใด สามารถเปลี่ยน ยกเลิกกรมทัณฑ์ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต หรือในกรณีที่เปลี่ยนงานที่

LIIRT

ต้องการข้อมูลของประกันสังคม ข้อมูลการใช้ตรวจสอบได้จากคู่มือของเว็บไซต์นี้เอง การชำระเงินก็ทำผ่านระบบอินเทอร์เน็ตเช่นกัน

๓. ระบบการเสียภาษี (Home Tax Service System) (HTS) (www.hometax.go.kr)

ด้วยบริการ HTS ผู้เสียภาษีสามารถดำเนินงานด้านภาษีได้ด้วยตนเองจากที่บ้านหรือที่ทำงานโดยไม่ต้องไปที่สำนักงานสรรพากร เช่น การยื่นแบบภาษี รับแจ้งภาระภาษี ขอลงหนังสือรับรอง หรือขอคำปรึกษาเกี่ยวกับภาษี ซึ่งจะทำให้การบริการมีประสิทธิภาพและมีความโปร่งใสมากขึ้น การให้บริการของระบบ HTS ได้แก่

- การยื่นแบบแสดงภาษี เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีเงินได้ ภาษีสรรพสามิต ภาษีสุรา แสตมป์ ภาษีขนส่ง เป็นต้น ได้ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต
- ผู้เสียภาษีอาจรับแจ้งภาระภาษีผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้แทนการแจ้งแบบธรรมดาของการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มหรือภาษีประเภทอื่น ๆ และการชำระภาษีอาจทำได้โดยโอนเงินผ่านระบบ e-Payment
- ยื่นคำร้องและตรวจสอบขั้นตอน ประชาชนอาจรับเอกสารรับรองทางอินเทอร์เน็ตได้ เช่น ใบรับรองการประกอบธุรกิจ ใบกำกับภาษี เป็นต้น ส่วนการบริการที่เกี่ยวข้องที่ต้องใช้เวลาในการดำเนินการสามารถตรวจสอบความคืบหน้าได้ทางระบบอินเทอร์เน็ตเช่นกัน
- ข้อมูลการยื่นภาษี ภาระภาษี การขอคืนภาษี อาจส่งให้แก่ผู้เสียภาษีได้ทาง e-mail หรือทาง SMS ผ่านไปยังโทรศัพท์มือถือ

ตัวอย่าง เช่น เดิมหากผู้ประกอบการใดไม่ชำระหรือชำระไม่ถูกต้องซึ่งภาษีมูลค่าเพิ่ม เจ้าหน้าที่จะติดต่อผู้ประกอบการโดยโทรศัพท์แจ้งให้ทราบถึงการเสียภาษี ผู้ประกอบการต้องมาที่ทำการและยื่นแบบเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม เจ้าหน้าที่จะออกใบแจ้งหนี้ภาษีและผู้ประกอบการจะรับใบแจ้งหนี้ภาษีเองหรือทางไปรษณีย์ก็ได้ และนำใบแจ้งหนี้ภาษีนั้นไปชำระเงินที่ธนาคารและเก็บใบเสร็จรับเงินไว้เป็นหลักฐาน

ปัจจุบัน สำนักงานสรรพากรเกาหลีจะแจ้งผู้ประกอบการซึ่งไม่ยื่นแบบแสดงภาษีมูลค่าเพิ่มโดย e-mail หรือ SMS อัตโนมัติ ผู้ประกอบการสามารถยื่นแบบได้ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ผู้ประกอบการสามารถตรวจสอบภาษีที่ต้องชำระได้ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตและชำระภาษีได้ผ่านระบบ e-Payment โดยไม่ต้องไปที่สำนักงานสรรพากรฯเลย

๔. ระบบการจัดซื้อจัดจ้างของราชการ (Government e-Procurement System) (GePS) (www.g2b.go.kr)

ระบบการจัดซื้อจัดจ้างของรัฐในเกาหลีใต้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบคือ Public Procurement Service (PPS) ซึ่งหน่วยงานนี้เองได้เป็นผู้พัฒนาและบริหารระบบ GePS พื้นฐานของ GePS มาจากการใช้ระบบการประมูลแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Bidding) และเทคโนโลยี EDI

GePS ได้รับการออกแบบให้กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างทั้งหมดทำผ่านระบบออนไลน์ เป็นช่องทางที่ทำให้หน่วยงานราชการและผู้รับจ้างเข้าถึงได้ เป็นแหล่งรวมข้อมูลของหน่วยงานของรัฐมากกว่า ๒๕,๐๐๐ แห่งที่กฎหมายกำหนดให้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโดยผ่านระบบ GePS รวมทั้งจำนวนโครงการ คุณสมบัติเฉพาะ หลักเกณฑ์การเลือกผู้รับจ้าง ฯลฯ รวมทั้งยังมีข้อมูลของผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ๓๕๐,๐๐๐ รายการ ผู้รับจ้างสามารถเข้าร่วมการประกวดราคาได้ทุกโครงการ โดยกำหนดให้ผู้รับจ้างต้องลงทะเบียนก่อนโดยการลงทะเบียนนี้ทำเพียงครั้งเดียว ซึ่งปัจจุบันมีผู้รับจ้างที่ลงทะเบียนไว้ประมาณ ๘๗,๐๐๐ ราย

หน่วยงานราชการไม่ต้องดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยตนเอง เพียงแต่เข้ามาที่ GePS และดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ได้แก่ การร้องขอซื้อ ประกาศประกวดราคา การเปิดซองประกวดราคา การทำสัญญา และการชำระเงินตามสัญญา ผู้รับจ้างสามารถลงทะเบียน ยื่นซองและหนังสือคำประกัน และคำร้องขอให้ชำระหนี้ นอกจากนี้ผู้ว่าจ้างยังอาจหาข้อมูลของหน่วยงานราชการจากระบบ GePS นี้ได้ด้วย และเพื่อให้การดำเนินการของหน่วยงานรัฐผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างเป็นไปได้อย่างดี GePS ได้เชื่อมต่อกับระบบภายนอก ๕๓ ระบบ เช่น สมาคมผู้ก่อสร้าง เพื่อใช้ข้อมูลการประเมินผู้รับจ้าง เช่น ฐานะการเงิน เชื่อมต่อเข้ากับธนาคารพาณิชย์สำหรับการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น การใช้ระบบ GePS นำมาซึ่งประโยชน์หลายประการ เช่น

๑. สามารถประหยัดงบประมาณได้ประมาณ ๒.๗ ล้านเหรียญสหรัฐ ทำให้เกิดความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ
๒. เพิ่มความโปร่งใสในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างอันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ของคนกับคน
๓. ลดระยะเวลาในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง
๔. มีการแข่งขันกันสูงขึ้น เพิ่มโอกาสในการเข้าสู่ราคา ทำให้มีผู้รับจ้างยื่นซองประมูลงานมากขึ้น
๕. ระบบข้อมูลการเงินแห่งชาติ (National Finance Information System (NAFIS)) (www.nafis.go.kr)

NAFIS เป็นระบบที่ให้ข้อมูลและรวมงานการคลังของหน่วยงานราชการต่าง ๆ เข้าสู่ระบบตรงจ่ายและจัดการข้อมูลแบบทันที (real-time) โครงการนี้ทำให้ระบบการเงินการคลังของรัฐมีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพมากขึ้นและในขณะเดียวกันก็ทำให้รัฐมีความรับผิดชอบมากขึ้น

ระบบการเงินการคลังของหน่วยงานของรัฐหน่วยต่างๆ จะเชื่อมโยงและบูรณาการการวางแผนงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตัดบัญชี การเงินการคลังของภาครัฐจะได้รับการตรวจสอบและบริหารอย่างสม่ำเสมอ มีการใช้เทคโนโลยี EBPP (Electronic Bill Presentment & Payments) ซึ่งทำให้การเก็บเงินค่าธรรมเนียมหรือค่าปรับต่าง ๆ จากประชาชน สามารถทำได้ผ่านระบบ ใบแจ้งหนี้

อิเล็กทรอนิกส์ (e-Bill) การชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) และการรับชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Receipt) ข้าราชการส่วนกลางที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการบัญชีจะได้รับรหัสเพื่อเข้าสู่ระบบและเข้าเมนูได้เฉพาะที่ได้รับอนุญาตเท่านั้นเพื่อทำหน้าที่ของตนเอง สำหรับประชาชนที่ขอรับบริการใบแจ้งหนี้อิเล็กทรอนิกส์กับสถาบันการเงินใดแล้วและมีการรับบริการจากราชการหรือมีค่าปรับที่ต้องชำระ จะมีการส่งใบแจ้งหนี้ดังกล่าวให้กับประชาชนผู้นั้นโดยอัตโนมัติ ภายหลังจากที่ตรวจสอบจำนวนค่าธรรมเนียมที่ปรากฏในใบแจ้งหนี้อิเล็กทรอนิกส์นั้นแล้ว ก็สามารถชำระเงินผ่านบริการธนาคารอินเทอร์เน็ตได้

๖. ระบบข้อมูลสารการศึกษาแห่งชาติ (National Education Information System) (www.neis.go.kr)

NEIS เป็นการรวมโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษามากกว่า ๑๐,๐๐๐ แห่ง สำนักงานการศึกษาจังหวัด ๑๖ แห่งพร้อมหน่วยย่อย และกระทรวงการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Ministry of Education & Human Resources Development) นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเข้าถึงข้อมูลการศึกษาที่มีการเชื่อมโยงกันทั่วประเทศ ระบบการบริหารการศึกษาจะมีประสิทธิภาพและมีการใช้เอกสารกระดาษน้อยลงในขณะที่มีการให้บริการทางการศึกษาได้ดีขึ้น

บริการที่มีอยู่ในระบบ NEIS จะรวมการออกใบรับรองต่างๆ การยื่นข้อร้องเรียน การเสนอแผน การสอบถามและการหาข้อมูล และยังมีผลการศึกษาดูแลผู้ปกครองอีกด้วย และยังรวมถึงงานการบริหารการศึกษาต่างๆ เช่น การบริหารงานโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการจะต้องทำงานร่วมกัน การประกันสังคมสำหรับนักเรียน การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การจัดสรรงบประมาณ เป็นต้น

๗. โครงการระบบเครือข่ายข้อมูลราชการส่วนท้องถิ่น (Local Government Information Network System Project) (www.ebang.go.kr)

ระบบเครือข่ายข้อมูลราชการส่วนท้องถิ่น เป็นระบบข้อมูลสารสนเทศของบริการราชการที่ครอบคลุม ซึ่งทำให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลของราชการคือ ทะเบียนบ้าน ทะเบียนพาหนะ สำมะโนครัวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒๓๒ แห่งที่ออกให้แก่ประชาชน ซึ่งตั้งแต่เริ่มเข้าสู่โครงการนี้ ทำให้การบริหารมีประสิทธิภาพและมีความโปร่งใสมากขึ้น

เอกสารใบรับรอง ๓๘ ชนิด เช่น โฉนดที่ดิน ทะเบียนที่อยู่อาศัย ทะเบียนพาหนะ เป็นต้น สามารถออกให้ได้ไม่ว่าที่ใดหรือเวลาใดจากจุดให้บริการ ๒๓๒ แห่งของสำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและจากเครื่องออกเอกสารอัตโนมัติ ข้อมูลจะถูกเก็บไว้ในระบบฐานข้อมูลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเชื่อมโยงเข้าทุกหน่วยงาน ซึ่งสามารถให้บริการแบบเบ็ดเสร็จได้ (One-Stop Service) หรืออาจดำเนินการได้โดยผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ตได้เช่นกัน

กรณีที่ประชาชนเปลี่ยนที่อยู่และแจ้งข้อมูลนี้ให้ทราบเพียงครั้งเดียว ข้อมูลนี้ จะได้รับการปรับปรุงในทะเบียนอื่นๆ ด้วย เช่น ทะเบียนพาหนะ ข้อมูลประกันสังคม และข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ ที่รัฐเก็บไว้ เป็นการตัดขั้นตอนและภาระการดำเนินการของประชาชนลงได้มาก

๘. ระบบงานบุคลากร (Personnel Policy Support System (PPSS)) (www.csc.go.kr)

PPSS เป็นระบบการบริหารจัดการบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาสำหรับการจ้าง การส่งเสริม การจ่ายค่าทดแทนต่างๆ การฝึกอบรม การจัดสรรสวัสดิการสังคมสำหรับข้าราชการ ซึ่งทำให้การบริการงานบุคลากรมีประสิทธิภาพและมีความโปร่งใสมากขึ้น

ตำแหน่งที่ว่างในหน่วยงานต่าง ๆ จะมีการประกาศในเว็บไซต์ ประชาชนสามารถค้นหา ข้อมูลของงานและสามารถยื่นใบสมัครงานผ่านระบบออนไลน์ และยังมีบริการข้อมูลเชิงสถิติของหน่วยงาน รัฐต่าง ๆ ด้วย ข้อมูลเหล่านี้ได้รับการวิเคราะห์และส่งให้กับเจ้าหน้าที่ระดับสูงเพื่อจะได้นำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ในงานบุคลากรของฝ่ายราชการในฐานะที่เป็นกุญแจสำคัญของการบริหารราชการแผ่นดิน

ข้าราชการสามารถใช้ PPSS ในการหาข้อมูลส่วนบุคคลของตน การยื่นขอลาพักร้อน หรือขอรับคำปรึกษาในการทำงานได้ เป็นต้น

๙. การรับรองอิเล็กทรอนิกส์ (e-Approval) และเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (e-Document) ในระหว่างหน่วยงานรัฐ

ระบบนี้สร้างขึ้นมาเป็นพื้นฐานของการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติราชการในเรื่องของการส่งและการรับเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ระบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งจะมีข้อมูลผู้ส่งและผู้รับในแต่ละเอกสารและระบบตรวจสอบที่มาของเอกสาร โดยผ่านการใช้ระบบลายมืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Signature) ซึ่งจะต้องมีการตรวจสอบและยืนยันถึงความมีอยู่ของผู้ส่งเอกสารทุกครั้ง เอกสารที่มีการรับรองแล้วก็จะส่งไปตามหน่วยงานต่าง ๆ ที่ปรากฏในรายชื่อหน่วยงาน

๑๐. ระบบลายมือและการตรวจสอบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Signature and e-Seal System)

ระบบนี้เป็นระบบที่ปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลโดยการใช้ระบบรักษาความปลอดภัยในการใช้ข้อมูลร่วมของภาคราชการและสร้างความไว้วางใจกับระบบการบริหารราชการอิเล็กทรอนิกส์ด้วย การสร้างและการขยายการใช้งานของระบบการตรวจสอบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Authentication System) เป็นกุญแจสำคัญของการขยายการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์เกือบทั้งหมด

ได้มีการออกลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีการรับรองแล้วให้ประชาชน ๑๐ ล้านคน เป็นผลให้มีการขยายการเข้าถึงการบริการออนไลน์ของรัฐแก่ภาคเอกชนอย่างกว้างขวาง เช่น การประมูล การยื่นแบบเสียภาษี หรือบริการออนไลน์อื่น ๆ ซึ่งมีลักษณะอย่างเดียวกันกับการออกรหัสในการตรวจสอบ ผู้ใช้ที่ธนาคารออกให้แก่ลูกค้าตนเพื่อใช้บริการธนาคารผ่านระบบอินเทอร์เน็ตนั่นเอง

๑๑. สร้างโครงข่ายรวมคอมพิวเตอร์ทั่วทุกส่วนราชการ (Government-wide integrated computer network)

โครงการนี้เป็นหนึ่งในโครงการหลักของรัฐบาลซึ่งเป็นระบบที่เชื่อมต่อบริษัทคอมพิวเตอร์ในแต่ละส่วนราชการโดยมีวัตถุประสงค์ในการบริการจัดการฐานข้อมูลของภาคราชการให้มีประสิทธิภาพซึ่งจะสำเร็จได้ก็โดยการบูรณาการทุกระบบให้กับการทุ่มงบประมาณให้แก่ทรัพยากรบุคคลและเครื่องมือ

เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วจะเห็นได้ว่าการที่เกาหลีใต้ประสบความสำเร็จข้างต้นได้เนื่องจากการมีระบบโครงสร้างพื้นฐานที่ดีมีประสิทธิภาพอันเป็นผลมาจากการมีนโยบายในเรื่องของเทคโนโลยีสารสนเทศที่ชัดเจน มีการทุ่มเทงบประมาณและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการประชาสัมพันธ์และการฝึกอบรมผู้ใช้งาน และมีข้อสังเกตอีกอย่างหนึ่งว่าการปฏิรูประบบการให้บริการของภาคราชการดังกล่าวมิได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบโครงสร้างขององค์กรหรือวิธีปฏิบัติราชการที่มีอยู่เดิมมากนัก แต่เป็นการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์กับการให้บริการของทางราชการ ซึ่งถือเป็นตัวอย่งที่ดีกับประเทศกำลังพัฒนาอย่างประเทศไทย

ความสำเร็จของโครงการรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์นำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงการทำงานของรัฐบาลที่เกิดผลดีต่อประชาชนและภาคธุรกิจ การบริหารงานราชการที่มีประสิทธิภาพนี้ทำให้ความสามารถในการผลิตของภาคเอกชนเพิ่มสูงขึ้น ลดภาระที่ไม่จำเป็นแก่ประชาชนและข้าราชการผู้ปฏิบัติงาน ยกกระดับความสามารถในการแข่งขันของชาติให้เพิ่มสูงขึ้นในระยะยาวและจากโครงการนี้ คือคำตอบของคำถามที่ว่า “จะทำให้การบริการของรัฐดีขึ้นได้อย่างไร”

เรียบเรียงโดย...ปริยวรรณ สุวรรณสุนัย

เอกสารอ้างอิง

http://www.panyathai.or.th/wiki/index.php/_e-Government (๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐)

บทความที่น่าสนใจ

...สมานฉันท์ขจัดความขัดแย้ง...

ปัญหาความขัดแย้งแบ่งฝ่าย สลายความรู้สึกรักสามัคคีของคนในชาติอย่างไม่เคยปรากฏ ในประวัติศาสตร์ของชาติไทย เป็นหนึ่งในปัญหาทั้งหมดที่คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้ใช้เป็นเหตุผลในการเข้ายึดอำนาจการปกครอง เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ ที่ผ่านมา ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้อีกยังไม่ได้รับการแก้ไขเท่าที่ควร กอปรกับความขัดแย้งในสังคมไทยได้ขยายวงกว้างมากยิ่งขึ้น ถึงแม้ระยะเวลาหนึ่งปีเศษของการปฏิรูปการปกครองที่ผ่านมา หลายฝ่ายต่างพยายามทุกวิถีทางที่จะทำให้ปัญหาเหล่านี้ยุติ แต่ปัญหากลับทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ทั้งในระดับปัจเจกชน ชุมชน สังคม และกลายเป็นปัญหาสำคัญของประเทศในที่สุด

ความขัดแย้ง

ความขัดแย้งเป็นธรรมชาติทางสังคมที่สามารถเกิดขึ้นได้ตลอด เพียงแต่ระดับของความขัดแย้งนั้นอาจจะแตกต่างกันไป ตั้งแต่ระดับปกติธรรมดาที่สามารถยุติได้ในเวลาอันรวดเร็ว หรือความขัดแย้งระดับรุนแรงที่นำไปสู่สถานการณ์ที่รุนแรงถึงขั้นต้องใช้อาวุธเพื่อการยุติความขัดแย้งเท่านั้น ในประเทศไทยคณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ หรือ กอสม. ได้แบ่งระดับของความขัดแย้งไว้ ๓ ระดับคือ ระดับบุคคลที่มองเห็นได้ง่าย ระดับโครงสร้างที่สำคัญ ซึ่งพอมองเห็นได้แต่ยากขึ้น ระดับสุดท้ายเรียกว่าระดับวัฒนธรรมที่ปรากฏอยู่และลึกซึ่งมองเห็นได้ยาก

ความขัดแย้งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นระหว่าง ๒ ฝ่าย หรือมากกว่า โดยส่วนใหญ่ปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองของประเทศที่เกิดขึ้นอยู่ในขณะนี้ มีสาเหตุหลายประการ คือ

๑. ความแตกต่างกันในการรับรู้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงของคนในสังคม ทำให้เข้าใจไปคนละด้าน อันเป็นสาเหตุทำให้การตัดสินใจ และเกิดปฏิกิริยาทางพฤติกรรมแตกต่างกันไปด้วย

๒. เป้าหมายหรือสิ่งที่ต้องการของคนในสังคมแตกต่างกันออกไป ทำให้คนเหล่านั้นเลือกวิถีปฏิบัติที่แตกต่างกัน เป็นผลให้เกิดความขัดแย้งในที่สุด

๓. ค่านิยมที่แตกต่างของคนในสังคม นำมาซึ่งความแตกต่างของวิถีแห่งความคิด ความเชื่อ และวิธีการปฏิบัติแตกต่างกันไป ยากที่จะทำให้เกิดความกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้

๔. โครงสร้างทางสังคมเป็นอีกสาเหตุหนึ่งนำไปสู่ความขัดแย้ง โดยเฉพาะโครงสร้างของระบบราชการ ทั้งนี้เพราะการจัดโครงสร้างขององค์กรอาจนำไปสู่ความขัดแย้งทางความรู้สึกหรือพฤติกรรมของคนบางกลุ่มได้ เช่น ลำดับขั้นการบังคับบัญชาขั้นตอนความอิสระทางความคิดริเริ่มของคน การแบ่ง

งานกันทำเป็นแผนก ๆ ทำให้ต้องจำเจอยู่เฉพาะที่ และมีขอบเขตงานจำกัดและนำไปสู่การสร้างเครือข่ายอำนาจในระบบได้ การเน้นความลับในทางราชการ ก่อให้เกิดความแตกต่างในการรับรู้ข้อเท็จจริงระหว่างสมาชิก และการเน้นที่กฎระเบียบมากจนทำให้สมาชิกรู้สึกอึดอัด ไร้อิสรภาพ เป็นต้น

๕. การเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงด้านตัวบุคคล โครงสร้าง หรือเป้าหมายขององค์กรจะนำไปสู่ความขัดแย้งได้ เพราะมีผลต่อการยอมรับ และผลประโยชน์ของคนในสังคม ดังนั้น ระดับการเปลี่ยนแปลงยิ่งมีมากเท่าไร โอกาสที่จะเกิดความขัดแย้งก็ยิ่งมีมากเท่านั้น

๖. พฤติกรรมส่วนบุคคล มีผลทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นได้ โดยเฉพาะพฤติกรรมของผู้นำที่มีอิทธิพลต่อสังคม อาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสัมพันธภาพของคนในสังคมได้เช่นเดียวกัน ดังนั้น ถ้าผู้นำมีอิทธิพลต่อสังคมน้อย ความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นต่อสังคมก็น้อยตามไปด้วย

แต่ถึงอย่างไรก็ตามผลของความขัดแย้ง อาจเป็นในลักษณะสร้างสรรค์ หรือทำลายได้ หากความขัดแย้งมากเกินไปผลที่ตามมาจะเป็นไปในทางลบ (Negative Consequences) ถ้าหากความขัดแย้งอยู่ในระดับที่เหมาะสม ผลที่ตามมาอาจจะเป็นไปในทางบวก (Positive Consequences) บางครั้งก็เป็นเรื่องที่ยากที่จะตัดสินว่า ความขัดแย้งระดับใดที่อยู่ในระดับที่เหมาะสม และให้ผลในทางสร้างสรรค์มากกว่าทำลาย ดังนั้น ผลของความขัดแย้งจึงมี ๒ ลักษณะคือ

ความขัดแย้งที่ส่งผลในทางบวก มีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

- นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์
- สามารถสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นได้
- ทำให้เกิดความคิดริเริ่มใหม่ ๆ
- ทำให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเป้าหมายเดิมขององค์กรให้สอดคล้องกับความเป็นจริง
- ทำให้เกิดแนวทางแก้ไขปัญหาลักษณะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ ทำให้เกิดการตัดสินใจอย่างมีคุณภาพ
- สามารถลดความตึงเครียดได้ ทำให้ความสัมพันธ์เชิงสร้างสรรค์ดีขึ้น
- คุณภาพชีวิตดีขึ้น เกิดการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล รู้จักการปรับตัว และการประสานงานร่วมกัน

ความขัดแย้งที่ส่งผลในทางลบ มีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

- นำไปสู่ความตึงเครียดมากขึ้น มีผลกระทบต่อสุขภาพจิตของคนในสังคมมากขึ้น
- เกิดการสูญเสียทรัพยากรและเวลามากเกินไป
- เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวก ทำให้อีกฝ่ายหนึ่งมีความรู้สึกเป็นฝ่ายชนะ (Winner) และเป็นฝ่ายแพ้ (Loser) ลักษณะเช่นนี้มีผลทำลายความสัมพันธ์ที่ดี ขาดการประสานงาน และไม่มีความร่วมมือร่วมใจกัน ส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างกว้างขวาง
- มุ่งเอาชนะมากกว่าจะมองเห็นผลกระทบที่จะเกิดขึ้น

- นำไปสู่ความยุ่งเหยิงและไร้ซึ่งเสถียรภาพของสังคม

แม้ว่าความขัดแย้งจะมีทั้งส่วนที่เป็นผลลบ และส่วนที่เป็นผลบวก แต่ก็ไม่มีสังคมใดต้องการให้เกิดขึ้น เพราะจากประสบการณ์ที่ผ่านมา ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมมักจะส่งผลกระทบในทางลบมากกว่าทางบวก การแก้ปัญหาความขัดแย้งจะยุติลงได้ ก็ต้องแลกด้วยความสูญเสียอยู่เสมอ ดังนั้น แนวทางที่จะแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง คือ ความสมานฉันท์

จากสถานการณ์ความขัดแย้งที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันของสังคม ระหว่างฝ่ายที่สนับสนุนอดีต นายกรัฐมนตรี (พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร) กับฝ่ายที่ต่อต้าน มิได้จำกัดวงอยู่เฉพาะผู้ได้ประโยชน์หรือเสียผลประโยชน์ จากกรณีดังกล่าวเท่านั้น แต่กลับส่งผลกระทบต่อสังคมในวงกว้าง จนหลายฝ่ายต้องออกมาเรียกร้องความสมานฉันท์ แต่ความสมานฉันท์ที่เหมาะสมหรือสอดคล้องกับสังคมควรจะมีรูปแบบเป็นอย่างไร และจะเริ่มต้นจากที่ไหน และใครจะการันตีได้ว่า เมื่อสมานฉันท์แล้วประเทศจะเกิดความสงบสันติสุขในระยะยาวอย่างที่สังคมต้องการจะให้เกิดขึ้น

ความสมานฉันท์

แนวคิดเรื่องความสมานฉันท์ แม้ว่าจะยังไม่ชัดเจน แต่ทุกคนในสังคมต่างก็ปรารถนาจะให้เกิดขึ้น เพราะความสมานฉันท์ในสังคมเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับความสงบสุขและทุกสังคมต้องการความสงบสุขสันติสุข เพราะสังคมที่สันติสุขจะนำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าและการพัฒนาประเทศด้านสังคม การเมือง ความมั่นคง และเศรษฐกิจ ก็จะดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง นักวิชาการของสังคมไทยต่างเสนอแนวทางแห่งความสมานฉันท์ ดังนี้

นายแพทย์ประเวศ วะสี ราษฎรอาวุโสให้ความหมาย สมานฉันท์ คือ ความถูกต้องลงตัวที่ทำให้ระบบทั้งหมดเคลื่อนไปได้อย่างมีดุลยภาพ โดยได้เสนอปัจจัยแห่งความสมานฉันท์ว่า สังคมเป็นระบบที่ซับซ้อน ประกอบด้วยบุคคล องค์กร สถาบันอันหลากหลาย สังคมจะเป็นปกติสุขได้ต่อเมื่อองค์ประกอบทั้งหมดมีความถูกต้องและเชื่อมสัมพันธ์กันอย่างลงตัว นั่นคือมีความสมานฉันท์ในสังคม

ความถูกต้องของบุคคล องค์กร สถาบัน และความสัมพันธ์ที่ถูกต้อง คือ ปัจจัยแห่งความสมานฉันท์ ความถูกต้อง คือ คิดถูก ประกอบด้วย การเคารพศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นคนของคนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน คิดถึงส่วนรวมทั้งหมด คิดถึงความถูกต้องเป็นธรรม ไม่เบียดเบียนหรือทำร้ายผู้อื่น มีความกรุณาเป็นพื้นฐานของจิตใจ เป็นต้น พูดถูก ใช้สัมมาวาจา พูดความจริง มีปิยวาจา ไม่ส่อเสียดผู้อื่น ให้เกลียดชังหรือแตกร้าวกัน พูดถูกกาลเทศะ พูดแล้วเกิดประโยชน์ ทำถูก ไม่ฆ่า ไม่อุมฆ่า ไม่ทำร้าย ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีความสัมพันธ์กันอย่างถูกต้อง เช่น ในครอบครัว ในชุมชน ในหน่วยงาน ในสังคม เช่น มีความยุติธรรม มีความเป็นธรรมทางสังคม ถ้ามีความยุติธรรมและความเป็นธรรมทางสังคมแล้ว สังคมจะมีความสมานฉันท์มาก

ทั้ง ๔ อย่างนี้จะต้องเชื่อมโยงประสานกัน จะแยกส่วนหรือขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดไม่ได้ เพราะความสมานฉันท์เป็นเรื่องของความเชื่อมโยงและความสมานฉันท์ ไม่ได้แปลว่าไม่ทำตามกฎหมาย และที่สำคัญความสมานฉันท์และความยุติธรรมคือภูมิคุ้มกันของสังคม

ขณะที่ ดร.เกษม ศิริสัมพันธ์ ให้ความหมาย สมานฉันท์ว่ามีความหมายในเชิงภาษาอังกฤษ คือคำว่า Harmonic ซึ่งแปลว่า ความกลมกลืน ความปรองดอง และความสามัคคี สิ่งเหล่านี้จะเป็นจริงได้ ต้องมาจากท่าทีและความประพฤติของทุกฝ่าย และยังเพิ่มเติมความหมายต่อไปอีกว่า “ไม่ใช่ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในทางศาสนา เชื้อชาติและวัฒนธรรมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตรงกันข้ามจะใช้หลักอหิงสาหรือ non - violence” แม้ว่าการให้ความหมายสมานฉันท์ของ ดร. เกษม ศิริสัมพันธ์ จะมุ่งเน้นไปที่การแก้ไขปัญหสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ถ้าหากวิเคราะห์อย่างลึกซึ้งแล้วจะเห็นได้ว่า วิธีที่จะนำมาซึ่งความสมานฉันท์ และการแก้ปัญหาทางการเมือง คือ หลักอหิงสา และหลีกเลี่ยงการเลือกปฏิบัติเพราะสถานะทางสังคม

โสภณ สุภาพงศ์ สมาชิกวุฒิสภา กล่าวถึง แนวคิดเรื่องสมานฉันท์ไว้ง่าย ๆ ว่า อย่าเกลียดคนที่เขารัก อย่ารักคนที่เขาเกลียด และทำให้คนที่เขารักมีความสุข และความหมายของสมานฉันท์คือการเข้าใจ

นอกจากนี้ รศ.ดร.ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ กล่าวถึง แนวทางสมานฉันท์ ประกอบด้วย ความคิดหลัก ๙ ประการ คือ^๑

๑. การเปิดเผย “ความจริง” (Truth) : ให้ความสำคัญกับ “ความจริง” ทั้งในฐานะเครื่องมือและเป้าหมายของสังคมสมานฉันท์เพื่อสร้างสันติภาพที่ยั่งยืน ขณะเดียวกันก็หาหนทางให้สังคมไทยตระหนักถึง “ราคา” ในการเปิดเผย “ความจริง” นั้นด้วย

๒. ความยุติธรรม (Justice) : ให้ความสำคัญกับความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (restorative justice) ด้วยการส่งเสริมแนวคิดวิเคราะห์ในสังคมไทย ให้เรียนรู้การแยก “คนผิด” ออกจาก “ความผิด” ตลอดจนเรียนรู้วิธีการมองปัญหาความรุนแรงในบริบทเชิงโครงสร้างและวัฒนธรรม ให้เห็นคนบริสุทธิ์กลุ่มต่าง ๆ ที่ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง

๓. ความพร้อมรับผิด (Accountability) : ส่งเสริมระบบและวัฒนธรรมความพร้อมรับผิดในระบบราชการ เปิดโอกาสให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการจับกุมผู้ต้องหาให้ครบถ้วน

๔. การให้อภัย (Forgiveness) : ให้ตระหนักถึงความทุกข์ยากของเหยื่อความรุนแรง ขณะเดียวกันก็ตระหนักถึงศักยภาพของสามัญชน ที่จะให้อภัยผู้ที่กระทำร้ายต่อตนและครอบครัว ก้าวพ้นความเกลียดชังผู้คนที่ต่างจากตน และเป็นผู้ทำร้ายคนที่ตนรัก

^๑ เรื่องเดียวกัน หน้า ๑๖

^๒ เรื่องเดียวกัน หน้า ๑๙ - ๒๐

๕. การเคารพความหลากหลายทางศาสนาวัฒนธรรม ส่งเสริมสานเสวนาระหว่างกัน (Dialogue) : ให้ความสำคัญกับขั้นดิธรรมในฐานะคุณค่าทางการเมือง การเรียนรู้ศาสนาต่าง ๆ ที่ดำรงอยู่ในประเทศไทย ทั้งแนวปฏิบัติและหลักธรรมคำสอน ทั้งนี้โดยถือว่าสานเสวนาระหว่างศาสนา (religious dialogue) เพื่อสร้างความลุ่มลึกในศาสนธรรมของตน โดยเคารพความเชื่อของผู้อื่นพร้อมกันไป เป็นปัจจัยเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคมไทย บนฐานแห่งความหลากหลายทางวัฒนธรรม

๖. ถือเอาสันติวิธี (Nonviolence) เป็นทางเลือกเผชิญความขัดแย้ง : ส่งเสริมให้สังคมไทยตระหนักในภัยของความรุนแรงต่อสังคม และแสวงหาทางออกเชิงสันติวิธีในฐานะทางเลือกหลักเมื่อเผชิญกับความขัดแย้ง

๗. การเปิดพื้นที่ให้ความทรงจำที่เจ็บปวด (Memory) : ด้วยการเปิดพื้นที่ให้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์ชาติไทย ให้ผู้คนในสังคมไทยเข้าใจการเมืองของประวัติศาสตร์ เพื่อให้เห็นว่า ประวัติศาสตร์ “มิใช่บันทึกความจริง” แต่เป็น “ความจริงทางการเมือง” ที่ถูกเลือกสรรโดยระบบความรู้ที่ถูกหนุนอยู่โดยฝ่ายที่ครองอำนาจในที่สุด

๘. มุ่งแก้ปัญหาในอนาคตด้วยจินตนาการ (Imagination) : เพราะจินตนาการทางการเมืองใหม่เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างสังคมการเมืองที่ยั่งยืน ให้พร้อมเผชิญปัญหาใหม่ ๆ ที่สำคัญต้องลด “ภยากติ” ลักษณะต่าง ๆ เสริมสร้างความมั่นใจในตนเองบนฐานของความเป็นจริง เพื่อให้เห็นว่าสังคมไทยมั่งคั่งในทรัพยากรทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญา และมั่นคงพอจะเผชิญกับการท้าทายรูปต่าง ๆ ได้เช่น พิจารณา “คนสองสัญชาติ” ในฐานะทรัพยากรบุคคลของชาติ

๙. การยอมรับความเสี่ยงทางสังคม เพื่อเสริมสร้างความไว้วางใจระหว่างกัน (Risk-taking) : เรื่องนี้มีความหมายเพราะการยอมรับความเสี่ยงเป็นเงื่อนไขสายสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ บนฐานแห่งความไว้วางใจ (trust) อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของแนวความคิดสมานฉันท์

และการที่จะสร้างความสมานฉันท์ด้วยวิธีการดังกล่าวได้ รศ. ดร.ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ อธิบายว่าเงื่อนไขที่เอื้อต่อการทำงานสมานฉันท์อยู่ ๔ ประการ คือ

๑. ความรุนแรงหรือภัยคุกคามด้วยความรุนแรงต้องยุติลง เพราะไม่เช่นนั้น คนที่ทำงานเพื่อแนวทางสมานฉันท์ ก็ทำงานของตนให้หยิ่งรักฝังลึกไม่ได้

๒. ต้องเกิดการยอมรับความจริงและต้องมีการชดเชยให้กับเหยื่อของความรุนแรง เพราะถ้าผู้ก่อความรุนแรงไม่ยอมรับความจริง เหยื่อก็ให้อภัยไม่ได้

๓. ต้องอาศัยพลังเชื่อมร้อยผู้คนเข้าด้วยกัน ในความขัดแย้งที่เกิดขึ้นหลายแห่งในแอฟริกา กลุ่มชาติพันธุ์ที่ต่อสู้ขัดแย้งกัน ไม่มีสายสัมพันธ์ระหว่างกันที่เข้มแข็ง จึงจำเป็นต้องสร้างให้สายสัมพันธ์นี้เกิดขึ้น

๔. ต้องแก้ไขปัญหาความไม่เสมอภาคเชิงโครงสร้าง และตอบสนองความต้องการทางวัตถุ ด้วย คณะกรรมการสัจจะและสมานฉันท์ของแอฟริกาได้จึงสรุปไว้ว่า ผู้ที่เคยได้ประโยชน์จากโครงสร้างที่

เอาวัดเอาเปรียบคนพวกหนึ่ง มีพันธะที่จะต้องแปลงเปลี่ยนความไม่เสมอภาคที่ไม่ยุติธรรม (unjust inequalities) และความยากจนที่ไม่เห็นคนเป็นคน (dehumanizing poverty) ให้หมดไป

ในขณะที่ นายไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม ได้เสนอทางออกของความขัดแย้ง เพื่อนำไปสู่แนวทางการความสมานฉันท์ ด้วยหลักการสำคัญ ดังนี้

๑. หลักความจริง คือ การจัดการปัญหาทั้งหลายทั้งปวงจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง และต้องรู้ความจริง และต้องทำให้ความจริงนั้นปรากฏ การสมมติหรือการเข้าใจที่ไม่ถูกต้องย่อมไม่ใช่ทางออกของการแก้ไขปัญหา หากเกิดความสงสัยว่าสิ่งที่เป็นอยู่นั้นทุจริตหรือไม่ จะต้องค้นหาความจริงให้ได้

๒. หลักความเป็นธรรม รวมถึงความยุติธรรมและความชอบธรรม

๓. หลักความรัก รวมถึง ความเป็นมิตร ความเมตตา ความปรารถนาดีต่อกัน โดยธรรมชาติของมนุษย์ ย่อมปรารถนาอยู่ร่วมกันเป็นเพื่อน เป็นมิตร มีความรักความเอื้ออาทร ความเกื้อกูล และความประสงค์ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข โดยเฉพาะเรื่องของการรัก เหมือนคำพูดมหาดมคานธี พูดว่า ชนทั้งผองเป็นพี่น้องกัน

๔. หลักความดี รวมถึง ความมีคุณธรรม มีจริยธรรม ความอดทน ความอดกลั้น การให้อภัย การทำประโยชน์ การช่วยเหลือเกื้อกูล การเสียสละ

หลักสำคัญเหล่านี้ จะเป็นหลักของความสมานฉันท์ การที่จะทำให้สิ่งเหล่านี้บรรลุผลที่ดีจะต้องใช้เชือกเพื่อร้อยหลักการทั้ง ๔ นี้เข้าด้วยกัน เรียกว่า กระบวนการที่ดี ซึ่งเป็นเทคนิค เป็นวิธีการ เป็นศิลปะในการดำเนินการ ในการจัดการเรื่องที่ยืดแย้งหรือเป็นปฏิปักษ์ต่อกันให้คลี่คลายไปสู่ความสมานฉันท์

อย่างไรก็ตาม แนวทางการสร้างความสมานฉันท์นั้น เป็นสิ่งที่สังคมปรารถนาให้เกิดขึ้นโดยเร็ว แต่เหนืออื่นใดความสมานฉันท์จะเกิดขึ้นได้นั้น จะต้องได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจังจากทุกภาคส่วนของสังคม เมื่อความสมานฉันท์เกิดขึ้น ความสงบสันติสุขและความเจริญก้าวหน้าของประเทศในทุก ๆ ด้านจะเกิดขึ้นได้อย่างแน่นอน ขึ้นอยู่กับว่าสังคมไทยจะเลือกที่จะสมานฉันท์อย่างไรให้ตรงกับบริบททางสังคมที่เป็นอยู่ ณ ขณะนั้น

เรียบเรียงโดย...จันทร สีหาบุญลี

ที่มา

www.mediamonitor.in.th/download/Report/R๒/๐๑.doc (๑๓ ธ.ค. ๕๐)

www.moralcenter.or.th/web.meral/th/blog/detail.php.Blog ID = ๔๒ (๑๓ ธ.ค. ๕๐)

www.hsro.or.th/order.php?command=print & doc = ๖๐๗ (๑๒ ธ.ค. ๕๐)

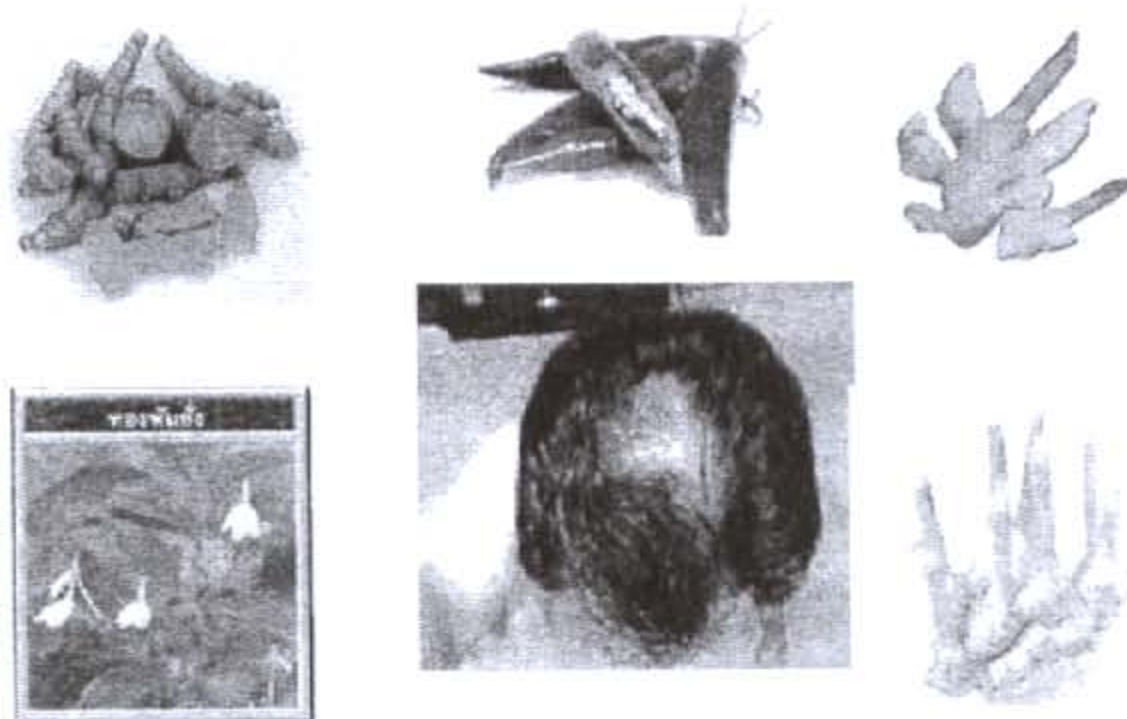
www.kmutf.ac.th/organization/ssc๓๓๔/asset๕.html (๑๒ ธ.ค. ๕๐)

LIART

สารบัญ

“นาโนซีรัมสมุนไพรไทยวิจัยแก้ไขผมร่วงศีรษะไม่ล้าน”

เปิดศักราชใหม่สร้างความมั่นใจกับผู้ที่ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องผม หลาย ๆ คนอาจมีปัญหากับผมบนศีรษะ (หัวล้าน) เส้นผมมีน้อย หลุดร่วงง่าย (บาง) นับว่าเป็นปัจจัยหนึ่งในการทำลายบุคลิกภาพของมนุษย์ที่ทำให้เกิดปมด้อย (สำหรับบางคน) ซึ่งปัญหานี้เกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุด้วยกัน

สำหรับสารบัญฉบับนี้ขอนำเสนอข่าวดี ๆ สำหรับผู้ที่กำลังมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องของ “ผม” มาฝากท่านผู้อ่านได้สบายใจกันแล้วค่ะ

ปัญหาเรื่องของผม (หัวล้าน) มีสาเหตุด้วยกันหลายประการ ทั้งจากกรรมพันธุ์ ฮอร์โมน ความเครียด การแพ้สารเคมีต่าง ๆ จากแบคทีเรีย การระบาดของโรคบางชนิด หรืออะไรต่อมิอะไรจิปาถะ ค่ะ ที่สามารถส่งผลกระทบต่อเส้นผมบนศีรษะได้ทั้งนั้น ขึ้นอยู่กับว่าท่านจะเผชิญกับปัจจัยตัวไหน ซึ่งเกิดขึ้นได้กับทุกเพศทุกวัย

แม้ว่าปัจจุบันจะเข้าสู่ยุคไฮเทคที่มีผลิตภัณฑ์ช่วยให้ผมงอกหรือชะลอการหลุดร่วงของผมจำหน่ายในท้องตลาดเป็นจำนวนมาก แต่ส่วนใหญ่มีราคาแพง เนื่องจากนำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งผลิตภัณฑ์กลุ่มนี้มีประสิทธิภาพใกล้เคียงกับยา minoxidil ซึ่งมีสรรพคุณในการขยายและสลายไขมันในรูขุมขน แต่จัดเป็นยาที่อาจก่อให้เกิดการระคายเคืองของหนังศีรษะในบริเวณที่ทาได้ หากตัวยาทันทันทีไหลเยิ้มลงมาที่ใบหน้า อาจทำให้มีขนขึ้นผิดที่ที่ต้องการได้ไม่ใช่บนศีรษะแต่เป็นที่ใบหน้า นอกจากศีรษะล้านอย่างเดิมแต่เดิมแต่บุคลิกอาจกลายเป็นคนหน้าเปลี่ยนไปจากเดิมได้ค่ะ

ภก.ศ.ดร.จิรเดช มโนสร้อย จากศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้รับทุนสนับสนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) ให้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการนำสมุนไพรมาแก้ไขปัญหผมร่วง ซึ่งโครงการนี้เป็นการนำร่องในการแก้ไขปัญหพื้นฐาน พัฒนาผลิตภัณฑ์และต่อยอดงานนวัตกรรมสู่เชิงพาณิชย์ จึงได้คัดเลือกสมุนไพรจากตำรับยาสมุนไพรล้านนามาเป็นปัจจัยและข้อมูลในการวิจัย โดย

นำเอา พริก ที่มีคุณสมบัติในการกระตุ้นการไหลเวียนของโลหิต ชিং มีฤทธิ์ในการย่อยไขมัน ข่า มีฤทธิ์ฆ่าเชื้อแบคทีเรีย และเชื้อรา ทองพันชั่ง มีฤทธิ์ต้านเชื้อรา และขมิ้นชัน มีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระ ได้นำสมุนไพรเหล่านี้มาพัฒนาด้วยการใช้เทคโนโลยีนาโน ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพความคงตัว และความปลอดภัยของสารสกัดจากสมุนไพร และส่งผลให้ผลิตภัณฑ์เป็นนวัตกรรมที่อยู่ในรูปของ “นาโนซีรัม” ซึ่งได้ผลิตให้อยู่ในรูปแบบ ลิโปโซม (liposome) และ นีโอโซม (niosome) โดย ลิโปโซม เป็นอนุภาคขนาดเล็กระดับนาโนที่มีอยู่ในรูปแบบ phospholipid bilayer มีองค์ประกอบเป็นฟอสโฟลิพิด และคอเลสเตอรอล ฟอสโฟลิพิดจะเรียงตัวเป็นผนังสองชั้นโดยหันส่วนที่ไม่มีขั้วเข้าหาตัวมันเอง และหันส่วนมีขั้วเข้าหาโมเลกุลของน้ำเกิดเป็นถุงเล็ก ๆ (vesicles)

ภก.ศ.ดร. จีระเดช มโนสร้อย กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า นีโอโซม จะมีลักษณะคล้ายลิโปโซม แต่มีองค์ประกอบที่แตกต่างกันคือ นีโอโซมประกอบด้วยสารแรงดึงผิวประเภทไม่มีขั้ว (non-ionic surfactant) แทนฟอสโฟลิพิด ทั้งลิโปโซมและนีโอโซม สามารถเก็บกักสารหลายชนิด รวมทั้งสารประเภทน้ำมันหอมระเหยและสารสกัดจากสมุนไพร โดยสารสำคัญที่ละลายในน้ำมันจะถูกเก็บกักไว้ในผนังลิโปโซม ในขณะที่สารสำคัญที่ละลายในชั้นน้ำจะอยู่ที่แกนกลาง และระหว่างผนังทั้งสองชั้น ซึ่งการเตรียมผลิตภัณฑ์ในรูปนาโนซีรัม โดยใช้เทคโนโลยีนาโนมี ข้อดี คือ อนุภาคของผลิตภัณฑ์ที่เตรียมมีขนาดเล็ก ผ่านเข้าสู่รากผมและผิวหนังได้ดี เข้ากันได้ดีกับผิวหนังไม่ก่อให้เกิดการระคายเคือง ทำให้ประสิทธิภาพในการออกฤทธิ์ของสารสกัดจากสมุนไพรต่าง ๆ สูงขึ้น และได้นำผลิตภัณฑ์ไปทดสอบประสิทธิภาพกับกระต่าย เมื่อเปรียบเทียบกับทดสอบโดยผลิตภัณฑ์ในท้องตลาด ปรากฏว่าหลังทาผลิตภัณฑ์สมุนไพรนาโนซีรัมติดต่อกันนานกว่า ๒ สัปดาห์ สามารถช่วยให้ขนกระต่ายงอกได้เร็วขึ้น และยังก่อให้เกิดการระคายเคืองน้อยกว่าผลิตภัณฑ์ในท้องตลาด

ดังนั้น ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางช่วยให้ผมงอกและป้องกันผมร่วงที่ประกอบด้วยสารสกัดจากสมุนไพรที่เก็บกักในอนุภาคนาโนจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับผู้บริโภคที่ต้องการใช้ผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติที่ช่วยให้ผมงอกและรักษาอาการผมร่วงอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย สำหรับการทดสอบกับคนศีรษะล้านมีอาสาสมัครให้ลองมือทดสอบไปแล้วหลายราย คาดว่าโครงการวิจัยจะเสร็จสมบูรณ์ภายในไม่ช้านี้ และสามารถถ่ายทอดเทคโนโลยีนำไปประกอบเป็นธุรกิจเชิงพาณิชย์ได้

เป็นอย่างไรบ้างคะท่านผู้อ่านคงต้องอดใจรอสักนิดนะคะที่จะช่วยแก้ปัญหาที่บางท่านพบอยู่ รวมทั้งคนรอบข้างที่จะกลับมาสร้างความมั่นใจให้กับผู้ที่กำลังประสบปัญหาเรื่องผมอยู่ในขณะนี้ จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้นำเอาความรู้ความสามารถ รวมทั้งการนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นในการใช้พืชสมุนไพรไทยมาศึกษาทดลองจนเกิดนวัตกรรมใหม่ที่ไม่ต้องพึ่งพาวัตถุดิบหรือการนำเข้าจากต่างประเทศอีกต่อไปแล้วคะ

เรียบเรียงโดย...ปิยะวรรณ ปานโต

ที่มา :

ไชยรัตน์ สัมฉุน. นาโนซีรัมสมุนไพรไทย วิจัยแก้ไขผมร่วงศีรษะไม่ล้าน. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ปีที่ ๕๘ ฉบับที่ ๑๘๒๐๖ ประจำวันจันทร์ที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๐. หน้า ๗.

การใช้ยาอย่างปลอดภัย

ยาคืออะไร? มีบทบาทอย่างไรกับชีวิตประจำวันของมนุษย์?

โดยความหมายทั่วไป ยา หมายถึงสารที่ใช้เพื่อการป้องกัน บำบัดรักษา หรือตรวจวินิจฉัยโรค ซึ่งอาจจะได้มาจากการสังเคราะห์หรือจากแหล่งธรรมชาติก็ได้ ส่วน โรค นั้นหมายถึงความเจ็บป่วยของร่างกายหรือจิตใจซึ่งเกิดจากความผิดปกติของระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์เองหรือเกิดโดยการรุกรานจากภายนอก เช่น จากเชื้อโรค เป็นต้น ดังนั้นยาจึงเป็นเหมือนสิ่งแปลกปลอมของร่างกายมนุษย์ที่ต้องควบคุมการใช้ให้เหมาะสมถูกต้อง ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบในเชิงร้ายต่อตัวผู้ป่วยเอง

โดยธรรมชาติ เมื่อมนุษย์เกิดความเจ็บป่วยขึ้นมาเมื่อใดก็จะหาทางทำให้บรรเทาหรือหายขาดไปด้วยวิธีการต่าง ๆ บางคนอาจจะไปพบแพทย์ บางคนอาจจะหาซื้อยารับประทานเอง บางคนอาจจะหาสมุนไพรมาใช้ หรือแม้กระทั่งบางคนอาจจะบนบานสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือใช้กรรมวิธีทางไสยศาสตร์ก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพื้นฐานความเชื่อของแต่ละบุคคล ในปัจจุบันยามีบทบาทกับชีวิตประจำวันของมนุษย์มากเนื่องจากสาเหตุหลายประการ กล่าวคือเมื่อความก้าวหน้าทางวิทยาการต่าง ๆ ทำให้มนุษย์มีความเป็นอยู่ที่ดีและมีชีวิตยืนยาวขึ้น อย่างไรก็ตามมนุษย์กลับมีโอกาสออกกำลังกายน้อยลงและต้องสัมผัสกับปัจจัยเสี่ยงของโรคต่าง ๆ มากขึ้น จึงเป็นเหตุให้เกิดความเจ็บป่วยต่าง ๆ เพิ่มขึ้น จำนวนผู้ป่วยนั้นมากมายจนการบริการด้านสุขภาพจากโรงพยาบาลของรัฐมีไม่เพียงพอกับความต้องการ ประกอบกับการใช้บริการดังกล่าวจากโรงพยาบาลและคลินิกเอกชนต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก ผู้ป่วยส่วนใหญ่จึงแก้ปัญหาด้วยการหาซื้อยาร้านขายยาและกลายเป็นเหมือนวัฒนธรรมการรักษาโรคด้วยตนเองในสังคมไทย จะเห็นได้ว่าปัจจุบันยากลายเป็นปัจจัยจำเป็นอย่างหนึ่งในการดำรงชีวิตประจำวันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในยามเจ็บป่วย ดังนั้นความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาจะมีส่วนช่วยอย่างมากในการใช้ยาให้เป็นไปอย่างปลอดภัย

ยามีผลต่อร่างกายมนุษย์อย่างไรบ้าง?

เมื่อเราใช้ยาเพื่อรักษาความเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นในร่างกาย ยาจะต้องเดินทางจากจุดให้ยาผ่านเข้าสู่กระแสเลือดซึ่งเปรียบเหมือนระบบขนส่งหลักในร่างกายซึ่งเรียกกันว่า การดูดซึมยากระแสเลือดจะนำยาไปสู่เนื้อเยื่อทุกส่วนของร่างกายมากบ้างน้อยบ้างขึ้นกับว่ามีเลือดไปเลี้ยงส่วนนั้นมากน้อยเพียงใดและเนื้อเยื่อส่วนนั้นยอมรับยาได้มากน้อยแค่ไหนซึ่งเรียกว่า การกระจายยา ส่วนหนึ่งของยาในกระแสเลือดจะถูกร่างกายเปลี่ยนแปลงโดยระบบเอนไซม์ที่ตับและอวัยวะอื่นกลายเป็นสารใหม่ซึ่งส่วนมากมีฤทธิ์น้อยกว่ายาเดิม ตรงนี้เรียกว่า การเปลี่ยนแปลงหรือการทำลายยา ส่วนหนึ่งของยาในกระแสเลือดจะถูกกำจัดออก

จากร่างกายทางปัสสาวะและอุจจาระซึ่งเรียกว่า การขับถ่ายยา กระบวนการทั้งหมดนี้เกิดขึ้นต่อเนื่องไปด้วยกันจนกระทั่งยาหมดไปจากร่างกายซึ่งอาจจะเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของยาและสภาพร่างกายของผู้ใช้ยากระบวนการเหล่านี้จะเป็นตัวชี้แนะว่ายาจะออกฤทธิ์ได้เร็ว ออกฤทธิ์ได้นาน หรือตกค้างอยู่ในร่างกายเพียงใดและมักเป็นปัจจัยที่ทำให้ผลของยาแตกต่างกันในแต่ละบุคคล ยาที่กระจายไปยังส่วนต่าง ๆ ของร่างกายจะออกฤทธิ์ทำให้เกิด ผลของยา ซึ่งหมายความรวมถึงผลทุกประการของยา ในส่วนของร่างกายที่มีความบกพร่องซึ่งเป็นสาเหตุของโรค ยาจะออกฤทธิ์เปลี่ยนความบกพร่องดังกล่าวให้กลับมาใกล้เคียงกับสภาพปกติซึ่งเราเรียกว่า ผลรักษา ในขณะที่เดียวกันยาที่จะออกฤทธิ์ต่อร่างกายส่วนอื่น ๆ ด้วยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เรียกว่าผลข้างเคียง ซึ่งอาจจะเป็นสิ่งที่มีความประโยชน์หรือไม่มีประโยชน์ต่อร่างกายก็ได้ ถ้าหากไม่มีประโยชน์เรามักจะเรียกว่า ผลไม่พึงประสงค์ หรือถ้าหากเป็นสิ่งที่เกิดโทษต่อร่างกาย เราก็มักจะเรียกว่า ผลพิษ ดังนั้นจะเห็นว่ายาไม่ได้ทั้งคุณและโทษ เราจึงต้องเลือกใช้อย่างถูกต้องหลักการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความปลอดภัย

ทำไมยาจึงสามารถรักษาโรคหรือความเจ็บป่วยต่าง ๆ ได้

โรคหรือความเจ็บป่วยเป็นความผิดปกติของร่างกายซึ่งเกิดจากการทำหน้าที่บกพร่องหรือแปรปรวนของระบบต่าง ๆ ในร่างกาย หรือเกิดจากการรุกรานจากศัตรูภายนอก เช่น เชื้อโรค เชื้อไวรัส ความผิดปกติดังกล่าวมีทั้งที่เกิดทางกาย เช่น โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวานโรคแผลในทางเดินอาหาร โรคติดเชื้อ โรคมะเร็ง และเกิดทางใจหรือจิตอารมณ์ เช่น โรคจิตเภท โรคซึมเศร้า โรควิตกกังวล ยาที่ใช้รักษาโรคจะออกฤทธิ์ไปทดแทน ปรับเปลี่ยนต่อต้าน หรือหักล้างกระบวนการในร่างกายที่เกี่ยวข้องกับโรคทั้งนี้เพื่อให้ร่างกายกลับมาสู่สภาวะที่ใกล้เคียงปกติที่สุด ผลรวมที่เกิดขึ้นกับตัวผู้ป่วยก็คืออาการโรค บรรเทาลง ตันเหตุโรคหมดไป หรือร่างกายปรับตัวไปอยู่ที่สมดุลใหม่ ตัวอย่างเช่น กรณีของโรคแผลในทางเดินอาหารที่เกิดจากกระเพาะอาหารหลังกรดเกิน ยาที่ใช้รักษาอาจจะออกฤทธิ์ต่างกันได้หลายแบบ เช่น สะเทินกรดที่หลั่งออกมาแล้วให้เป็นกลางเพื่อไม่ให้ทำอันตรายต่อผนังกระเพาะลดการหลั่งกรดให้น้อยลง หรือเพิ่มความต้านทานของเยื่อผนังลำไส้ให้ทนกรดมากขึ้น โรคเบาหวานเกิดจากการขาดฮอร์โมนอินซูลินจากตับอ่อนที่ช่วยในการใช้น้ำตาลของเซลล์ มีผลทำให้น้ำตาลหลงเหลืออยู่ในกระแสเลือดมาก ดังนั้นยาที่ใช้รักษาอาจเป็นฮอร์โมนอินซูลินที่ให้ทดแทน ยาที่กระตุ้นการผลิตและการหลั่งอินซูลินจากตับอ่อน หรือยาที่เร่งให้เซลล์ใช้น้ำตาลได้มากขึ้นก็ได้ โรคจิตเภทเกิดจากการทำงานมากเกินไปของสารสื่อประสาทในสมองบางตัวทำให้การรับรู้และความนึกคิดผิดเพี้ยน ยาที่ใช้รักษาก็จะไปต่อต้านการทำงานของสารสื่อประสาทดังกล่าวให้น้อยลง กระบวนการต่าง ๆ ที่ปฏิบัติต่อผู้ป่วยอาจมีผลรักษาได้ระดับหนึ่งโดยไม่จำเป็นต้องใช้ยาจริงก็ได้ทั้งนี้โดยอาศัยความคาดหวังหรือความศรัทธาของผู้ป่วยต่อกระบวนการรักษา ผลเช่นนี้เรียกว่าผลของยาหลอกหรือผลทางจิตใจ เกิดขึ้นในหลายกรณีโดยเฉพาะกับโรคทางจิตอารมณ์ สิ่งนี้เป็นส่วนหนึ่งที่อธิบายว่าทำไมการรักษาทางไสยศาสตร์ น้ำมันต์ คาถา การรักษาโดยใช้ยาที่โฆษณาเกินจริง การให้กำลังใจ หรือแม้แต่การพบปะแพทย์ผู้เชี่ยวชาญจึงทำให้ผู้ป่วยบางรายทุเลาจากความเจ็บป่วยได้ด้วยเหตุนี้ในกระบวนการรักษาโรคทั่วไป สัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ป่วยและบุคลากรที่มีส่วนร่วมในการรักษาจึงมีความสำคัญต่อผลของการรักษาเป็นอย่างมาก

หลักการใช้อย่างปลอดภัยเป็นอย่างไร?

การใช้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัยเป็นหัวใจของการรักษาโรคด้วยยา ซึ่งต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจและความร่วมมือระหว่างผู้ป่วย แพทย์ พยาบาล และเภสัชกร หลักการทั่วไปได้แก่

- ใช้อย่างสม่ำเสมอและให้ถูกโรค ยาไม่ใช่อาหารที่ต้องรับประทานเป็นประจำ ดังนั้นจะใช้อีกเมื่อเกิดอาการเจ็บป่วยที่ไม่อาจแก้ไขด้วยวิธีการอื่น ประชาชนส่วนหนึ่งมักชอบใช้ยาพร่ำเพรื่อหรือโดยไม่จำเป็น หรือไม่ถูกกับความเจ็บป่วยของตน เช่น เกิดความเจ็บป่วยอะไรขึ้นมาก็ใช้ยาปฏิชีวนะทั้งที่โรคนั้นไม่เกี่ยวกับการติดเชื้อเลย การใช้วิตามินขนาดสูงเป็นประจำด้วยคิดว่าจะบำรุงร่างกายให้แข็งแรงโดยไม่ต้องรับประทานอาหารให้ถูกส่วนหรือออกกำลังกายให้พอเหมาะ การใช้ยาแก้ปวดต้านอักเสบกับอาการปวดเมื่อยจากการเล่นกีฬา เป็นต้น ในบางครั้งอาการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นไปตามธรรมชาติเพียงชั่วคราวและทุเลาได้เองโดยกลไกของร่างกายก็ไม่จำเป็นต้องดื่มน้ำยา เช่น อาการอ่อนเพลียจากการทำงาน อาการปวดศีรษะจากการใช้สายตามาก ข้อควรจำคือทุกครั้งที่เกิดอาการเจ็บป่วยต้องหาสาเหตุให้พบว่าเป็นเหตุที่แท้จริงของอาการดังกล่าวคืออะไรและสมควรต้องใช้อย่างไรหรือไม่ ในกรณีที่ความเจ็บป่วยนั้นเกิดโดยไม่ทราบสาเหตุรุนแรง หรือก่อทุกข์ทรมานแก่ร่างกายหรือจิตใจ จำเป็นต้องได้รับการรักษาโดยให้ไปพบแพทย์เป็นอันดับแรก ในกรณีที่อาจพบแพทย์ได้ควรขอคำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการรักษาด้วยยาจากเภสัชกร ถ้าหากความเจ็บป่วยนั้นไม่ซับซ้อนหรือรุนแรงเกินไปเภสัชกรอาจใช้วิจารณญาณให้การบรรเทาหรือบำบัดเบื้องต้นด้วยยาที่ถูกต้องกับโรค แต่ถ้าเป็นความเจ็บป่วยที่รุนแรงเภสัชกรก็จะแนะนำให้ผู้ป่วยไปหาแพทย์หรือส่งมอบผู้ป่วยให้แพทย์ทำการรักษาต่อไป

- ใช้อย่างถูกขนาดและถูกกำหนดเวลา ถึงแม้จะใช้ยาที่ถูกต้องกับโรคแล้วก็ตามไม่ได้หมายความว่า จะหายจากความเจ็บป่วยได้ทุกกรณี เนื่องจากจะต้องใช้อย่างถูกขนาดกับตนเองและใช้ในกำหนดเวลาที่เหมาะสมกับโรคที่เป็น ขนาดยาที่เหมาะสมจะถูกกำหนดจากการทดลองกับผู้ป่วยจำนวนหนึ่งในช่วงของการวิจัยก่อนขึ้นทะเบียนยา โดยกำหนดเป็นน้ำหนักของตัวยาต่อน้ำหนักผู้ป่วย เช่น มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม แต่เมื่อผลิตเป็นรูปแบบยาสำเร็จรูปแล้วมักจะกำหนดเป็นหน่วยของการใช้ยา เช่น เม็ด แคปซูล ซ่อนโต๊ะ ซ่อนชา เป็นต้น ซึ่งโดยทั่วไปใช้สำหรับผู้ใหญ่ในเกณฑ์มาตรฐาน ดังนั้นถ้าหากผู้ป่วยแตกต่างไปจากเกณฑ์มาตรฐาน เช่น เป็นเด็ก ผู้สูงอายุ ผอมหรืออ้วน มีโรคเกี่ยวกับตับหรือไต อาจต้องปรับขนาดยาที่ใช้ให้เหมาะสมแต่ละรายโดยเฉพาะถ้าเป็นยาที่มีอันตราย สำหรับกำหนดเวลาการใช้ยาโดยเฉพาะยารับประทานมักจะสอดคล้องกับกิจวัตรประจำวัน เช่น มื้ออาหาร เวลาเช้า - เย็น ก่อนนอนหรือกำหนดเป็นช่วงเวลาคงที่ เช่น ทุก ๖ หรือ ๘ ชั่วโมง เพื่อให้สะดวกในการจดจำ การใช้ยาเพื่อรักษาตามอาการของโรคมักจะใช้ยาเฉพาะเมื่อมีอาการเท่านั้น เช่น ยาลดน้ำมูก ยาแก้ไอยาแก้ปวด เป็นต้น ต่างกับยาซึ่งรักษาที่ต้นเหตุของโรคมักต้องใช้ประจำต่อเนื่องจนกว่าต้นเหตุโรคจะหมดไป เช่น ยารักษาโรคติดเชื้อ ยารักษาโรคความดันโลหิตสูง ยารักษาเบาหวาน เป็นต้น ในกรณีนี้จึงต้องใช้ยาดูติดต่อกันจนครบกำหนดเวลาที่แพทย์สั่งการเลิกใช้ยาดังกล่าวก่อนกำหนดอาจทำให้โรคไม่หายขาดหรือกลับลุกลามรุนแรงขึ้น

- ใช้ยาที่มีการยืนยันผลทางวิทยาศาสตร์ชัดเจน ยาแผนปัจจุบันแต่ละชนิดกว่าจะขึ้นทะเบียนยาออกมาจำหน่ายได้จะต้องผ่านการวิจัยพิสูจน์สรรพคุณ การประเมินความเป็นพิษและการควบคุมมาตรฐานการผลิตอย่างเป็นระบบ ยาเหล่านี้จะมีข้อมูลยืนยันอย่างชัดเจนในแง่ปริมาณตัวยาสสำคัญ ข้อบ่งใช้ ขนาดและวิธีใช้ ผลไม่พึงประสงค์ ข้อควรระวัง ข้อห้ามใช้ตลอดจนความคงตัวของยา การใช้ยาดังกล่าวจึงคาดคะเนผลการใช้ยาได้ อย่างไรก็ตามปัจจุบันมียาหลายชนิดโดยเฉพาะที่เป็นสารหรือผลิตผลจากธรรมชาติ มักจะโฆษณาโน้มน้าวและอ้างสรรพคุณเกินข้อเท็จจริงโดยอาศัยจุดอ่อนของความตื่นกลัวและความเชื่อง่ายของประชาชน ยาประเภทนี้ส่วนใหญ่มักด่วนสรุปข้อมูลที่มีอยู่เพียงบางส่วนว่าสามารถใช้รักษาโรคต่าง ๆ ได้ ทั้งที่จริงแล้วยังไม่มีข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และการวิจัยในผู้ป่วยยืนยันประสิทธิภาพและความปลอดภัยอย่างชัดเจน การใช้ยาที่โฆษณาเกินจริงเหล่านี้เท่ากับการตกเป็นผู้ทดลองยาโดยต้องเสี่ยงต่ออันตรายจากโรคที่เป็นอยู่และจากยาที่ใช้

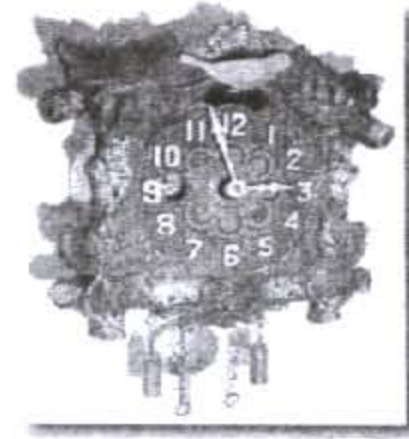
เรียบเรียงโดย...อัญชลี จวงจันทร์

เอกสารอ้างอิง

<http://www.pharm.chula.ac.th/surachai/Academic/CNS-Drugs/radio06.htm#>

(วันที่สืบค้น ๔ ธันวาคม ๒๕๕๐)

กรอบนอกสภา

“การเตรียมความพร้อมในการรองรับภารกิจของสภาผู้แทนราษฎรชุดใหม่ ตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐”

เปิดศักราชใหม่ ๒๕๕๑ กับคอลัมน์ใหม่ของเอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนา โดยคอลัมน์รอบรู้นอกสภานี้เป็นคอลัมน์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ที่ข้าราชการกลุ่มงานวิจัยและพัฒนาได้ไปอบรมหรือสัมมนาทั้งในและนอกสถานที่ สำหรับประจำเดือนนี้เป็นการอบรมโครงการพี่สอนน้อง เรื่อง “การเตรียมความพร้อมในการรองรับภารกิจของสภาผู้แทนราษฎรชุดใหม่ตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐” ซึ่งจัดขึ้นในระหว่างวันที่ ๑๒ - ๑๓, ๑๙ - ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

โดยในวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หัวข้อเรื่อง การตรากฎหมายวิทยากรคือ นายณัฐพัฒน์ พัดทอง นิตกร ๗ ว. เนื้อหาโดยสรุปคือ การตราพระราชบัญญัติ คือ กระบวนการหรือขั้นตอนในการเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจนมีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

สำหรับกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น จะต้องเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาก่อน ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรจะต้องพิจารณา ๓ วาระ ดังนี้

วาระที่ ๑ เป็นการพิจารณาหลักการทั่วไปของร่างพระราชบัญญัติว่าสมควรจะลงมติรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น

วาระที่ ๒ เป็นการพิจารณาในรายละเอียดของร่างพระราชบัญญัติ โดยคณะกรรมการที่สภาตั้ง หรือคณะกรรมการเต็มสภา

วาระที่ ๓ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่ ๓ จะไม่มีการอภิปรายและให้ที่ประชุมลงมติว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ ในกรณีที่สภาลงมติไม่ให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป แต่ในกรณีที่สภามีมติให้ความเห็นชอบให้ประธานสภาดำเนินการเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อวุฒิสภาต่อไป

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของวุฒิสภา วุฒิสภาต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่สภาผู้แทนราษฎรเสนอมานั้นให้เสร็จภายใน ๖๐ วัน แต่ถ้าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการเงินต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน ทั้งนี้เว้นแต่วุฒิสภาจะได้ลงมติให้ขยายเวลาออกไปเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งต้องไม่เกิน ๓๐ วัน กำหนดวันดังกล่าวให้หมายถึง วันในสมัยประชุม และให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่ร่างพระราช

LI RT

บัญญัตินั้นมาถึงวุฒิสภา และการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของวุฒิสภาจะพิจารณาเป็น ๓ วาระ เช่นเดียวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของสภาผู้แทนราษฎร

สำหรับในวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เป็นการบรรยายเรื่อง การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน โดยมีนายธีรวัฒน์ วงศาสุวรรณ วิทยากร ๘ ว. เป็นผู้บรรยาย มีเนื้อหาโดยสรุปคือ การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีหลายวิธีการด้วยกันในการควบคุมฝ่ายรัฐบาล ไม่ว่าจะเป็นการตั้งกระทู้ถาม การยื่นญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไป การตั้งคณะกรรมการ เป็นต้น การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินดังกล่าวอาจกล่าวได้ว่า เป็นมาตรการควบคุมภายหลัง ส่วนมาตรการควบคุมล่วงหน้านั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้เปิดโอกาสให้ฝ่ายนิติบัญญัติสามารถควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของฝ่ายบริหารได้ด้วยการพิจารณาและอนุมัติผ่านหรือไม่ผ่านร่างกฎหมายสำคัญ ๆ เช่น ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ร่างพระราชกำหนดต่าง ๆ เป็นต้น รวมทั้งยังให้ฝ่ายนิติบัญญัติควบคุมฝ่ายบริหารด้วยการให้ความเห็นชอบในด้านต่าง ๆ เช่น การประกาศสงคราม การทำหนังสือสัญญาบางประเภท เป็นต้น ทั้งนี้การไม่อนุมัติผ่านร่างกฎหมายหรือไม่ให้ความเห็นชอบในด้านต่าง ๆ นั้น ก็เท่ากับเป็นการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของฝ่ายบริหาร โดยการใช้อำนาจนิติบัญญัติยับยั้งการกระทำบางอย่างของรัฐบาลที่เห็นว่าไม่สมควรหรือไม่ถูกต้อง จนอาจเป็นผลทำให้รัฐบาลต้องลาออกไป

อย่างไรก็ตาม การที่ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะจากระบบพรรคการเมืองที่ต่างฝ่ายต่างสังกัดอยู่ จึงทำให้ฝ่ายนิติบัญญัติไม่มีอิสระในการพิจารณาอย่างแท้จริง การใช้อำนาจนิติบัญญัติยับยั้งรัฐบาลจึงเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ค่อนข้างยาก วิธีการต่าง ๆ ดังกล่าวจึงไม่เอื้อต่อการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน เนื่องจากระบบบริหารราชการแผ่นดินในปัจจุบันเป็นระบบบริหารงานที่ยึดวัตถุประสงค์เป็นหลัก ไม่ผ่านกลไก นโยบาย แผนงาน และโครงการต่าง ๆ ยังคงเป็นแบบประเพณี ขาดความต่อเนื่องและเป็นระบบ การควบคุมและตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลด้วยวิธีการดังกล่าวจึงไม่ค่อยมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และมีได้เป็นไปตามเจตนารมณ์เหนืออีกฝ่ายอยู่เสมอ การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ แม้จะไม่ได้ผลตามที่มุ่งหวังไว้ แต่ก็ยังเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการปกครองประเทศที่ใช้ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีรัฐสภาเป็นผู้ควบคุมฝ่ายบริหารในฐานะตัวแทนของประชาชน

ส่วนวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เป็นการบรรยายเรื่อง การถอดถอนบุคคลและจริยธรรมของนักการเมือง มีนายวิรัตน์ เนยสูงเนิน นิติกร ๗ ว. เป็นวิทยากร มีเนื้อหาว่า ระบบการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงออกจากตำแหน่งที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน นับเป็นมาตรการที่สำคัญอีกมาตรการหนึ่งที่สนับสนุนระบบการตรวจสอบการทุจริตของผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงในประเทศไทยโดยรัฐธรรมนูญได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการถอดถอนบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงออกจากตำแหน่งขึ้น เพื่อควบคุมการใช้อำนาจรัฐของผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงนั้นให้อยู่ในกรอบของความชอบธรรม

การถอดถอนจากตำแหน่งนอกจากจะทำให้ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงต้องออกจากตำแหน่งก่อนครบวาระ อันเป็นมาตรการในการลงโทษผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงที่กระทำผิดตามรัฐธรรมนูญกำหนด

ไว้แล้ว ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงที่ถูกถอดถอนยังถูกลงโทษอีกกรณีหนึ่งคือ ถูกตัดสิทธิมิให้ดำรงตำแหน่งใด ๆ ในทางการเมือง หรือในการรับราชการอีกเป็นเวลา ๕ ปี นับแต่วันที่ถูกลดถอน ซึ่งถือได้ว่าการลงโทษผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงด้วยกระบวนการในการถอดถอนเป็นการลงโทษด้วยวิธีการที่เด็ดขาดและเป็นการลงโทษสองชั้น คือ ลงโทษในปัจจุบันด้วยการถอดถอนออกจากตำแหน่ง และลงโทษสำหรับอนาคตด้วยการตัดสิทธิมิให้ดำรงตำแหน่งใด ๆ ในทางการเมือง หรือในการรับราชการอีกเป็นเวลา ๕ ปี นับแต่วันที่ถูกลดถอน

ระบบการถอดถอนจะเป็นผลสำเร็จได้ก็ด้วยความเอาใจใส่ต่อ “ระบบการเมือง” ของประชาชน และของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีความ “ตั้งใจ” ที่จะสอดส่องการทำงานของผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง หากพบเห็นว่ามีพฤติกรรมที่ไม่น่าไว้วางใจ ก็สามารถร้องขอต่อวุฒิสภาเพื่อให้มีมติให้ถอดถอนผู้นั้นได้

สำหรับในวันสุดท้ายของการเข้ารับการอบรมโครงการ พี่สอนน้องของสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เป็นการอบรมเรื่อง องค์การตามรัฐธรรมนูญ มีนายเศรษฐพงษ์ ศรีเลิศ วิทยากร ๗ ว. เป็นผู้บรรยายว่า องค์การตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีปรากฏในหมวด ๑๑ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ คือ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วย ๔ องค์การ คือ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนที่ ๒ คือ องค์การอื่นตามรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วย ๓ องค์การ คือ องค์การอัยการ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นอกจากนี้ยังได้นำหมวด ๑๐ เรื่องศาลมานำเสนอในส่วนที่เกี่ยวข้องด้วยไม่ว่าจะเป็นศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง และศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

๑) คณะกรรมการการเลือกตั้ง

คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์การอิสระที่ถูกจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปฏิรูปการเมืองไทย ในอดีตคณะกรรมการการเลือกตั้งสังกัดกระทรวงมหาดไทย ต่อมารัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๕๐ กำหนดให้เป็นองค์การอิสระโดยกำหนดให้มีหน้าที่ควบคุมการเข้าสู่อำนาจของนักการเมืองในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ การควบคุมการเลือกตั้งทั้งในระดับชาติ ระดับท้องถิ่น รวมทั้งการสืบสวน สอบสวน และการวินิจฉัยชี้ขาด สั่งการให้มีการเลือกตั้งนับคะแนนใหม่ และการสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครที่ทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง การออกเสียงประชามติ ทั้งนี้เพื่อต้องการให้ได้นักการเมืองที่มีความบริสุทธิ์และสามารถบริหารบ้านเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) ผู้ตรวจการแผ่นดิน

รัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๕๐ เป็นฉบับแรกๆ ที่มีผู้ตรวจการแผ่นดินรัฐสภา ต่อมารัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๕๐ นี้แก้ไขเป็น “ผู้ตรวจการแผ่นดิน” โดยได้กำหนดให้มีผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นองค์การอิสระให้ทำหน้าที่เป็นกลไกในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร โดยสามารถกระทำได้โดยอิสระ อำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้แก่ การสอบสวน หาข้อเท็จจริงกรณีที่ประชาชนได้รับความไม่เป็นธรรม

จากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งตรวจสอบคุณธรรมจริยธรรมของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ และเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะต่อรัฐสภา

๓) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขึ้นเพื่อทำหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศ โดยมีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหน่วยธุรการที่เป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณและการดำเนินการอื่น อำนาจหน้าที่หลักของคณะกรรมการฯ คือ การตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สิน และหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

๔) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน ให้คำปรึกษา แนะนำ และเสนอแนะให้มีการแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน และมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการวินัยทางการเงินและการคลังที่เป็นอิสระ เพื่อทำหน้าที่วินิจฉัยการดำเนินการที่เกี่ยวกับวินัยทางการเงิน การคลังและการงบประมาณ และให้คดีที่พิพาทเกี่ยวกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ ดังกล่าวเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจศาลปกครอง โดยให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระและเป็นกลาง

๕) องค์การอัยการ

องค์การอัยการเป็นองค์กรที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ กำหนดให้เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญเป็นครั้งแรก โดยให้มีหน้าที่เป็นทนายของแผ่นดิน มีพนักงานอัยการที่มีอิสระในการพิจารณาสั่งคดีหรือฟ้องร้องคดีและให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม โดยมีหน่วยธุรการที่เป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่นโดยมีอัยการสูงสุดเป็นผู้บังคับบัญชา โดยห้ามพนักงานอัยการเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจหรือกิจการอื่นของรัฐในทำนองเดียวกัน เว้นแต่จะได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการอัยการ (ก.อ.)

๖) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจัดตั้งโดยมีวัตถุประสงค์ให้เป็นองค์กรอิสระ เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริม ค้ำครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีหน้าที่ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการเผยแพร่ความรู้ งานวิจัยเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและทำรายงานประจำปีเสนอต่อรัฐสภา

๗) สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้ความ

เห็นชอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ ก่อนที่จะพิจารณาประกาศใช้

๘) ศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจตุลาการตามรัฐธรรมนูญ โดยมีคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญชุดแรก เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๑ และศาลรัฐธรรมนูญปฏิบัติพันธกิจตามบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ การควบคุมร่างกฎหมายหรือกฎหมายที่ตราขึ้นใช้บังคับมิให้ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ การวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ รวมถึงการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามรัฐธรรมนูญ และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ด้วยความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตโดยปราศจากอคติทั้งปวง

๙) ศาลปกครอง

ศาลปกครองเป็นองค์กรตุลาการที่มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาททางปกครองหรือเรียกว่า “คดีปกครอง” ซึ่งเป็นข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกับเอกชนหรือระหว่างหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกันเอง และเป็นข้อพิพาทอันเนื่องมาจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำที่หน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือเนื่องจากการกระทำที่ล่าช้า หรือละเว้นการกระทำที่หน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

๑๐) ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเพียงศาลเดียวที่พิจารณาวินิจฉัยคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่กระทำความผิด ในคดีดังต่อไปนี้

๑) คดีที่กล่าวหาว่านายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และข้าราชการการเมืองอื่นที่ร้ายแรงผิดปกติ กระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

๒) คดีที่กล่าวหาว่านายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และข้าราชการการเมืองอื่น หรือบุคคลอื่นเป็นตัวการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดทางอาญา

๓) คดีซึ่งประธานวุฒิสภาส่งคำร้องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาพิพากษาข้อกล่าวหาว่ากรรมการ ป.ป.ช. ร้ายแรงผิดปกติ กระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

๔) คดีที่ร้องขอให้ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกติของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังกล่าว ข้าราชการการเมืองอื่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติตกเป็นของแผ่นดิน

LIART

ดังนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีเจตนารมณ์ที่สำคัญ คือ ให้สถาบันศาลและองค์กรตามรัฐธรรมนูญสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้โดยสุจริตเที่ยงธรรม และมุ่งจะทำให้องค์กรตรวจสอบมีความเป็นอิสระ เข้มแข็ง และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้จัดหมวดหมู่ขององค์กรต่าง ๆ ไว้ในรัฐธรรมนูญนี้อย่างชัดเจน เพื่อสะดวกและง่ายต่อการศึกษารัฐธรรมนูญอีกด้วย

เรียบเรียงโดย...ปรียวรรณ สุวรรณสุนย์

ที่มา : สำนักประธานสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

แควตวชนกวิจย

ชื้อและชื้อสกุล รองศาสตราจารยฺ ดร.เรื้องวิทย์ เกษสุวรรณ
วัน เดือน ปีเกิด ๒๓ ธันวาคม ๒๕๙๙
ประวัติการศึษา
รัฐศาสตรฺ, เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ๒๕๒๑
พบ.ม. (รัฐประศาสนศาสตรฺ) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตรฺ ๒๕๒๖
ร.ด. (รัฐศาสตรฺ) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๔๔ (ได้คะแนนเฉลี่ย ๓.๙๔)
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน คณบดีคณะรัฐศาสตรฺ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ประสบกการณํ การทํางานและผลงานทางวิชาการ

๑. ประสบกการณํ การทํางาน

- พ.ศ. ๒๕๒๑ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป (อักษรเลข) สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน
- พ.ศ. ๒๕๒๒ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๓ สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน
- พ.ศ. ๒๕๒๔ อาจารย์ ๑ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี
- พ.ศ. ๒๕๓๐ รองหัวหน้าคณะวิชาวิทยาการจัตการ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี
- พ.ศ. ๒๕๓๑-๒๕๓๖ หัวหน้าคณะวิชาวิทยาการจัตการ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี
- พ.ศ. ๒๕๓๖-๒๕๔๗ อาจารย์คณะวิทยาการจัตการ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี
- พ.ศ. ๒๕๔๗ รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะนิติศาสตรฺและรัฐศาสตรฺ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
- พ.ศ. ๒๕๔๘ ผู้อำนวยการวิทยาลัยรัฐประศาสนศาสตรฺ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
- พ.ศ. ๒๕๔๙ คณบดีคณะรัฐศาสตรฺ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

๒. ตำแหน่งทางวิชาการ

- พ.ศ. ๒๕๒๔ อาจารย์ ๑
- พ.ศ. ๒๕๓๐ ผู้ช่วยศาสตราจารยฺ
- พ.ศ. ๒๕๔๘ รองศาสตราจารยฺ

๓. ผลงานทางวิชาการ

๓.๑ ตำรา

- ๑) พฤติกรรมองค์การ (๒๕๓๐, ๒๕๒ หน้า)
- ๒) การพัฒนาองค์การ (๒๕๓๐, ๘๒ หน้า)
- ๓) การจัดการคุณภาพ : จาก TQC ถึง TQM, ISO ๙๐๐๐ และการประกันคุณภาพ (๒๕๔๕, ๔๖๐ หน้า)
- ๔) การบริหารค่าจ้างและเงินเดือน (๒๕๔๕, ๒๘๑ หน้า)
- ๕) การปฏิรูประบบราชการภายใต้กระแสการจัดการภาครัฐใหม่และข้อวิพากษ์ (๒๕๕๖, ๑๔๔ หน้า)
- ๖) กำเนิดระบอบราชการและการปฏิรูปในยุคคลาสสิก (๒๕๕๖, ๒๓๗ หน้า)
- ๗) ประชานิยม-นักบุญหรือคนบาป? (๒๕๕๖, ๑๕๕ หน้า)
- ๘) หลักรัฐศาสตร์ (๒๕๔๘, ๓๒๗ หน้า)
- ๙) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐประศาสนศาสตร์ (๒๕๔๙, ๓๐๗ หน้า)

๓.๒ เอกสารประกอบการสัมมนา

๑) บทความเรื่อง “เงาของโลกาภิวัตน์กับผลกระทบต่อรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์” ฌ ห้องประชุมสหประชาชาติ ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๓ จากการจัดของสภาวิจัยแห่งชาติ สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

๒) บทความเรื่อง “กองทุนหมู่บ้านในมิติของอำนาจ” ฌ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ในงานประชุม รัฐประศาสนศาสตร์ระดับประเทศ ครั้งที่ ๑ วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

๓.๓ งานวิจัย

๑) วิทยานิพนธ์ปริญญาเอก เรื่อง โลกาภิวัตน์ การเมืองและนโยบายแปรรูป : กรณีบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ประเทศไทย (๒๕๕๔)

๒) งานวิจัย เรื่อง ชุมชนเบี้ยกุดชุม (๒๕๕๕)

๓) งานวิจัย เรื่อง โครงการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานสังกัดเทศบาล เทศบาลนครอุบลราชธานี (๒๕๕๕)

๔) งานวิจัย เรื่อง ปฏิกริยาลูกโซ่ของการเรียนรู้ กรณีบัณฑิตกองทุนหมู่บ้านในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ยโสธรและอำนาจเจริญ (๒๕๕๖)

๕) งานวิจัย เรื่อง ความต้องการของท้องถิ่นที่มีต่อหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (๒๕๔๗)

๖) งานวิจัย เรื่อง ผลกระทบของกองทุนหมู่บ้านในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองต่อประชาชนในประเทศไทย (๒๕๔๙) ศูนย์สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

งานเพื่อสังคมส่วนรวม

๑. คณะกรรมการวิชาการเพื่อประชาธิปไตย (ควป.) กลุ่มคณะรัฐศาสตร์ ๘ สถาบัน (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ รามคำแหง มสธ. นิด้า มอ. มน. และ มอบ.)

๒. คณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งสภาพัฒนาการเมืองและยกร่างแผนแม่บทพัฒนาการเมือง (คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๕๖/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๙)

๓. คณะทำงานติดตามตรวจสอบกระบวนการสรรหาสมาชิกสมัชชาแห่งชาติ คณะอนุกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติ (คำสั่งคณะอนุกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสมัชชาแห่งชาติ ที่ ๒/๒๕๔๙ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานติดตามตรวจสอบกระบวนการสรรหาสมาชิกสมัชชาแห่งชาติ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๙)

๔. คณะอนุกรรมการวิชาการและข้อมูล คณะกรรมการอำนวยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับถาวร สำนักนายกรัฐมนตรี (คำสั่งคณะกรรมการอำนวยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับถาวร ที่ ๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๐)

เรียบเรียงโดย... วิมลรักษ์ ศานติธรรม

ปิดท้ายวิจัย

“คำพ่อสอน”

ปิดท้ายเอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนา ฉบับต้อนรับปีใหม่ ๒๕๕๑ ขอนำเสนอพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงพระราชทานเกี่ยวกับด้านการทำงานมาฝากท่านผู้อ่าน เพื่อเป็นข้อคิดและคงจะเป็นประโยชน์แก่ท่านผู้อ่านในการนำไปปฏิบัติกันบ้างนะคะ

....ในการดำรงตนในภavnานี้ ท่านจะต้องประพฤติให้ดีให้เหมาะสมแก่ฐานะ รู้จักผิดและชอบ ประกอบอาชีพโดยสม่ำเสมอ อาชีพะ ไม่เสเพล และไม่ปล่อยตนให้เป็นทาสแห่งอบายมุขต่าง ๆ ดังนี้แล้ว ท่านก็จะสามารถเป็นที่พึ่งแก่ตนเองและครอบครัวของท่าน และจะเป็นที่นับถือของบุคคลอื่นในวงสังคมนั้นเล่า ท่านจะต้องรักษามารยาทอันดีงามสำหรับสุภาพชน รู้จักสัมมาคารวะ ไม่แข็งกระด้าง มีความอ่อนโยนแต่ไม่อ่อนแอ พร้อมจะเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวม วางตนให้ดีเพื่อเป็นแบบอย่างให้สมเกียรติที่เป็นบัณฑิต และพยายามบำเพ็ญกรณียกิจเพื่อเป็นกำลังแก่ชาติบ้านเมือง เป็นทางส่งเสริมเกียรติคุณของตนเองและของสถานศึกษาอันมีเกียรติของท่าน....

พระบรมราโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๖

LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand

....ข้าพเจ้าขอฝากคติไว้เป็นเครื่องกำกัใจ มีคุณธรรมข้อหนึ่งที่สำคัญ ซึ่งท่านต้องปฏิบัติ อย่างเคร่งครัดอยู่เสมอ คือ ความสัตย์สุจริต ประเทศบ้านเมืองจะวัฒนาถาวรอยู่ได้ ก็ย่อมอาศัยความสัตย์สุจริตเป็นพื้นฐาน ท่านทั้งหลายจะออกไปรับราชการก็ดี หรือประกอบกิจการงานส่วนตัวก็ดี ขอให้มั่นอยู่ในคุณธรรมทั้ง ๓ ประการคือ สุจริตต่อบ้านเมือง สุจริตต่อประชาชน และสุจริตต่อหน้าที่ ท่านจึงจะเป็นผู้ที่ควรแก่การสรรเสริญของมวลชนทั่วไป....

พระบรมราชาโชาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๙๗

....การทำงานยากลำบากกว่าการเรียน การเรียนนั้นเรียนตามหลักสูตร หรือเรียนวิชาต่าง ๆ ตามที่ทางมหาวิทยาลัยจัดลำดับให้แต่การทำงานไม่มีหลักสูตรวางไว้ จำจะต้องใช้ความริเริ่มและความคิดพิจารณาด้วยตนเองในอันที่จะทำสิ่งใด อย่างไร เมื่อใด หากไม่รู้จักพิจารณาใช้ให้ถูกต้อง ถูกโอกาส ถึงมีวิชาอยู่ ก็ไม่เป็นผลแก่งานและแก่ตัวนัก....

พระบรมราชาโชาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๑๒

....ในการดำเนินชีวิตของเรา เราต้องข่มใจไม่กระทำสิ่งใด ๆ ที่เรารู้สึกด้วยใจจริงว่าชั่วว่าเสื่อม เราต้องฝืนต้องต้านความคิดและความประพฤติทุกอย่างที่รู้สึกว่าขัดกับธรรมะ เราต้องกล้าและบากบั่นที่จะกระทำสิ่งที่เราทราบว่าเป็นความดี เป็นความถูกต้อง และเป็นธรรม ถ้าเราร่วมกันทำเช่นนี้ให้ได้จริง ๆ ให้ผลของความดีบังเกิดมากขึ้น ๆ ก็จะช่วยค้ำจุนส่วนรวมไว้มิให้เสื่อมลงไป และจะช่วยให้ฟื้นคืนดีขึ้นได้เป็นลำดับ....

พระราชดำรัสพระราชทานเพื่อเชิญไปอ่าน

ในพิธีเปิดการประชุมยุวพุทธิกสมาคมทั่วประเทศ

ครั้งที่ ๑๒ ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๑๓

LIART

.....การทำงานใหญ่ ๆ ทุกอย่าง ต้องการเวลามาก กว่าที่จะทำสำเร็จ ผู้ที่เริ่มโครงการอาจไม่ทัน ทำให้สำเร็จโดยตลอดด้วยตนเองก็ได้ ต้องมีผู้อื่นรับทำต่อไป ดังนั้น ไม่ควรยกเอาเรื่องใครเป็นผู้เริ่มงาน ใครเป็นผู้รับช่วงงาน ขึ้นเป็นข้อสำคัญนัก จะต้องถือผลสำเร็จที่จะเกิดจากงาน เป็นใหญ่ยิ่งกว่าสิ่งอื่น.....

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศิลปากร

วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๔

.....ผู้ที่ตั้งใจเข้ามาศึกษาวิชาการชั้นสูง ย่อมต้องปรารถนาจะใช้ความรู้ความสามารถที่อุตสาหะ อบรมฝึกฝนมา ปฏิบัติงานให้เป็นผลดีแก่ตัว แก่สังคมอย่างกว้างขวางที่สุดเท่าที่จะเป็นได้ การปฏิบัติงาน ให้ได้ผลดังปรารถนานั้น จำเป็นต้องมีหลักและวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสม หลักสำคัญประการหนึ่ง คือ การ ศึกษาสภาพความจริงของงาน ของบุคคล ของสังคม ภาวะแวดล้อมอื่น ๆ ให้กระจ่างอย่างทั่วถึง อีก ประการหนึ่งการละความเครียดในหลักวิชาให้เบาบางลง กล่าวคือ รู้จักพิจารณาใช้หลักวิชาตามความสำคัญ และจำเป็น เพื่อมิให้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ตามหลักวิชากลายเป็นสิ่งกีดขวางการปฏิบัติไป.....

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖

.....ท่านกำลังมีความตั้งใจดีที่จะทำงานเพื่ออุดมคติพร้อมแล้ว แต่ต่อไป ในเมื่อต้องตกอยู่ใน สิ่งแวดล้อมหรือภาวะที่แปลกเปลี่ยนไป อาจคลายจากอุดมคติและความสุจริตใจไปได้ไม่ยากนัก ฉะนั้น ทุกคนจำเป็นต้องหมั่นใช้ปัญญาพิจารณาการกระทำของตนให้รอบคอบอยู่เสมอ ระมัดระวังทำการทุกอย่าง ด้วยเหตุผล ด้วยความมีสติ และด้วยความรู้ตัว เพื่อเอาชนะความชั่วร้ายทั้งหมดให้ได้โดยตลอด และสามารถก้าวไปถึงความสำเร็จที่แท้จริง ทั้งในການงานและการครองชีวิต.....

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๑๖

LIART

....การทำงานนั้น กล่าวโดยสรุป ขึ้นอยู่กับความสามารถสองอย่างเป็นสิ่งสำคัญ คือความสามารถในการใช้วิชาการอย่างหนึ่ง กับความสามารถในการสัมพันธ์ติดต่อและประสานกับผู้อื่น ไม่ว่าจะในวงงานเดียวกันหรือต่างวงงานกัน อีกอย่างหนึ่ง ทั้งสองประการนี้ย่อมดำเนินควบคู่ไปด้วยกัน และจำเป็นที่จะต้องกระทำด้วยจิตใจที่ใสสะอาดปราศจากอคติ ต้องกระทำด้วยความคิดความเห็นที่อิสระ เป็นกลาง ถูกต้องตามหลักเหตุผล จึงจะมีความกระฉ่างแจ่มแจ้งเกิดขึ้น เป็นปัจจัยสำคัญช่วยให้สามารถมองเห็นถึงกระบวนการปฏิบัติทั้งปวงได้โดยตลอด ซึ่งจะยังผลให้งานทุกอย่างลุล่วงถึงจุดประสงค์ และบรรลุประโยชน์ที่ต้องการโดยครบถ้วนแท้จริงในที่สุด....

พระบรมราชาบาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๑๗

....การมีความรู้ความถนัดทางทฤษฎีประการเดียว ไม่เพียงพอที่จะทำให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานได้เต็มที่ ผู้ที่ฉลาดสามารถแต่ในหลักวิชา โดยปรกตวิสัยจะได้แต่เพียงชี้แนะให้ผู้อื่นทำ ซึ่งเป็นการไม่ศักดิ์สิทธิ์ ไม่อาจทำให้ผู้ใดเชื่อถือหรือเชื่อฟังอย่างสนิทใจได้ เหตุด้วยไม่แน่ใจว่าผู้ชี้แนะจะรู้จริง ทำได้จริงหรือหาไม่ ความสำเร็จทั้งสิ้นเกิดขึ้นได้เพราะการลงมือกระทำ ดังนั้น ผู้ที่ชำนาญทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ จึงจัดว่ามีคุณสมบัติครบถ้วน และมีขีดความสามารถสูง เป็นที่เชื่อใจและวางใจได้ว่าจะดำเนินงานทั้งปวงอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะสามารถทำงาน สั่งงาน และสั่งคนได้อย่างถูกต้องแท้จริง....

พระบรมราชาบาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๑๗

....ความรู้ที่ศึกษามา ซึ่งเป็นความรู้ทางทฤษฎี นั้น คือรากฐานและต้นทุนสำคัญสำหรับที่จะนำไปปฏิบัติงานการ ความรู้ทางทฤษฎีนี้ จำเป็นที่จะต้องทบทวนเสริมสร้างอยู่เสมอ และนำมาประกอบการปฏิบัติ เมื่อเอาความรู้ทางทฤษฎีมาประสมประสานปรุงแต่งกับความรู้จากการปฏิบัติ อย่างสอดคล้องเหมาะสมแล้ว งานที่ทำก็จะบรรลุผลที่จะพึงภาคภูมิใจได้สมปรารถนา....

พระบรมราชาบาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๑๙

LI RT

.....เหตุและผลนี้เป็นสิ่งที่ละเอียด เป็นขั้นเป็นตอน และบางทีก็ซับซ้อนมากยากที่จะมองเห็น ได้ถ้าไม่พิจารณาให้ถี่ถ้วนรอบคอบจริง ๆ เพราะฉะนั้น จึงใคร่จะปรารภถึงหลักสำคัญสำหรับการคิด พิจารณาหาเหตุและผลไว้สักสองประการ ประการแรก ขอให้เข้าใจว่าผลทุกอย่างต้องมาจากเหตุ เมื่อมีเหตุ แล้วต้องเกิดผล และผลที่สำคัญ ๆ ที่เป็นผลรวบยอด เช่นการที่บัณฑิตสำเร็จการศึกษาครั้งนี้ ย่อมเป็นผลที่เกิดจากเหตุและผลอื่น ๆ ที่มีต่อเนื่องกันมาเป็นลำดับ หลายชั้นหลายตอน จึงจำเป็นที่จะต้องระวังจับเหตุ จับผลให้ได้โดยถูกต้องทุกชั้นทุกตอน ไม่ให้สับสน อีกประการหนึ่ง เหตุที่จะให้ผลอย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้น นั้น ประกติจะเห็นว่ามีหลายเหตุ เช่น การเรียนรู้วิชาได้ดี ย่อมเป็นผลมาจากการมีที่เรียนดี มีครูดี มีโอกาสเหมาะ และตัวเองตั้งใจเล่าเรียน หรืออาจมีเหตุอื่น ๆ มากกว่านี้ออกไปอีกก็ได้ เหตุทั้งหลายนี้ จำแนกออกได้เป็นสองประเภท คือเหตุต่าง ๆ ที่อยู่นอกตัว เช่น ที่เรียนดี ครูดี จัดเป็นเหตุภายนอก ประเภทหนึ่ง กับเหตุที่อยู่ในตัว ที่เป็นการกระทำของตัว อันได้แก่การตั้งใจเล่าเรียนจริง ๆ นั้น จัดเป็นเหตุ ภายใน อีกประเภทหนึ่ง ขอให้พิจารณาทบทวนดูให้ดี จะเห็นว่า เหตุภายนอกทั้งหมดนั้นเป็นเพียงส่วน ประกอบ เหตุแท้จริง ที่จะทำให้วิชาดีนั้นอยู่ที่เหตุภายใน คือการกระทำของตนเอง เพราะฉะนั้น บัณฑิตทั้งหลาย ผู้ซึ่งปรารถนาผลสำเร็จในชีวิต ในการทำงานอีกมากมายในกาลข้างหน้า จึงควรอย่างยิ่งที่จะเพ่งเล็ง ในเหตุภายใน คือการกระทำของตนเองเป็นสำคัญ แล้วเร่งกระทำเหตุที่สำคัญนั้นให้ถูกต้องครบถ้วน ผลสำเร็จที่มุ่งหมายไว้ในอนาคต จึงจะมาถึงมือท่านได้.....

พระบรมราชาบาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๑๙

.....การจะทำงานให้มีประสิทธิผลและให้ดำเนินไปได้โดยราบรื่นนั้น จำเป็นอย่างยิ่งจะต้องทำ ด้วยความรับผิดชอบอย่างสูง ไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง ไม่บิดเบือนจุดประสงค์ที่แท้จริงของงาน สำคัญที่สุด ต้องเข้าใจความหมายของคำว่า “ความรับผิดชอบ” ให้ถูกต้อง ขอให้เข้าใจว่า “รับผิดชอบ” ไม่ใช่การรับโทษ หรือถูกลงโทษ “รับชอบ” ไม่ใช่รับรางวัล หรือรับคำชมเชย การรู้จักรับผิดชอบ หรือยอมรับรู้ว่าอะไรผิดพลาด เสียหาย และเสียหายเพราะอะไร เพียงใดนั้น มีประโยชน์ทำให้บุคคลรู้จักพิจารณาตนเอง ยอมรับความผิด ของตนเองโดยใจจริง เป็นทางที่จะช่วยให้แก้ไขความผิดได้ และให้รู้ว่าจะต้องปฏิบัติแก้ไขใหม่ ส่วนการรู้จักรับชอบหรือรู้ว่าอะไรถูก อันได้แก่ถูกตามความมุ่งหมายถูกตามหลักวิชา ถูกตามวิธีการนั้น มีประโยชน์ ทำให้ทราบแจ่มแจ้งว่า จะทำให้งานสำเร็จสมบูรณ์ได้อย่างไร จักได้ถือปฏิบัติต่อไป นอกจากนั้น เมื่อเข้าใจความหมายของคำว่า “รับผิดชอบ” ตามนัยดังกล่าวแล้ว ผู้ที่เข้าใจซึ่งในความรับผิดชอบ จะสำนึกตระหนักได้ทันทีว่า ความรับผิดชอบคือหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ทำ จะหลีกเลี่ยงละเลยไม่ได้ จึงใคร่ขอให้บัณฑิต ศึกษาและสังวรระวังในความรับผิดชอบให้มากที่สุด ผู้ใดมีความรับผิดชอบ จะสามารถประกอบการทำงานให้ บรรลุผลสำเร็จ ตามที่มุ่งหมายไว้ ได้อย่างแน่นอน.....

พระบรมราชาบาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๑๙

....การที่จะร่วมมือกันทำให้งานราบรื่น สำเร็จ และดำเนินก้าวหน้าต่อเนื่องกันไปได้นั้น นักปฏิบัติงานทุกคนจะต้องมีวินัยสำหรับใช้กับตนเอง คือ ต้องไม่ประมาทปัญญา ต้องรักษาความจริงใจ ต้องสลัดทิ้งความคิดจิตใจที่ต่ำทรามอ่อนแอ และต้องทราบตระหนักในความสำรวม ไม่ฟุ้งเฟ้อ ซึ่งเป็นข้อปฏิบัติที่จะช่วยให้งานเป็นงานและให้ชีวิตมั่นคงเป็นสุข....

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๒๑

....ความรู้ความเข้าใจที่ได้จากตำรากับที่ได้จากการปฏิบัติ นั้น อาจไม่ตรงกันก็ได้ ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและเหตุประกอบอีกหลายอย่าง ต่อเมื่อใดเราได้เรียนรู้ และลงมือปฏิบัติครบทั้งสองอย่างแล้ว ความรู้อันแจ่มชัด ที่จะถือเป็นครูหรือเป็นแบบอย่างได้ จึงจะเกิดขึ้น เรื่องนี้ บัณฑิตทั้งหลายคงจะทราบแล้ว เพราะต่างได้ผ่านการศึกษอบรมมาพร้อม ทั้งในด้านตำราและการปฏิบัติ ดังนั้น ในการที่จะออกไปทำงาน มีหน้าที่ต่าง ๆ ขอให้ถือว่าตำรากับการปฏิบัติ นั้นเป็นสิ่งสำคัญทั้งคู่ เราต้องอาศัยตำราเป็นหลักปฏิบัติ และต้องอาศัยการปฏิบัติเป็นเครื่องสนับสนุนตำรา เพื่อให้การงานที่ทำสัมฤทธิ์ผลสมบูรณ์ และบรรลุประโยชน์ตามที่มุ่งหมายครบทุกสิ่ง....

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ประกาศนียบัตร และอนุปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดล

วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๒๑

....การที่จะให้งานประสานกันนั้นมีหลักสำคัญอยู่ว่า ทุกฝ่ายจะต้องไม่แบ่งแยกกัน ไม่แย่งประโยชน์ ไม่แย่งความชอบกัน แต่ละฝ่ายแต่ละคนต้องทำงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ มุ่งหวังผลสำเร็จในการงานเป็นใหญ่ยิ่งกว่าสิ่งอื่น ความบริสุทธิ์ใจ และความมุ่งหมายอันเที่ยงตรงเป็นอย่างเดียวกันนั้น จะทำให้เข้าใจกันได้ ผู้ใดมีหน้าที่และความสามารถอย่างไรก็จะทำตามหน้าที่และความสามารถอย่างนั้น ให้ประสานสอดคล้องกันได้โดยอัตโนมัติ ความเจริญก้าวหน้าและความสำเร็จก็จะบังเกิดตามมา....

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีการเกษตร แม่โจ้ เชียงใหม่ ครั้งที่ ๒

วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒

LIART

.....คนไม่มีความสุจริต คนไม่มีความมั่นคง ชอบแต่ makkelijk ไม่มีวันจะสร้างสรรค์ประโยชน์ส่วนรวมที่สำคัญอันใดได้ ผู้ที่มีความสุจริตและความมุ่งมั่นเท่านั้น จึงจะทำงานสำคัญยิ่งใหญ่ที่เป็นคุณเป็นประโยชน์แท้จริงได้สำเร็จ.....

พระบรมราชาวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๒๒

.....ความสุจริตก็ดี ความมุ่งมั่นในประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งก็ดีจะเกิดขึ้นและยั่งยืนอยู่ได้ด้วยอะไร ความสุจริตและความมุ่งมั่นในประโยชน์นั้น จะเกิดขึ้นยั่งยืนอยู่ได้ด้วยสติกับปัญญา สติ คือความระลึกถึง ปัญญานั้น ตามภาษาที่ใช้กัน มีความหมายหลายอย่างเช่น “เจ้าปัญญา” แปลว่าฉลาดหลักแหลมมีเล่ห์เหลี่ยม “ทาสปัญญา” แปลว่าโง่ ทราม “จนปัญญา” แปลว่าหมดทางคิด “ไม่มีปัญญา” แปลว่าไม่มีความสามารถก็ได้ ไม่มีความรู้ความคิดก็ได้ ไม่มีทาง ไม่มีโอกาสก็ได้ ไม่มีทรัพย์ก็ได้ ในที่นี้ จึงต้องจำกัดความหมายลงไปว่า ปัญญา คือ “ความรู้ชัด” ที่เกิดขึ้นจากความฉลาดสามารถคิดพิจารณาอย่างถูกต้อง แยกตามเหตุตามผล และการที่ว่า “ความสุจริตและความมุ่งมั่นจะบังเกิดยั่งยืนอยู่ได้เพราะสติกับปัญญา” นั้น หมายความว่า เมื่อบุคคลมีสติรู้ตัว มีปัญญารู้ชัดในคุณค่าของความสุจริต และการสร้างสรรค์ความ เจริญบนพื้นฐานของความสุจริตแล้ว ก็จะเป็นความนิยม เชื่อมมั่น และพึงใจในความดีสิ่งดี และการกระทำดี แล้วความมั่นใจพึงใจนั้นก็อุดหนุนประคองความสุจริต พร้อมทั้งความมุ่งมั่นที่จะทำดี ให้คงอยู่ได้ตลอดไปไม่เสื่อมถอย.....

พระบรมราชาวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๒๒

.....ร่างกายของเรานั้น ธรรมชาติสร้างมาสำหรับให้ออกแรงใช้งาน มิใช่ให้อยู่เฉย ๆ ถ้าใช้แรงให้พอเหมาะพอดีโดยสม่ำเสมอ ร่างกายก็จะเจริญแข็งแรง คล่องแคล่วและคงทนยั่งยืน ถ้าไม่ใช้แรงเลย หรือใช้ไม่เพียงพอ ร่างกายก็จะเจริญแข็งแรงอยู่ไม่ได้แต่จะค่อย ๆ เสื่อมไปเป็นลำดับ และหมดสมรรถภาพไปก่อนเวลาอันสมควร ดังนั้น ผู้ที่ปรกติทำการงานโดยไม่ได้ใช้กำลัง หรือใช้กำลังแต่น้อย จึงจำเป็นต้องหาเวลาออกกำลังกายให้พอเพียงกับความต้องการตามธรรมชาติเสมอทุกวัน.....

พระราชดำรัส

เพื่อเชิญไปอ่านในการประชุมสัมมนาเรื่องการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ

วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๒๓

.....จะพูดถึงวิธีปฏิบัติงานโดยแยกคายต่อไป ข้อแรก จะต้องสร้างศรัทธาให้มีขึ้นก่อน เพราะศรัทธาหรือความเชื่อมั่นในประโยชน์ของงานนั้น เป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิบัติ คือทำให้มีการปฏิบัติด้วยใจในทันที แม้อ่อนที่จะลงมือกระทำ ดังนั้น ไม่ว่าจะทำการใด ๆ จึงต้องสร้างศรัทธาขึ้นก่อน และการสร้างศรัทธานั้น จำเป็นต้องทำให้ถูกต้องด้วยศรัทธาที่พึงประสงค์จะต้องไม่เกิดจากความเชื่อง่าย ใจอ่อนปราศจากเหตุผล หากจะต้องเกิดขึ้นจากความเพ่งพินิจ พิจารณา ไคร่ครวญแล้วด้วยความคิดจิตใจที่หนักแน่นสมบูรณ์ด้วยเหตุผล จนเห็นถ่องแท้ถึงคุณค่าและประโยชน์อันแท้จริงในผลของการปฏิบัติที่จะบังเกิดตามมา ศรัทธาลักษณะนี้ เมื่อบังเกิดขึ้นแล้ว ย่อมนำมาซึ่ง ห่อมน้อมนำฉันทะ ความพอใจ ความกระตือรือร้น ความพากเพียร ขวนขวาย ตลอดจนความฉลาดริเริ่มให้เกิดขึ้นเกื้อกูลกันอย่างพร้อมเพรียง แล้วสนับสนุนส่งเสริมให้การปฏิบัติงานดำเนินก้าวหน้าไปโดยราบรื่นจนสัมฤทธิ์ผล.....

พระบรมราชาบาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๒๕

.....ความสามัคคีพร้อมเพรียงกันเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งในการปฏิบัติบริหารงานใหญ่ ๆ เช่นงานของแผ่นดิน และความสามัคคีนี้จะเกิดมีขึ้นมั่นคงได้ ก็ด้วยบุคคลในหมู่ในคณะมีคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวผูกพันจิตใจของกันและกันไว้. คุณธรรมเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจนั้นประการหนึ่งได้แก่การให้ คือให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือกัน ให้ภัยไม่ถือโทษกัน ให้คำแนะนำตักเตือนที่ดีต่อกัน ประการที่สอง ได้แก่การมีวาจาดี คือพูดแต่คำสัจ คำจริงต่อกัน พูดให้กำลังใจกัน พูดแนะนำประโยชน์กัน และพูดให้รักใคร่ปรองดองกัน ประการที่สามได้แก่การทำประโยชน์ให้กันและกัน คือประพฤติปฏิบัติตนให้เกิดประโยชน์เกื้อกูล ทั้งแก่กันและกัน และแก่หมู่คณะโดยส่วนรวม ประการที่สี่ได้แก่การวางตนได้สม่ำเสมออย่างเหมาะสม คือไม่ทำตัวให้ดีเด่นเกินกว่าผู้อื่น และไม่ด้อยให้ต่ำทรามไปจากหมู่คณะ. หมู่คณะใดมีคุณธรรมเครื่องยึดเหนี่ยวกันไว้ดังกล่าวหมู่คณะนั้นย่อมจะมีความเจริญมั่นคงขึ้นด้วยสามัคคีธรรม.....

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่สามัคคีสมาคมฯ

ในการเปิดประชุมประจำปี ๒๕๒๕

ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๑ เมษายน ๒๕๒๕

LIART

.....ความผิดพลาดล้มเหลวของบุคคลหรือภารกิจต่าง ๆ นั้น ส่วนมากเกิดจากมูลเหตุข้อใหญ่ คือความหลอกตัวเอง หลอกกันและกัน. และเมื่อทำงานโดยไม่อาศัยความจริงเป็นหลัก การดำเนินงาน และการปรับปรุงแก้ไขก็ผิดพลาด ไม่อาจทำให้งาน ให้ตนเองประสบผลสำเร็จที่ดีได้ นักปฏิบัติงานเพื่อความสำเร็จและความเจริญ จึงต้องยอมรับความจริง และยึดมั่นในความจริง มีความจริงใจต่อตัวเองและต่อกันและกันอย่างมั่นคงตลอดเวลา แต่ละคนจึงจะปฏิบัติตัวปฏิบัติงานได้อย่างสะดวกใจ มั่นใจ ถูกต้องเที่ยงตรง ตามเป้าหมาย และพอเหมาะพอดี แก่ฐานะ แก่หน้าที่ แก่โอกาส พร้อมทุกอย่างได้ ยังผลให้การสร้างสรรค์ความดีความเจริญบรรลุผลอันพึงประสงค์.....

พระราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๒๖

.....คนทำงานดีคือคนมีระเบียบ ได้แก่ระเบียบในการคิดและในการทำ ผู้ไม่มีระเบียบไว้ ถึงจะมีวิชา มีเรี่ยวแรง มีความกระตือรือร้นอยู่เพียงไร ก็มักทำงานให้สำเร็จไม่ได้ เพราะความคิดอ่านสับสน ว้าวุ่น ทำอะไรก็ไม่ถูกลำดับขั้นตอน มีแต่ความลังเลและขัดแย้ง ทั้งในความคิด ทั้งในการปฏิบัติงาน.....

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน เนื่องในวันข้าราชการพลเรือน

วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๒๗

.....บัณฑิตจะทำตัวให้เฉื่อยช้าล้าหลังไม่ได้ แต่หากจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้า เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถของตนอยู่ตลอดเวลา การศึกษาค้นคว้าที่สำคัญและจำเป็นอย่างแรก คือการศึกษาทางแนวลึก อันได้แก่การฝึกฝนค้นคว้าวิชาเฉพาะของแต่ละคน ให้เชี่ยวชาญแตกฉานลึกซึ้ง และพัฒนาก้าวหน้าพร้อมกันนั้น ในฐานะนักปฏิบัติ ซึ่งจะต้องทำงานและแก้ปัญหาต่าง ๆ ร่วมกับผู้อื่นฝ่ายอื่นอยู่เป็นปกติ ทุกคนจำเป็นต้องศึกษาทางแนวกว้างควบคู่กันไปด้วย การศึกษาตามแนวกว้างนี้ หมายถึงการศึกษาให้รู้ให้ทราบ ถึงวิทยาการสาขาอื่น ๆ ตลอดจนจนความรู้รอบตัวเกี่ยวกับสภาวะและวิวัฒนาการของบ้านเมืองและสังคมในทุกแง่มุม เพื่อช่วยให้มองเห็น ให้เข้าใจปัญหาต่าง ๆ อย่างชัดเจนถุกถ้วน และสามารถนำวิชาการด้านของตนประสานเข้ากับวิชาการด้านอื่น ๆ ได้โดยสอดคล้อง ถูกต้อง และเหมาะสม.....

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๓๓

LIERT

....เป็นไปได้ยากยิ่ง ที่ทุกคนจะมีโอกาสได้ทำงานตรงกับวิชาที่เรียนมา หรือพอดีกับคุณวุฒิที่มีอยู่ บางคนอาจต้องทำงานต่ำกว่าระดับวิทยฐานะ บางคนอาจต้องทำงานคนละแนวทางกับที่ศึกษา จะเป็นอย่างไรก็ตาม ก็ควรยินดีและเต็มใจทำ เพราะแต่ละคนมีพื้นฐานการศึกษาเพียงพออยู่แล้ว ที่จะคิดหาแนวปฏิบัติงานทั้งนั้นให้ได้ ข้อสำคัญจึงอยู่ที่ว่า จะต้องตั้งใจทำงานให้จริง ด้วยความคิด ด้วยความพยายาม ด้วยความพอเหมาะพอดี และด้วยความรู้จักสังเกตศึกษา เพื่อให้สามารถทำงานได้เสร็จสมบูรณ์ทุกสิ่ง พร้อมทั้งได้รับความรู้และประสบการณ์เพิ่มพูนขึ้นเป็นลำดับด้วย....

พระบรมราชาวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

วันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๓๐

....วิทยาการแต่ละสาขา ที่บัณฑิตทั้งหลายศึกษาสำเร็จมานั้น มีคุณค่ามาก เพราะหากได้นำออกใช้ด้วยความฉลาดไตร่ตรอง ให้ถูกต้องตามหลักการและจุดหมายแล้ว อาจยังประโยชน์อันพึงประสงค์ แก่ตนและบ้านเมืองได้ไม่มีจำกัด จึงเป็นการสมควรยิ่งที่แต่ละคนจะพยายามปฏิบัติฝึกฝน ให้สามารถใช้วิทยาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริมให้เกิดความสามารถดังนั้น ได้แก่ความสุจริต หนักแน่น และเป็นระเบียบในการกระทำความประพฤติ อย่างหนึ่ง ในความคิดจิตใจ อีกอย่างหนึ่ง ความสุจริต หนักแน่น และเป็นระเบียบทั้งสองอย่างนี้ ต่างอาศัยกันและประกอบเกื้อกูลกันอยู่ตลอดเวลา จำเป็นจะต้องอบรมบำรุงให้เจริญมั่นคงขึ้นด้วยกัน เมื่อจัดระเบียบในการกระทำและในความคิดได้พร้อมแล้ว ปัญญาหรือความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนถ่องแท้ ตรงเป้าหมาย ตรงความจริง ก็จะเกิดขึ้น จะพิจารณาเรื่องราวหรือปัญหาใด ๆ ก็สามารถเข้าถึงแก่นแท้ของเรื่องนั้นปัญหานั้นได้ทันที โดยปราศจากความลังเลสับสน ช่วยให้สามารถใช้วิทยาการสร้างสรรค์งานต่าง ๆ ได้ถูกต้อง พอเหมาะพอดี ไม่มีติดขัด และสัมฤทธิ์ผลที่มุ่งหมายสมบูรณ์บริบูรณ์ทุกส่วน....

พระบรมราชาวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๓๓

....การทำงานให้สำเร็จผลอันพึงประสงค์ได้ด้วยดีนั้น เบื้องต้น แต่ละคนจะต้องมีปณิธานที่เที่ยงตรง ในอันที่จะทำงานทำหน้าที่ด้วยความอุตสาหะพยายามและความหนักแน่นอดทน ให้บรรลุผลสำเร็จ เมื่อจะเริ่มงานสิ่งใด ก็ให้พยายามคิดพิจารณาให้จนเห็นจุดหมาย เห็นสาระ และประโยชน์ที่แท้ของงานนั้นอย่างแจ่มแจ้ง แล้วจึงลงมือกระทำด้วยความตั้งใจ มั่นใจ และด้วยความรับผิดชอบอย่างสูง ให้งานดำเนินลุล่วงตลอดไปอย่างต่อเนื่อง โดยมีให้บกพร่องเสียหาย ข้อสำคัญ ตลอดเวลาที่ปฏิบัติงาน ต้องพยายามควบคุมกายใจและความคิด ให้สงบตั้งมั่นและหนักแน่น อย่าให้คลายจากความเพียร และอย่าให้หวั่นไหวฟุ้งซ่านไปกับความพอใจไม่พอใจหรืออุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ นอกจากนั้น ยังจะต้องมีความสุจริตใจและจริงใจต่อผู้เกี่ยวข้องร่วมงานทุกฝ่ายทุกคน พร้อมทั้งประพฤติปฏิบัติต่อกันและกันอย่างเหมาะสม ด้วยความเมตตาอารีและความไม่มีอคติ เพื่อให้สามารถร่วมงานประสานประโยชน์กันได้ อย่างสอดคล้องและมีประสิทธิภาพ....

พระบรมราชาวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดล

วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๓๓

....บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาแล้ว ถือได้ว่ามีหน้าที่และความรับผิดชอบสำหรับตัวอยู่ทุกคน ที่จะต้องนำวิชาความรู้ตลอดจนความฉลาดความสามารถที่มี ไปใช้ปฏิบัติงานให้เป็นประโยชน์สร้างสรรค์แก่ตนเองและแก่ส่วนรวม ผู้ที่จะสามารถปฏิบัติงาน ปฏิบัติหน้าที่ ให้ได้ผลสมบูรณ์ดังกล่าว จำเป็นต้องมีแม่บทที่ดีสำหรับยึดถือในการทำงาน แม่บทข้อแรก คือการมีความรู้ความเข้าใจอันแจ่มแจ้งในงาน เช่นเข้าใจถึงลักษณะของงาน ขอบเขตความมุ่งหมายของงาน และผลที่จะพึงเกิดพึงได้จากงานนั้น ๆ ทุกแง่ทุกมุม ข้อสอง คือการมีความตั้งใจ สุจริตใจ ที่จะทำงานจนเต็มกำลังความรู้ความสามารถ ด้วยความเอาใจใส่ เข้มแข็ง เสมอต้นเสมอปลาย ให้งานสำเร็จผลครบถ้วนตามเป้าหมาย ข้อสาม คือการมีความเพ่งพินิจในงาน ตรวจตรา วิเคราะห์วิจารณ์การปฏิบัติดำเนินงานอย่างรอบคอบอยู่ตลอดเวลา เมื่อพบอุปสรรคและปัญหา ก็ใช้เหตุผล หลักวิชา และความฉลาดรอบรู้ เป็นเครื่องวินิจฉัยตัดสิน แล้วแก้ไขคลี่คลายให้ลุล่วงไปโดยไม่ชักช้า ข้อสี่ คือความฉลาดสามารถในการที่จะทำงานให้พอเหมาะพอดีกับความรู้ความสามารถ พอดีกับสถานการณ์ สถานเศรษฐกิจ พอดีกับบุคคลที่แวดล้อมเกี่ยวข้องด้วยทุก ๆ ฝ่าย ซึ่งเป็นแม่บทที่สำคัญมาก เพราะหากขาดไป อาจทำให้ต้องสิ้นเปลืองกำลังงาน กำลังทุนรอน กำลังความคิดสติปัญญาไปเปล่า ๆ โดยไม่ได้รับผลที่พึงประสงค์....

พระบรมราชาวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๒๙

LIART

....การตั้งต้งงานนี้สำคัญที่สุด คำว่า “ตั้ง” นั้นก็มีไว้ เพราะว่าสำหรับทำงานใด ๆ ก็จะต้องมีความตั้งใจ ตั้งใจนั้นก็คือเอาใจตั้งในงาน หรืออีกอย่างเอางานมาตั้งไว้ข้างหน้าใจ เมื่อเอางานมาตั้งไว้ข้างหน้าใจ หรือเอาใจตั้งไว้ในงานนั้น เชื่อว่างานก็คงจะสำเร็จลุล่วงไปได้โดยดี ตั้งใจนั้นก็ประกอบด้วยการตั้งทุกสิ่งทุกอย่างที่มีอยู่ในใจ คือ ความสามารถ ความรู้ และความดีของตัวเอง ให้ใส่ลงไปในงาน และงานนั้นก็จะมีความสำเร็จ มีคุณ และเป็นเกียรติสำหรับตนเอง เป็นเกียรติสำหรับหมู่คณะสำหรับประเทศชาติ....

พระราชดำรัส

ในโอกาสที่นายกรัฐมนตรี นำคณะรัฐมนตรีเฝ้าฯ

ถวายสัตย์ปฏิญาณตนก่อนเข้ารับหน้าที่

วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๓๓

....เมื่อเวลาศึกษาอยู่นั้น วิชาการย่อมมีความสำคัญเป็นเอก เพราะเป็นทั้งตัวงานทั้งจุดมุ่งหมายของทุกคนแต่เมื่อออกไปประกอบอาชีพการงานแล้ว จุดหมายสำคัญจะไปอยู่ที่งานกับผลสำเร็จของงาน วิชาการนั้นต้องถือเป็นปัจจัยหรืออุปกรณ์สำหรับจะใช้ปฏิบัติ แต่ละคนจึงควรที่จะเข้าใจให้ชัด ว่าการที่ได้อุตสาหกรรมศึกษาวิชาความรู้ต่าง ๆ มาเป็นอันมาก ทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร แท้จริงคือการสะสมรวบรวมอุปกรณ์ และความชำนาญชำนาญในการใช้อุปกรณ์นานาชนิดนั้น ๆ ไว้ สำหรับนำออกใช้ปฏิบัติงานเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วนั่นเอง แต่โดยเหตุที่งานแต่ละอย่าง ๆ ไม่เหมือนกัน เมื่อนำหลักวิชาออกใช้ จึงจำเป็นต้องเลือกสรรก่อน คือต้องพิจารณาหยิบยกมาเฉพาะเรื่องเฉพาะส่วน ที่เหมาะสมตรงกับงานมาใช้ ยิ่งไปกว่านั้น ยังจะต้องระวังใช้ให้ถูกกับเรื่อง กับโอกาส กับสถานการณ์ และประโยชน์อันพึงประสงค์ของกิจที่ทำด้วย มิใช่จะยึดติดกับหลักทฤษฎีสถานเดียว จะทำให้งานไม่สำเร็จผลสมบูรณ์....

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๓๔

....งานของชาตินั้นมีมากมายหลายด้าน ครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม การเมือง การปกครอง และจำเป็นจะต้องมีผู้มีความรู้ความสามารถ ในแต่ละสาขาวิชามาปฏิบัติบริหารให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีในทุก ๆ ด้าน ถ้าจะเปรียบเทียบให้เห็นชัด ก็ขอเปรียบเหมือนวงดนตรีวงหนึ่ง ซึ่งจะต้องประกอบด้วยเครื่องดนตรีประเภทต่าง ๆ มีเครื่องดีด สี ตี เป่า เป็นต้น และมีผู้ชำนาญในเครื่องดนตรีนั้น ๆ เป็นผู้ปฏิบัติให้กลมกลืนไพเราะ และถูกต้องตามจังหวะจะโคน จึงจะเป็นวงดนตรีที่สมบูรณ์ได้ เพราะฉะนั้น ผู้มีปัญญาความสามารถไม่ว่าจะทำงานใดด้านใด เป็นงานเล็กหรืองานใหญ่ ง่ายยาก จะต้องถือว่างานทุกอย่างมีความสำคัญเท่าเทียมกัน และต้องตั้งใจกระทำให้ดีที่สุด ด้วยความรับผิดชอบ และด้วยความอุตสาหะวิริยะ โดยมุ่งถึงความสำเร็จของงานเป็นจุดหมายสำคัญ....

พระบรมราชาวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๙

....การงานทุกอย่างทุกอาชีพ ย่อมจะมีจรรยาบรรณของตนเอง จรรยาบรรณนั้นจะบัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ตาม แต่ก็ยังเป็นสิ่งที่ยึดถือกันว่าเป็นความดีงาม ที่คนในอาชีพนั้นพึงประพฤติปฏิบัติ หากผู้ใดล่วงละเมิดก็อาจก่อให้เกิดความเสียหายทั้งแก่บุคคล หมู่คณะ และส่วนรวมได้ เหตุนี้ ผู้ปฏิบัติงานในทุกสาขาอาชีพ นอกจากจะต้องมีความรู้ในสาขาของตนอย่างลึกซึ้ง จัดเจนและศึกษาให้ก้าวหน้าอยู่เสมอแล้ว ยังจะต้องยึดมั่นในจรรยาบรรณในวิชาชีพของตน ทั้งข้อที่ควรปฏิบัติและไม่พึงปฏิบัติ อย่างเคร่งครัดด้วย จึงจะสามารถประพฤติตนปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ ได้รับความเชื่อถือยกย่องในเกียรติ ในศักดิ์ศรี และในความสามารถด้วยประการทั้งปวง....

พระบรมราชาวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดล

วันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๐

....ผู้หนักแน่นในสัจจะ พูดอย่างไร ทำอย่างนั้น จึงจะได้รับความสำเร็จ พร้อมทั้งความศรัทธา เชื่อถือ และความยกย่องสรรเสริญจากคนทุกฝ่าย การพูดแล้วทำ คือ พูดจริงทำจริง จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมเกียรติคุณของบุคคลให้เด่นชัด และสร้างเสริมความดี ความเจริญ ให้เกิดขึ้นทั้งแก่บุคคลและส่วนรวม....

พระบรมราชาวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๔๐

....ความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจหรือสังคมก็ตาม ย่อมขึ้นอยู่กับฐานะความเจริญมั่นคงของบุคคลในชาติเป็นสำคัญ และความเจริญของคนทั้งหลายนั้น จะเกิดมีได้ก็ด้วยการประพฤติชอบ และการหาเลี้ยงชีพชอบ ผู้ที่จะสามารถประพฤติปฏิบัติได้ดังนี้ จำเป็นจะต้องมีทั้งวิชาความรู้ ทั้งหลักธรรมทางศาสนา เพราะสิ่งแรกเป็นปัจจัยสำหรับใช้กระทำการงาน สิ่งหลังเป็นปัจจัยสำหรับส่งเสริมความประพฤติและการปฏิบัติกิจการงานให้ชอบ ให้ถูกต้องและเป็นธรรม วิชาการกับหลักธรรมนี้มีประกอบกันพร้อมในผู้ใด ผู้นั้นย่อมจะประสบความสุขและความสำเร็จทั้งในชีวิตและกิจการงาน ซึ่งย่อมจะส่งผลสะท้อนถึงส่วนรวมต่อไป คือทำให้บ้านเมืองมีความเจริญมั่นคง ทำให้สังคมเป็นสังคมที่ผาสุกสงบ นำอยู่น่าอาศัย....

พระราชดำรัส

พระราชทานเพื่อเชิญไปอ่านในการสัมมนาของ
มูลนิธิช่วยเหลือเด็กกำพร้าของสตรีไทยมุสลิมแห่งประเทศไทยฯ
วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

....คนเราเมื่อมีความรู้ความสามารถที่ดีเป็นทุนรอนอยู่จะไม่มีวันอับจน ย่อมหาทางสร้างตัวสร้างฐานะให้ก้าวหน้าได้เสมอ ข้อสำคัญ ในการสร้างตัวสร้างฐานะนั้นจะต้องถือหลักค่อยเป็นค่อยไป ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวังและความพอเหมาะพอดี ไม่ทำเกินฐานะและกำลัง หรือทำด้วยความเร่งรีบ เมื่อมีพื้นฐานแน่นหนารองรับพร้อมแล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญก้าวหน้าในระดับที่สูงขึ้น ตามต่อกันไปเป็นลำดับ ผลที่เกิดขึ้นจึงจะแน่นอน มีหลักเกณฑ์ เป็นประโยชน์แท้และยั่งยืน....

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น
วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๐

บรรณาธิการ

เอกสารอ้างอิง

<http://www.onec.go.th/khamphorson/p๑๒๑.htm> (สืบค้น ณ วันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๐)

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand